

Inspraak van de heer Kap

Probleem stelling

- Ondernemer krijgt al twee jaar medewerking vanuit de gemeente en word door hun gefaciliteerd
- hebben we niks uit het verleden geleerd met de werknemers van de bpc turkse werknemers en hun huisvesting de stelling dat we met 15 jaar geen behoefte hebben aan buitenlandse werknemers deel ik niet ook het woning tekort zal niet opgeheven zijn.
- is een pilot van 15 jaar wel een pilot te noemen maandelijks evalueren wat gaat goed en wat niet
- Wanneer krijgt de tekening een u.o status en wanneer wilt u de procedure opstarten .
- Waar voor beloont u nu een ondernemer die nu al de regels overtreed.
- U basis voorwaarde worden nu al door de gemeente niet gehandhaafd hoe gaat u dat in de toekomst ons dan garanderen dat dit wel gebeurt.(op straffe van welke som)
- Komt er een digitaal log boek waarin u de controle uitvoert dat het echt voor ons plaatselijk belang is
- Waarde daling van ons vastgoed (is een moeilijke aantoonbarezaak)
- Let op het is een commerciële keuze en geen keuze vanuit het hart geld is de drijf veer
- Wij willen een blijvende groen wal voor start werkzaamheden op een grondwal van 2 meter hoog boven bestaand maaiveld . incl boet clausele per dag
- Nooit geen tweede bouwlaag.
- Bij acute problemen gelijk handhavend optreden .
- Waarom gaat u niet met de ondernemer het plan uit rollen op een toekomstig woonwijk locatie die gronden zijn in bezit van de gemeente drukt rente last en de ondernemer rolt in samenwerking met de gemeente het plan uit twee doelen bereikt
 - 1 opbrengsten rente uit grond exploitatie gemeente
 - 2 ondernemer heeft een plan klaar liggen
 - 3 vanuit duurzaamheid brengt u de infra structuur die benodigd is voor dit plan op de juiste locatie aan.(kortom dit is dan aan dit plan toe te rekenen en niet aan de nieuw te realiserende woonwijk.)
 - 4 u beperkt zich dan alleen tot het verlenen en verhuren ondergrond ondernemer heeft zijn plan dit hoeft niet te wijzigen.

Er zijn geen onoverkomelijke milieubelemmeringen (geluid, stank etc.).

De huisvesting is primair bedoeld voor arbeidsmigranten die een werkrelatie met de bedrijven in gemeente Barneveld hebben. Arbeidsmigranten die op meer dan 10 kilometer afstand van de gemeente Barneveld werkzaam zijn, worden zoveel mogelijk geweerd.

De locatie ligt niet geïsoleerd (sociale controle), tenzij controle op andere wijze kan worden gewaarborgd.

De huisvesting dient (zeker in geval van nieuwbouw) alternatief inzetbaar te zijn wanneer de huisvesting van arbeidsmigranten niet meer aan de orde is.

Namens gemeente Barneveld zal **team Veiligheid** het centrale aanspreekpunt zijn bij vragen, klachten, opmerkingen vanuit omwonenden, ondernemers, uitzendorganisaties met betrekking tot de naleving van de spelregels.

De onderlinge afstand tot een tweede vorm van huisvesting van arbeidsmigranten dient minimaal **200 meter** loopafstand te zijn.

KernPostcode		Bebouwde kom		Bedrijventerrein/ gemengd gebied				Buitengebied		Totale capaciteitAls % van inwonertal	
		Woningen		Herbestemming		Nieuwbouw woongebouw		Agr. Bebouwing (ver)nieuwbouw			
		N loc.	Totale capaciteit	N loc.	Totale capaciteit	N loc.	Totale capaciteit	N loc.	Totale capaciteit		
Barneveld	3770 t/m 3773	10	50	1	30	3	240	2	30	350	1%
Voorthuizen	3780 en 3781	5	25	1	30	1	80	2	30	165	2%
Kootwijkerbroek	3774	2	10	1	30	1	60	2	30	130	2%
Stroe	3776	2	10	1	16			1	15	41	3%
Kootwijk	3775									0	0%
Terschuur	3784	1	5	1	16					21	1%
Zwartebroek	3785	1	5							5	0,4%
Achterveld / De Glind	3790 / 3792 / 3794							1	15	15	11%
Garderen	3886	1	5							5	0,2%
Totaal			110		122		380		120	732	1%

Huidige locatie zijn nu al 25 migranten dhr J Brandsen bij het hoveniers bedrijf circa 24 dat is zijn pensioen wat ga je daar mee doen .

Commissievergadering grondgebied 04-04-2024 raadhuis te Barneveld.

Onderstaand is aan de raadsleden meegegeven door Dick van Schothorst, woonachtig op Postweg 9 te Barneveld.

1: Het zojuist besproken Toetsingskader landelijk gebied laat zien dat we zuinig moeten zijn op het buitengebied, met name gevoelige functies zoals wonen wordt vaak als niet gewenst beoordeeld.

In het raadsvoorstel 3359 Toetsingskader landelijk gebied staat in 4a, punt 1.2: we willen niet dat het buitengebied dichtslibt met woningen.

In 4b, punt 1.2 staat: Het buitengebied dreigt dan, zoals al gedeeltelijk is gebeurt, dicht te slibben met tal van woningen en niet-agrarische functies. Het beleid is nu dat we een agrarische topregio willen zijn.

Vraag: Dat strookt totaal niet met het huisvesten van 75 mensen midden in het buitengebied dmv een functieverandering. Hoe kijkt de raad hiertegen aan? Staan het Toetsingskader Landelijk gebied en de pilot Arbeidsmigranten Postweg 16 niet haaks op elkaar?

2: De arbeidsmigranten hebben er baat bij om dicht bij de voorzieningen, zoals supermarkt en treinstation te wonen zo werd vermeld bij de pilot arbeidsmigranten Oud-Vellerselaan. Bij de Pilot Arbeidsmigranten Postweg 16 zijn er geen voorzieningen in de buurt. Dichtstbijzijnde supermarkt is 4 kilometer van de Postweg 16 verwijderd. het treinstation nog verder. Ook zijn er geen voetpaden aanwezig. Verder is er sprake van een zeer slecht verlichte weg.

Vraag: Maakt dat er geen voorzieningen in de nabije omgeving zijn deze locatie niet ongeschikt? Ook met het oog op het “zwerven door de buurt” op de openbare weg zonder voetpaden en voldoende straatverlichting?

- 2: Het plan wat nu besproken wordt betreft een pilot. Dat wil zeggen: iets wat als test dient. Het doel van een pilot is onder andere om te kijken of het op grotere schaal kan worden ingevoerd.

Vraag: is het inderdaad het idee van deze pilot om te kijken of deze vorm van huisvesten van arbeidsmigranten op grotere schaal kan worden toegepast in het buitengebied? En hoe strookt die visie met het Toetsingskader landelijk gebied?

Inhoudsopgave

1. Algemeen
2. Kaart huidige cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) in het gebied rondom Postweg 16 op basis van huidige geurnormen met toelichting
3. Kaart huidige cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) in het gebied rondom Postweg 16 op basis van de door de GGD / RIVM geadviseerde geurnormen met toelichting
4. Kaart huidige geurbelasting (voorgroundbelasting) in het gebied rondom Postweg 16 op basis van huidige geurnormen met toelichting
5. Kaart huidige cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) in de Gemeente Barneveld op basis van de huidige geurnormen met toelichting
6. Onderbouwing met afstandsberoeeningen dat de huidige omliggende in functie zijnde agrarische bedrijven dichterbij een geurgevoelig object komen te liggen en daardoor beperkt worden in hun ontwikkelmogelijkheden

Bijlagen

1. Rapportage Geurbelasting uit stallen van veehouderijen in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland opgesteld door Pouderoyen Tonnaer in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 11 juli 2023
2. Bijlagenrapport 1 met kaarten van huidige geurbelastingen per regio
3. Bijlagenrapport 2 met kaarten van huidige geurbelastingen per diercategorie per regio
4. Nota Kamerbrief Geurhinder en Veehouderij d.d. 6 september 2023 en 4 oktober 2023
5. Brief van de staatssecretaris van infrastructuur en waterstaat aan de voorzitter van de Tweede Kamer inzake de Toekomst Veehouderij d.d. 29 februari 2024

1. Algemeen

Met de nieuwe Omgevingswet is het onderscheid tussen het milieuspoor en het ruimtelijke spoor bij vergunningsaanvragen verdwenen. En dat betekent dat je in alle gevallen als je iets wil aanpassen aan je veehouderijbedrijf, de cumulatieve geurhinder moet beoordelen. Waar het eerder in de meeste situaties nog volstond om alleen een geurberekening van het individuele bedrijf te laten maken (voorgrondbelasting), moet er nu ook rekening worden gehouden met geuruitstoot van omliggende bedrijven (achtergrondbelasting). Het geuronderzoek dat ondernemers moeten laten uitvoeren, wordt uitgebreider dan het was. En de kans dat geurnormen, geldend voor Postweg 16, overschreden worden neemt hiermee aanzienlijk toe. Dit leidt onvermijdelijk tot beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van de omliggende agrarische bedrijven.

Daarnaast heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat In het kader van de nieuwe Omgevingswet en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) opdracht gegeven om onderzoek te verrichten naar geuroverlast uit stallen in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland met als speciaal doel inzicht te krijgen van locaties waar de geurnormen worden overschreden en een overzicht te krijgen van de cumulatieve geurbelasting in veedichte gebieden. Dit onderzoek is verricht door Pouderoyen Tonnaer. Op 11 juli 2023 is hun rapport van bevindingen gepubliceerd. Zie bijlage 1a.

In het rapport is ook opgenomen dat de GGD op basis van een RIVM-rapport adviseert om een maximale cumulatieve geurbelasting van 10 Ou/m³ achtergrondbelasting voor het buitengebied te hanteren (in plaats van de huidige 14 Ou/m³).

In een Kamerbrief van 7 juli 2023 heeft de staatssecretaris alvast de uitgangspunten van nieuwe regelgeving geschetst:

- a. De geurnormen worden aangescherpt, daarbij worden de standaardwaarden herzien. Deze zullen dus lager gaan uitvallen;
- b. Voor alle veehouderijbedrijven, ook bestaande situaties, gaan geurnormen gelden. Dit betekent dat voor dieren waarvoor op dit moment geen geurnorm geldt, zoals melkrundvee, ook geurnormen gaan komen. In de huidige V-stacks-berekeningen wordt er met deze geuruitstoot nog geen rekening gehouden;
- c. Overbelaste geursituaties moeten eerder onder de maximale grenswaardes worden gebracht.

In de kamerbrief van 29 februari 2024 (bijlage 1e) wordt de Provincies opgedragen het geurrapport te gebruiken in het kader van het NPLG. Ook wordt de Provincies gevraagd om geen lokale normoverschrijdingen toe te staan, maar ook geen lokale verslechtering toe te staan maar waar mogelijk juist een verbetering.

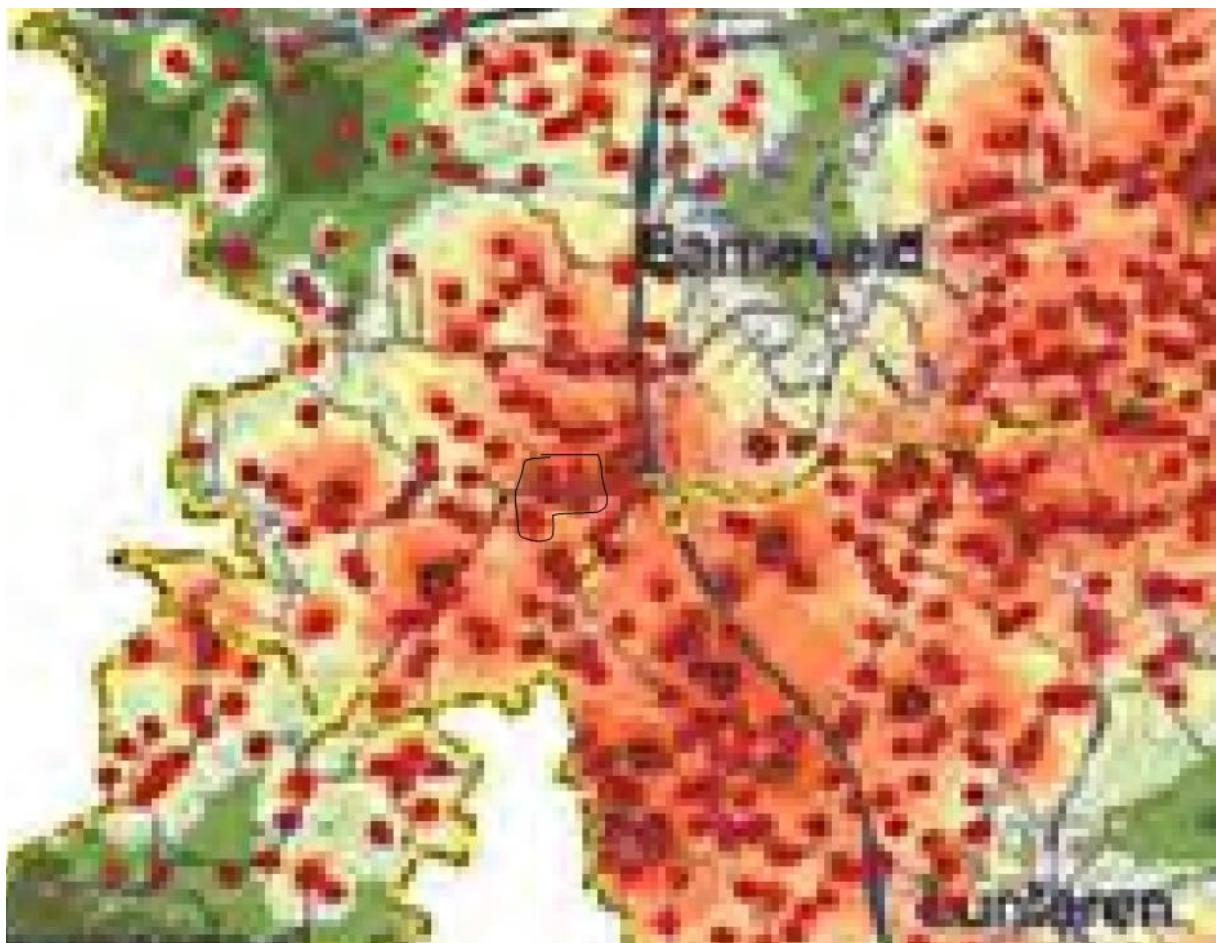
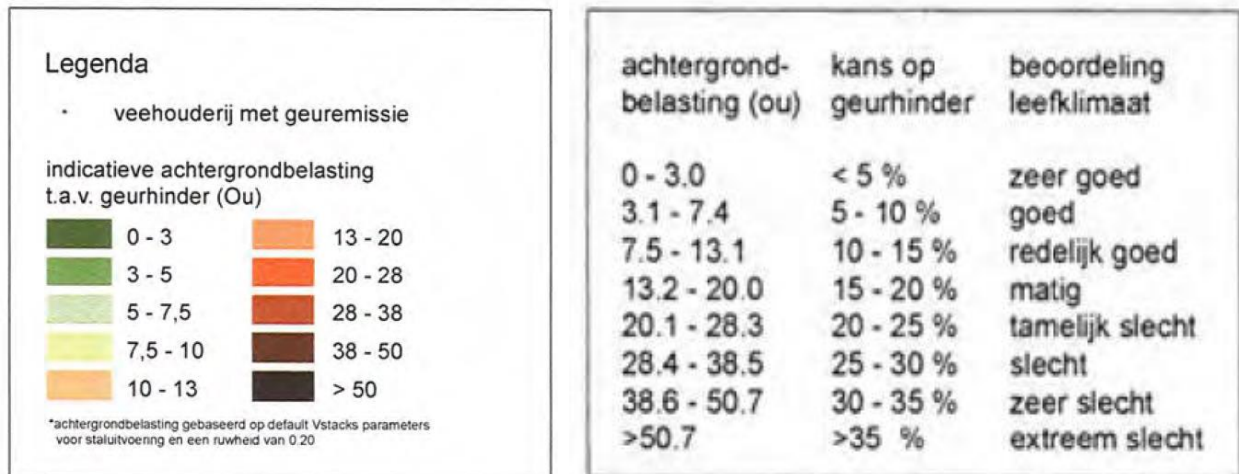
Resumé:

1. Geurnormen worden in de toekomst verlaagd, zodat overschrijdingen van deze normen eerder gaat plaatsvinden;
2. Diercategorieën die nu nog geen geuremissiefactor hebben, gaan er nu wel één krijgen, zoals bijvoorbeeld melkrundvee, waardoor flinke toename van berekende geurbelasting;
3. Grote kans dat het advies van de GGD overgenomen wordt dat er een geurnorm komt van 10 Ou/m³ in plaats van de huidige 14 Ou/m³.

ONBEGRIJPELIJK DAT IN EEN GEBIED WAARBIJ HET LEEFKLIMAAT OP HET GEBIED VAN GEUR ER NU AL ZO SLECHT VOORSTAAT, ER EEN GEURGEVOELIGE LOCATIE VOOR 75 MENSEN WORDT TOEGEVOEGD. DAARNAAST ZORGEN BOVENSTAANDE 3 PUNTEN ER OOK NOG EENS VOOR DAT DE ONTWIKKELMOGELIJKHEDEN VAN AGRARISCHE BEDRIJVEN IN HET GEBIED FORS WORDEN BEPERKT.

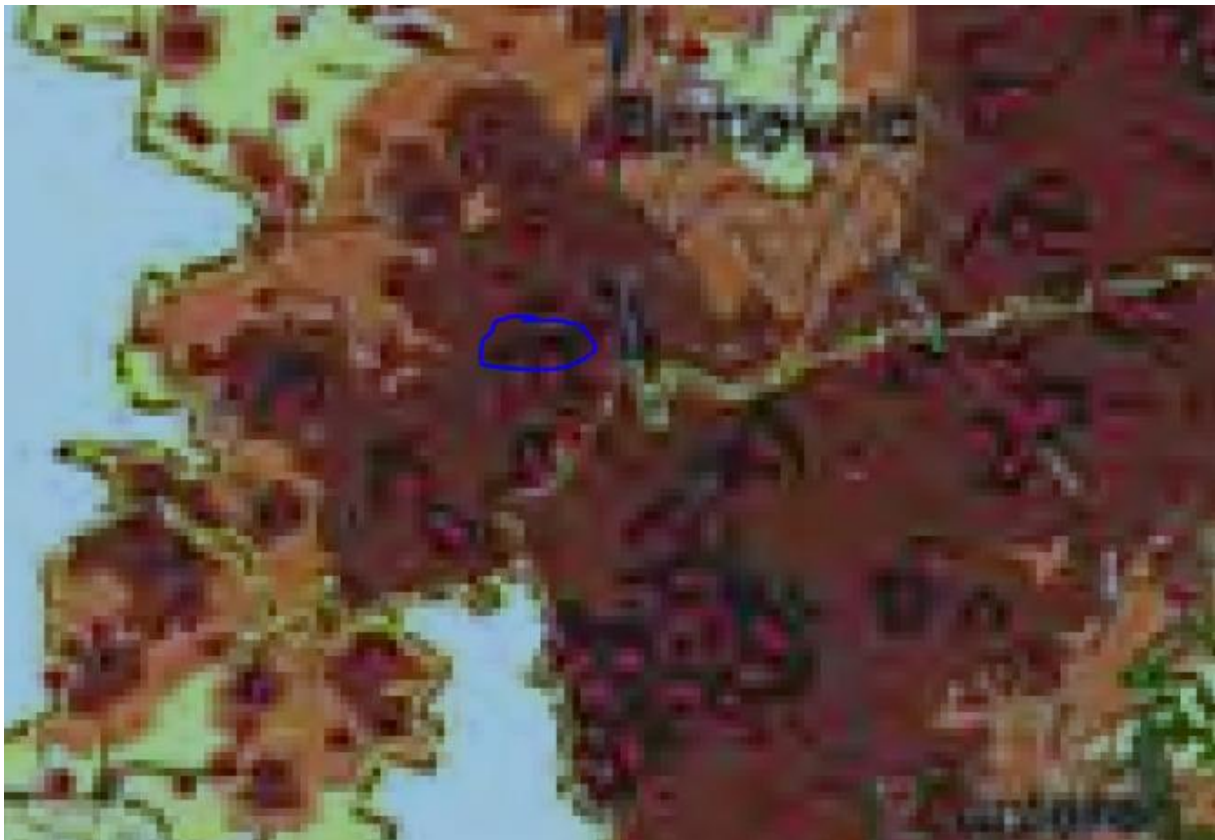
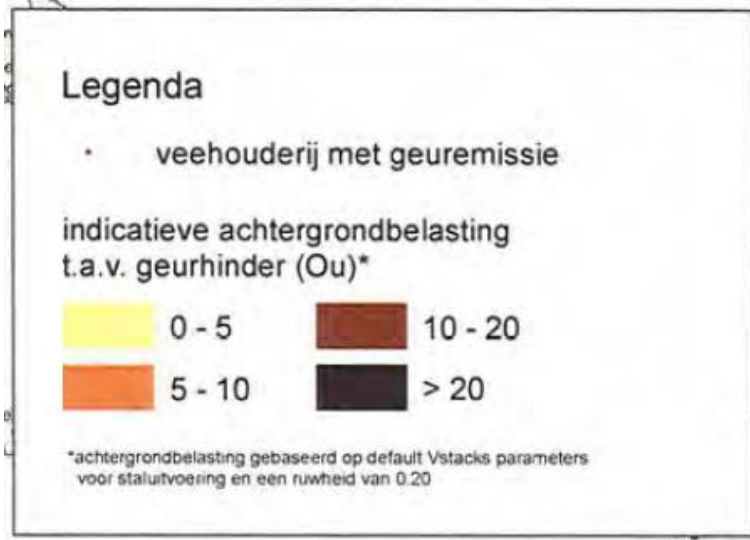
2. Kaart huidige cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) in het gebied rondom Postweg 16 op basis van huidige geurnormen met toelichting

Bij genoemde rapportage is een bijlagenrapport, waarbij de cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) geur per regio wordt weergegeven, zie bijlage 1b. Uit deze analyse blijkt dat de omgeving Postweg 16 (zie cirkel) qua leefklimaat er al tamelijk slecht tot zeer slecht voorstaat:

3. Kaart huidige cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) in het gebied rondom Postweg 16 op basis van de door de GGD / RIVM geadviseerde geurnormen met toelichting

Als we de geadviseerde normen van GGD ad maximaal 10 Ou/m³ hanteren, dan ziet het leefklimaat er nog slechter uit:

4. Kaart huidige geurbelasting (voorgrondbelasting) in het gebied rondom Postweg 16 op basis van huidige geurnormen met toelichting

Qua voorgrondbelasting (geurbelasting niet cumulatief, maar enkel van de meest naastliggende veehouderij) ziet de geurbelasting er zelfs slecht tot zeer slecht uit in dit gebied.

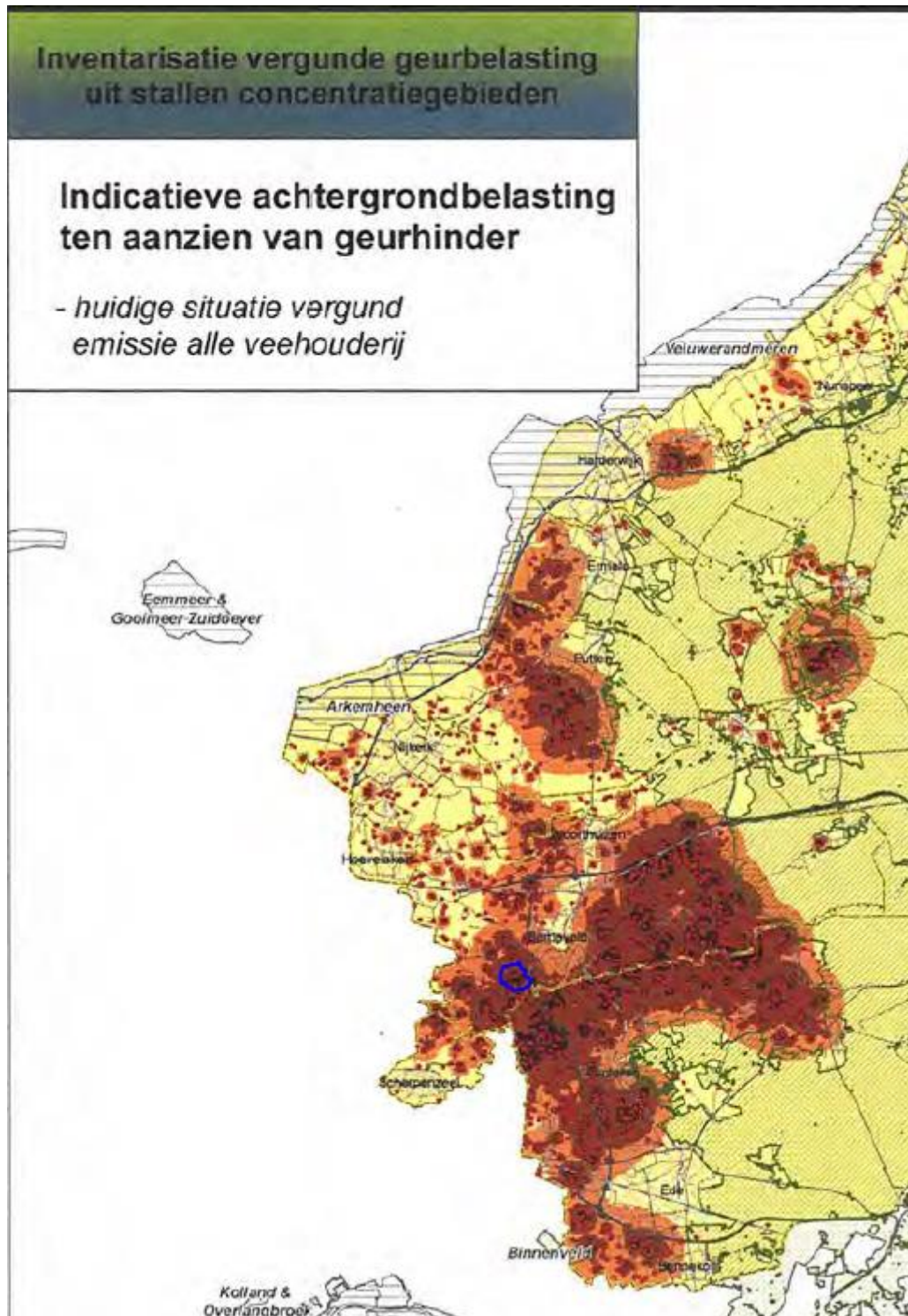
Legenda		
• veehouderij met geuremissie		
indicatieve maximale voorgrondbelasting t.a.v. geurhinder (Ou)		
0 - 1,5	10 - 14	
1,5 - 3	14 - 19	
3 - 5	19 - 25	
5 - 7,5	25 - 50	
7,5 - 10	> 50	
*voorgrondbelasting gebaseerd op default Vistacks parameters voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20		

voorgrondbelasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 1.5	< 5 %	zeer goed
1.6 - 3.7	5 - 10 %	goed
3.8 - 6.5	10 - 15 %	redelijk goed
6.6 - 9.9	15 - 20 %	matig
10 - 14.1	20 - 25 %	tamelijk slecht
14.2 - 19.1	25 - 30 %	slecht
19.2 - 25.3	30 - 35 %	zeer slecht
>25.4	>35 %	extreem slecht

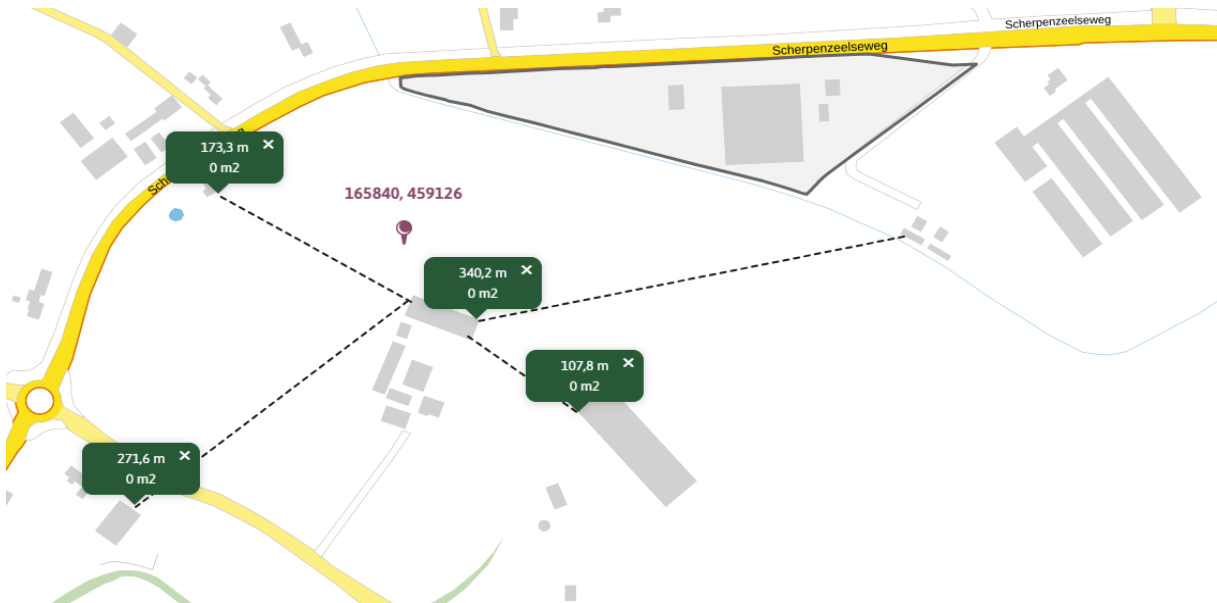
5. Kaart huidige cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) in de Gemeente Barneveld op basis van de huidige geurnormen met toelichting

Precies in het gebied binnen de Gemeente Barneveld waar de meeste geurbelasting plaatsvindt, wordt een geurgevoelig gebouw toegevoegd. Er zijn genoeg alternatieve locaties binnen de gemeente waar de geurbelasting wel acceptabel is voor een geurgevoelig object.

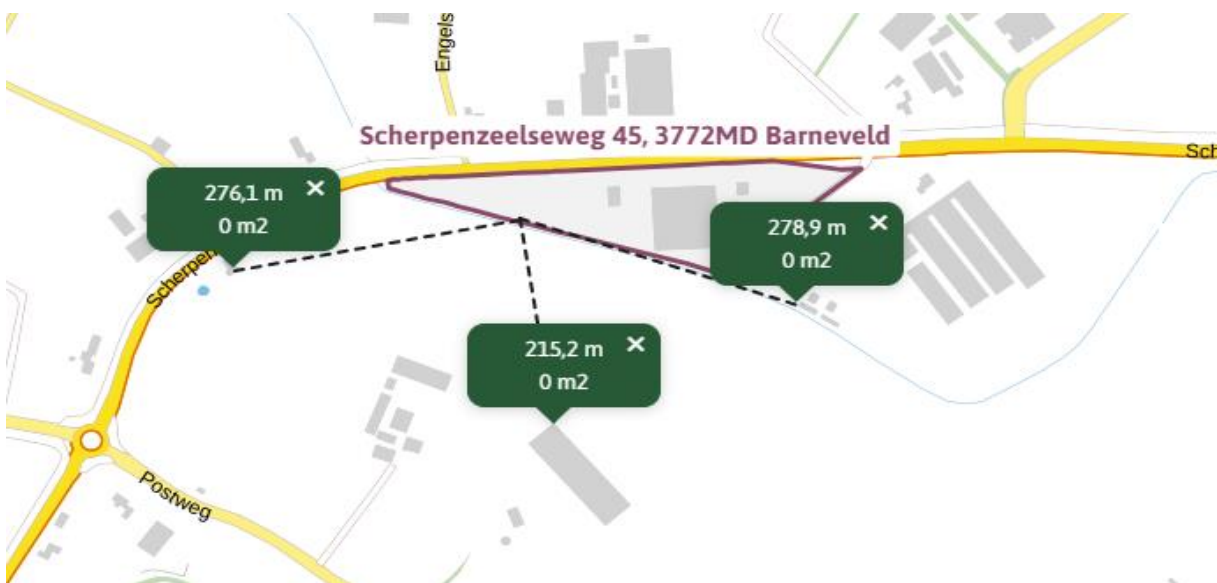

6. Onderbouwing met afstandsberekeningen dat de huidige omliggende in functie zijnde agrarische bedrijven dichterbij een geurgevoelig object komen te liggen en daardoor beperkt worden in hun ontwikkelmogelijkheden

Er wordt steeds gezegd dat de woning van de familie Kap al een geurgevoelig object in het gebied is, zodat het plan aan de Postweg 16 geen nieuwe belemmering zal zijn. Deze bewering klopt niet, omdat het agrarisch bedrijf van de familie Van Ingen met een afstand van 108 meter dichterbij Postweg 16 is gelegen dan de woning van de familie Kap met 340 meter, de familie Roelofs met 173 meter en de familie Van Schothorst met 272 meter. Zie hieronder. Van Ingen wordt daarom fors belemmerd in uitbreidingsmogelijkheden.

Daarnaast worden de ontwikkelmogelijkheden bij eventuele bestemmingsplanwijziging en/of extensivering van de bedrijfsactiviteiten voor onze locatie Beekzicht fors beperkt, omdat de afstand vanuit ons ontwikkelgebied tot een geurgevoelig gebouw met ca. 25% afstandsvermindering een stuk kleiner wordt, zie hieronder.

Rapportage

Geurbelasting uit stallen van veehouderijen in de concentratiegebieden van Limburg, Noord- Brabant en Gelderland

Rapportage

Geurbelasting uit stallen van veehouderijen in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rapportnummer:	P222373.014/HUL
Naam opdrachtgever:	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Adres opdrachtgever:	Postbus 20906 2500 EX DEN HAAG
Opsteller:	
Datum:	11 juli 2023

**Pouderoyen Tonnaer is een handelsnaam van
Pouderoyen B.V.**

Berlicumseweg 6D, 5248 NT Rosmalen
T 073 - 303 27 00

info@pouderoyentonnaer.nl
pouderoyentonnaer.nl

Op onze dienstverlening zijn de
DNR 2011 van toepassing die u vindt op
pouderoyentonnaer.nl

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding van deze rapportage.....	3
1.2	Geurnormen en geurbelasting uit de veehouderij.....	4
1.3	Inventarisatie vergunde geurbelasting in concentratiegebieden	4
2	Wettelijk kader	10
2.1	Huidige wet- en regelgeving.....	10
2.2	Toekomstige wet- en regelgeving	13
3	Vergunde geurbelasting in concentratiegebieden	16
3.1	Kaarten met vergunde geurbelasting uit stallen van veehouderijen	16
3.2	Overzichten per gemeente.....	19
3.3	Geurbelasting ter plaatse van verblijfsobjecten.....	21
3.4	Niet benutte vergunningsruimte.....	22
3.5	Aangrijpingspunten voor aanpak voor geur overbelaste situaties.....	23
	Bijlagenrapporten.....	28

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van deze rapportage

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is een beleidsprogramma van het Rijk dat invulling geeft aan de gebiedsgerichte opgaven en maatregelen voor natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat in het landelijk gebied. Het NPLG legt structurerende, richtinggevende keuzes en (regionale) doelen vast, als basis voor integrale provinciale gebiedsprogramma's landelijk gebied. In de startnotitie van het NPLG (juni 2022) is opgenomen dat het uitgangspunt van de gebiedsprogramma's moet zijn dat er in elk geval geen (lokale) verslechtering optreedt in luchtkwaliteit en leefbaarheid (inclusief geur) en waar mogelijk een verbetering.

In het ontwikkeldocument NPLG (november 2022) is aangegeven dat provincies in de gebiedsprogramma's moeten aangeven hoe de doelen voor natuur en stikstof, water en bodem en klimaat in een gebied ingevuld worden. Provincies kunnen daarbij aangeven hoe knelpunten met betrekking tot fijnstof, geur en luchtkwaliteit worden aangepakt. Aanpak van geuroverlast is aangeduid als een beleidsthema (keuze) dat mee-koppelt in het opstellen van de provinciale gebiedsprogramma's. Het NPLG biedt hier geen nieuwe taakstellende indicatieve doelen, maar er is wel urgentie om deze problematiek in sommige gebieden aan te pakken.

Om inzicht te krijgen in gebieden waar er sprake is - of kan zijn - van geuroverlast ten gevolge van geur uit stallen van veehouderijen, wil het ministerie een overzicht hebben van locaties waar de geurnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) worden overschreden en een overzicht hebben van de cumulatieve geurbelasting in veedichte gebieden. Naar aanleiding van een uitspraak van de Rechtbank Den Haag is ook ingegaan op situaties waar er sprake van een hoge geurbelasting van veehouderijen op omliggende woningen.

Een groep van omwonenden van veehouderijen heeft de Staat der Nederlanden gedagvaard wegens onrechtmatig handelen vanwege te hoge geurbelasting op hun woningen. De rechtbank heeft geoordeeld dat de Staat onrechtmatig handelt ten aanzien van een deel van deze omwonenden doordat de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) hen onvoldoende bescherming biedt tegen geurhinder en ook niet is gebleken dat tegen de overlast tijdig redelijke en passende individuele maatregelen zijn genomen en er in die situaties (vanwege de hoge geurbelasting) geen sprake meer is van een fair balance tussen economische belangen en de gezondheidsbelangen van het individu. ECLI:NL:RBDHA:2022:9119, 14 september 2022.

Het onderzoek naar de vergunde geurbelasting ten gevolge van geur van veehouderijen in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland is uitgevoerd in het najaar van 2022. Aanvullende analyses naar aanleiding van de uitspraak van de Rechtbank Den Haag zijn uitgevoerd in het najaar van 2022 en begin 2023. In deze rapportage zijn ook de eerder geleverde (tussen)resultaten toegelicht.

1.2 Geurnormen en geurbelasting uit de veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt voor de vergunningverlening voor veehouderijen het wettelijk kader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit stallen van veehouderijen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden getoetst. De wet biedt gemeenten de mogelijkheid om binnen een bandbreedte afwijkende geurnormen en andere afstanden vast te stellen. In de Wgv is een onderscheid gemaakt tussen geurbelasting in gebieden met veel veehouderijen (concentratiegebieden) en in de overige gebieden (niet-concentratiegebieden). Een belangrijk uitgangspunt van de Wgv is dat in gebieden met veel veehouderijen geur minder snel als hinderlijk wordt ervaren dan in de niet-concentratiegebieden. De standaard wettelijke geurnormen voor intensieve veehouderijen zijn daarom in het niet-concentratiegebied strenger dan in de concentratiegebieden. Ook zijn er verschillen in de bandbreedte waarbinnen gemeenten aangepaste normen mogen vaststellen.

Gemeenten kunnen bij het vaststellen van de normen en afstanden voor de vergunningverlening van veehouderijen en voor het beoordelen van de aanvaardbaarheid van de geurbelasting bij functiewijzigingen eigen keuzen maken. Het wettelijk kader is nader uitgewerkt in hoofdstuk 2 van deze rapportage.

1.3 Inventarisatie vergunde geurbelasting in concentratiegebieden

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft Pouderoyen Tonnaer gevraagd om de vergunde geurbelasting uit stallen van veehouderijen in beeld te brengen, om gebieden aan te duiden waar er sprake is van een hoge geurbelasting ten gevolge van geur uit stallen van veehouderijen. Het resultaat van dit onderzoek is samenvattend beschreven in deze rapportage en de daarbij behorende kaarten en overzichten in het bijlagenrapport.

Belangrijk aangrijpingspunt voor het onderzoek is de beschikbaarheid van gegevens op provinciaal/regionaal niveau. Het is gelet op het doel van het onderzoek en het gewenste tijdpad geen optie (geweest) om zelf gegevens over de vergunde dieren en stalsystemen (per dossier / per gemeente) te inventariseren. Er is daarom gebruik gemaakt van beschikbare en actuele provinciale gegevensbestanden met een registratie van vergunde rechten van veehouderijen. Die gegevens waren op het moment van uitvoering van het onderzoek alleen beschikbaar voor de provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland. Het betreft gegevens die zijn opgenomen in de webapplicatie Kernregistratie Dierenverblijven (KRD), zie <https://krd.igoview.nl/>. Er is gebruik gemaakt van gegevens met als peildatum van registratie 1 juli 2022.

De ervaring leert dat er tussen gemeenten grote verschillen kunnen bestaan in de actualiteit van de registratie van vergunningen en meldingen. Over het algemeen geldt dat de registratie van vergunningen en meldingen achterloopt als het om veehouderijen gaat die niet of niet meer volledig in gebruik zijn. Daarentegen bevat het bestand gegevens van vergunningen en meldingen op basis van wijzigingen van veehouderijen die in de praktijk nog niet zijn gerealiseerd. De registratie van vergunningen en meldingen geeft dus geen actueel of volledig beeld van de feitelijke geurbelasting ten gevolge van geur uit stallen op een bepaald moment. Maar deze registratie is wel bruikbaar om een beeld te geven van de geurbelasting die is opgenomen in toestemmingen, inclusief het deel van de toestemming die niet meer of nog niet in gebruik is genomen. En om de ontwikkeling van de geurbelasting uit stallen van veehouderijen en de toestemmingen die daarvoor zijn verleend te monitoren. Het bestand is bruikbaar voor het doel waarvoor dit onderzoek is uitgevoerd en het is een gemis dat het bestand niet voor een groter gebied beschikbaar is.

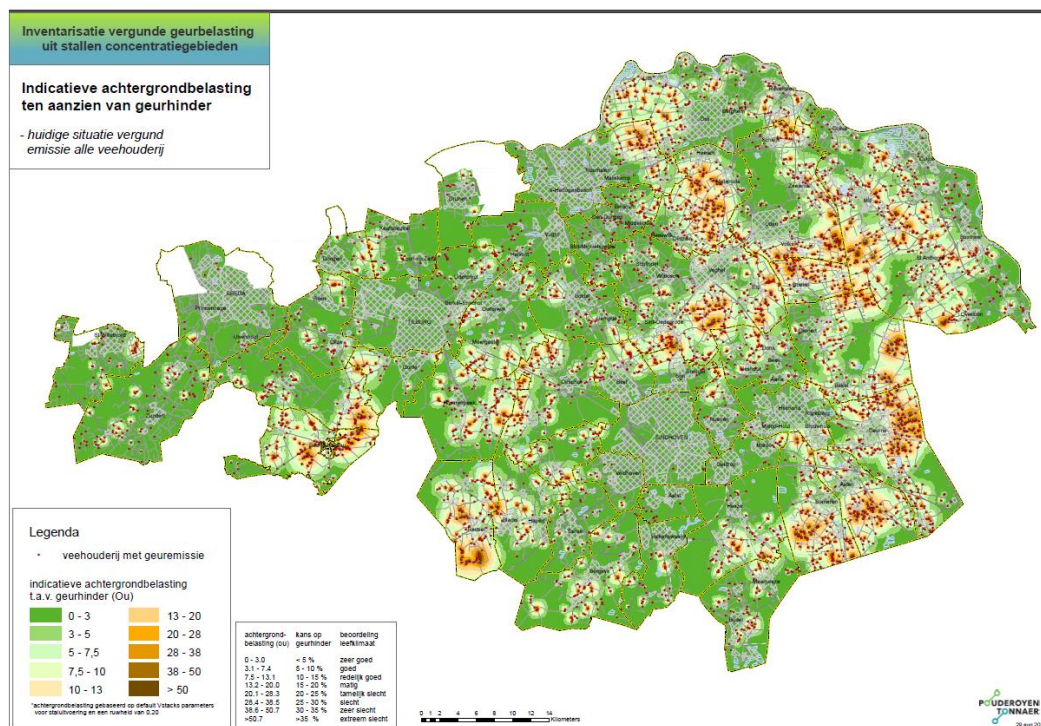
Op basis van provinciale gegevens over de vergunningen en meldingen van veehouderijen in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland is de geurbelasting ten gevolge van de geuremissie uit stallen van de veehouderijen in beeld gebracht. Gebaseerd op het aantal en type dierplaatsen, de stalsystemen, de locatie van de veehouderij en de actuele geuremissiefactoren zoals opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Locaties van de varkenshouderijen die deelnemen aan de Saneringsregeling varkenshouderij zijn niet meegenomen in de berekening van de vergunde geurbelasting. Op basis van gegevens van RVO zijn de locaties die deelnemen aan deze regeling geselecteerd. De geurbelasting is berekend met behulp van een gis-applicatie die ontwikkeld is door Pouderoyen Tonnaer en gebaseerd is op V-Stacks gebied. De gis-applicatie maakt het mogelijk om een groot aantal geurbronnen (veehouderijen) gelijktijdig door te rekenen voor een groot gebied. Als er belangrijke verschillen zijn in omgevingskenmerken (de zogenaamde ruwheid) van een specifiek gebied, zullen de berekeningen die zijn samengesteld voor een groot gebied (gebaseerd op een gemiddelde ruwheid van dat groter gebied) afwijken van berekeningen voor een specifiek kleiner deelgebied met een afwijkende ruwheid van het terrein.

Daarnaast zijn berekeningen die gemaakt worden t.b.v. vergunningverlening gedetailleerder dan de berekeningen die in deze rapportage zijn opgenomen. Dit omdat bij de vergunningverlening kenmerken van de emissiepunten (zoals exacte locatie, hoogte en uitstroomsnelheid) en de exacte locaties van de geur gevoelige gebouwen worden betrokken in de berekeningen. Deze gedetailleerde informatie per stal / emissiepunt is niet vastgelegd op de schaal waar dit onderzoek betrekking op heeft. Dergelijke informatie wordt in het kader van een aanvraag van een vergunning voor een veehouderij verzameld voor enkel de directe omgeving van die veehouderij.

Op basis van deze benadering is de indicatieve achtergrondbelasting (cumulatieve geurbelasting uit stallen van veehouderijen) en de indicatieve maximale voorgrondbelasting in kaart gebracht voor de concentratiegebieden in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland. De berekende geurbelasting is vertaald in een kans op hinder. Hierbij is aangesloten bij de handreiking Wet geurhinder en veehouderij (beoordeling woon- en leefklimaat o.b.v. berekende achtergrondbelasting, voor het concentratiegebied). Zie www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/geur/handreiking-wgv

Achtergrondbelasting (OU/m ³), cumulatief, concentratiegebied	Kans op geurhinder of percentage gehinderden	Beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	<5%	Zeër goed
3.1 - 7.4	5-10%	Goed
7.5 - 13.1	10-15%	Redelijk goed
13.2 - 20.0	15-20%	Matiq
20.1 - 28.3	20-25%	Tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25-30%	Slecht
38.6 - 50.7	30-35%	Zeër slecht
>50.7	>35%	Extreem slecht

Classificatie achtergrondbelasting in een concentratiegebied (bron: Handreiking Wgv 2007, bijlage 6 en 7).

Berekende indicatieve achtergrondbelasting t.g.v. de vergunde geuremissie uit stallen van veehouderijen, o.b.v. registratie van vergunningen en meldingen van veehouderijen, juli 2022, provincie Noord-Brabant en beoordeling hinderpercentage op basis van de handreiking Wgv, voor het concentratiegebied.

Uit onderzoek dat ten grondslag ligt aan de Wgv (PRA, 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting van één veehouderij anders is dan als gevolg van de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen; de achtergrondbelasting. Bijvoorbeeld: indien één veehouderij een geurbelasting van 14 Ou/m³ op een geurgevoelig object veroorzaakt, leidt dat tot meer hinder dan wanneer drie veehouderijen gezamenlijk 14 Ou/m³ veroorzaken. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting maatgevend is indien die tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting (bron: handreiking Wgv, bijlage 6 en 7, 2007). Er is daarom voor de drie provincies ook een kaart en overzicht gemaakt op basis van de maximale voorgrondbelasting en het daarbij behorend hinderpercentage voor de concentratiegebieden.

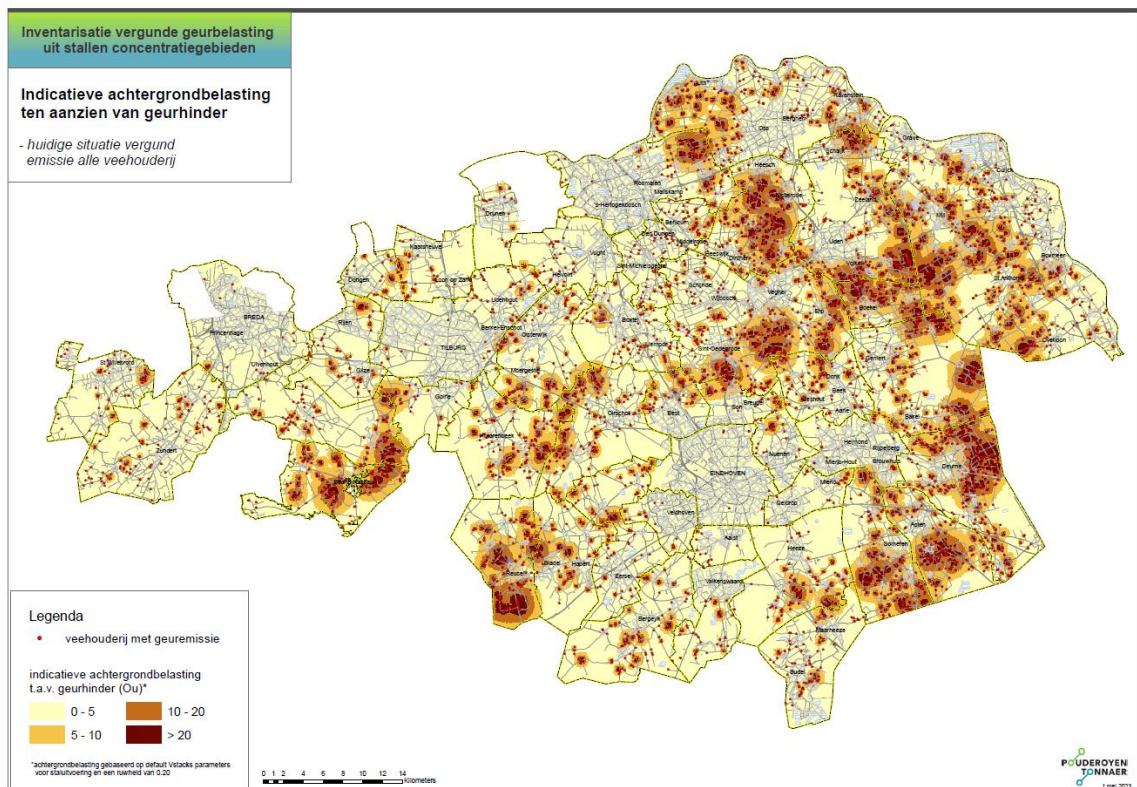
Door de berekende maximale geurbelasting per veehouderij te koppelen aan de locaties van verblijfsobjecten met een woonfunctie uit het BAG-bestand (Basisregistratie Adressen en Gebouwen), is een inschatting gemaakt van het aantal woonadressen met een bepaalde mate van geurbelasting (indicatieve maximale voorgrondbelasting en achtergrondbelasting). Omdat ook bedrijfswoningen van veehouderijen als verblijfsobject met een woonfunctie kunnen zijn geclassificeerd, zijn de aantallen hiervoor gecorrigeerd. Het aantal woningen met een hoge indicatie voor- of achtergrondbelasting (≥ 20 Ou/m³) is verminderd met het aantal veehouderijlocaties waarvan de veehouderij zelf een significante geuremissie (5.000 Ou of meer) heeft.

Daarnaast is een relatie gelegd met (recentere) gezondheidkundige advieswaarden van de GGD met betrekking tot de achtergrondbelasting. Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD Brabant/Zeeland (Bureau GMV) en het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van Universiteit Utrecht onderzochten in 2014 de relatie tussen geurbelasting afkomstig van veehouderijen en de ervaren geurhinder bij ruim 13.000 respondenten op het platteland en in kleinere kernen van Noord-Brabant en Noord-Limburg. De onderzoeksresultaten bevestigen volgens de GGD signalen dat er bij een gegeven geurbelasting aanzienlijk meer geurhinder voorkomt dan op basis van de Handreiking Wgv te verwachten zou zijn.

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft het RIVM in samenwerking met IRAS, PRA (Project Research Amsterdam), Odournet, de GGD'en Brabant/Zeeland (Bureau GMV) en een expertgroep een duiding gegeven van de uiteenlopende resultaten van twee Nederlandse onderzoeken uit 2001 en 2013 naar de relatie tussen geuruitstoot van veehouderijbedrijven en de frequentie van geurhinder. Het blijkt niet mogelijk om goed te duiden welke factoren het verschil in uitkomsten verklaren. De onderzoeken verschillen in meerdere opzichten van elkaar, wat bijdraagt aan de uiteenlopende bevindingen. Op basis van de ervaringen in dit duidingsonderzoek zijn bouwstenen voor het beleid aangereikt. Zie www.rivm.nl/resultaten-van-duidingsonderzoek-verschil-tussen-twee-geurhindercurves.

De GGD adviseert om voor de maximale cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting) de hinderpercentages van 12% voor de bebouwde kom en 20% in het buitengebied te hanteren, te vertalen als maximaal 5 Ou/m³ (woonfuncties, zoals woongebieden in de bebouwde kom) respectievelijk 10 Ou/m³ (buitengebied) achtergrondbelasting (bron: Geur en gezondheid, Onderdeel Veehouderij en geur, RIVM Rapport 2015-0106 en RIVM-rapport 2020-009), zie ook <https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-mmk-veehouderij/beoordeling-gezondheidsrisico-veehouderij-ggd/gezondheidskundige-advieswaarden>

Voor meer achtergrondinformatie over de relatie tussen veehouderij en gezondheid van omwonenden wordt verwezen naar het kennisplatform veehouderij en gezondheid (www.kennisplatformveehouderij.nl).

Berekende indicatieve achtergrondbelasting (cumulatieve geurbelasting) t.g.v. de vergunde geuremissie uit stallen van veehouderijen, o.b.v. registratie van vergunningen en meldingen van veehouderijen, juli 2022, provincie Noord-Brabant. De berekende achtergrondbelasting is geclassificeerd op basis van de gezondheidskundige advieswaarden voor de achtergrondbelasting van de GGD.

2 Wettelijk kader

2.1 Huidige wet- en regelgeving

Wet geurhinder en veehouderij

Veehouderijen zijn mogelijke bronnen van geurhinder en daarom gelden voor veehouderijen regels met betrekking tot aan te houden afstanden tot voor geurhinder gevoelige objecten, zoals woningen. Omgekeerd hebben deze regels ook gevolgen voor de mogelijkheden om nieuwe voor geurhinder gevoelige objecten, zoals nieuwe woningen, te realiseren. Dit wordt ook wel de omgekeerde werking genoemd.

In de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is een onderscheid gemaakt tussen geurbelasting in gebieden met veel veehouderijen (concentratiegebieden) en in de overige gebieden (niet-concentratiegebieden). De concentratiegebieden zijn aangegeven in Bijlage 1 van de Meststoffenwet en bestaat uit delen van de provincies Limburg, Noord-Brabant, Gelderland, Utrecht en Overijssel. Een belangrijk uitgangspunt van de Wgv is dat in gebieden met veel veehouderijen geur minder snel als hinderlijk wordt ervaren dan in de niet-concentratiegebieden. De standaard wettelijke geurnormen voor intensieve veehouderijen zijn daarom in het niet-concentratiegebied strenger dan in de concentratiegebieden. Voor beide type gebieden zijn de standaard wettelijke geurnormen voor de bebouwde kom strenger dan voor het buitengebied. Ook zijn er verschillen in de bandbreedte waarbinnen gemeenten aangepaste normen mogen vaststellen. Zowel de geurnormen (voor intensieve veehouderijen) als de vaste afstanden (voor bijvoorbeeld melkveebedrijven) kunnen worden bijgesteld. Dergelijke afwijkende waarden dienen te worden onderbouwd en via een gemeentelijke verordening te worden vastgesteld door de gemeenteraad.

In de Wet geurhinder en veehouderij is de systematiek vastgelegd hoe de geurhinder uit stallen van veehouderijen beoordeeld moet worden. Voor diercategorieën, waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld (zoals voor varkens, kippen, vleesstieren, vleeskalveren en melkgeiten), wordt de toetsingswaarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object. De geurbelasting wordt uitgedrukt in aantallen Europese odeur units in een volume-eenheid lucht (Ou/m^3 : odeur units per kubieke meter lucht). Dit is een geurconcentratie uitgedrukt in Europese geureenheden per kubieke meter lucht bij een 98-percentielwaarde. De percentielwaarde geeft de tijdsfractie van een jaar aan, waarvoor geldt dat gedurende deze tijdsfractie de berekende geurconcentratie beneden een bepaalde waarde blijft of gelijk is aan deze waarde. Bijvoorbeeld: een geurbelasting van $14 \text{ Ou}/\text{m}^3$ 98-percentiel geeft een locatie aan waar 2 % van de tijd de (berekende) concentratie van $14 \text{ Ou}/\text{m}^3$ wordt overschreden.

Eerst wordt de geuremissie berekend door het aantal dieren per diercategorie te vermenigvuldigen met de betreffende geuremissiefactor die staat opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). Vervolgens wordt de geuremissie vanuit de gezamenlijke dierenverblijven samen met andere variabelen ingevoerd in een wettelijk voorgeschreven verspreidingsmodel (V-stacks). Bij de vergunningverlening wordt er rekening gehouden met de technische uitvoering van stallen en de emissie-kenmerken, zoals verschillen in geuremissies bij verschillende typen stalsystemen en bij toepassing van emissie reducerende voorzieningen zoals luchtwassers. Voor bedrijven zonder geuremissiefactor (zoals voor melkrundvee, zoogkoeien en paarden) gelden vaste afstanden van 100 en 50 meter voor respectievelijk geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde kom.

Onder een 'geurgevoelig object' wordt onder de Wgv verstaan: een gebouw, bestemd voor en volgens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of verblijf en die daarvoor permanent of regelmatig wordt gebruikt. Een gebouw dat in strijd met het bestemmingsplan als woning of verblijf wordt gebruikt, heeft geen wettelijke bescherming tegen geurhinder.

In de uitvoeringsregels van de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), is opgenomen welke geurgevoelige objecten, zoals woningen, scholen en ziekenhuizen, altijd geurgevoelig zijn. Een gemeentelijk omgevingsplan kan andere geurgevoelige gebouwen of gedeelten van gebouwen aanwijzen, mits er hoofdzakelijk sprake is van verblijf van mensen. Een bedrijfsgebouw waar regelmatig mensen werken, is dus onder de Omgevingswet dus niet meer vanzelfsprekend een geurgevoelig object. Onder een geurgevoelig gebouw wordt onder de Omgevingswet ook verstaan een gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning mag worden gerealiseerd.

50%-regeling voor overbelaste situaties

Wanneer de geurbelasting van een veehouderij de (voorgrond) geurnorm overschrijdt, is een uitbreiding van de geurbelasting niet toegestaan. Als de geurbelasting door aanpassing van stalsystemen of de wijze van uitstoot van de geur wordt verminderd, is onder voorwaarden uitbreiding van het aantal dieren mogelijk via de zogenaamde 50%-regeling. Dit geldt zowel voor veehouderijen die onder de Wet geurhinder en veehouderij vallen als voor veehouderijen die onder het Activiteitenbesluit vallen. Er hoeft in een zogenaamde overbelaste situatie na uitbreiding niet te worden voldaan aan de geldende geurnormen. Wel moet de geurbelasting dalen. Voor vergunningplichtige veehouderijen mag in een overbelaste situatie de helft van het effect van de geurbelasting reducerende maatregel worden gebruikt voor uitbreiding van het aantal dieren. Voor veehouderijen die onder het Activiteitenbesluit vallen is deze regeling vereenvoudigd opgenomen: bij overschrijding van de geurbelasting is de toegestane geurbelasting bij het uitbreiden van de veehouderij het gemiddelde van de bestaande geurbelasting en de norm voor de geurbelasting.

Als een veehouderij niet ontwikkelt, is er op basis van de Wgv of het Activiteitenbesluit geen verplichting om aan de normen te voldoen of om ervoor te zorgen dat de geurbelasting daalt. De Wgv bevat geen saneringsverplichting voor bestaande overbelaste situaties. De Wgv dient als exclusief toetsingskader, dat wil zeggen dat het bevoegd gezag (veelal gemeenten, in bepaalde gevallen provincies) is gebonden aan de wettelijke kaders van de Wgv.¹

Doorwerking geurnormen in ruimtelijke plannen

De normen van de Wet geurhinder en veehouderij gelden in beginsel alleen voor de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning, als een agrarisch bedrijf zich wil vestigen of als een agrarisch bedrijf wil uitbreiden. Het gaat dan dus over de relatie tussen een bestaand geurgevoelig object en een ontwikkeling in de agrarische bedrijvigheid. Dit heet ook wel de ‘directe werking’ of ‘directe norm’. Voor de Wgv in werking trad, gold deze norm ook in de omgekeerde situatie: als een bestaand agrarisch bedrijf werd geconfronteerd met een nieuwe woonwijk of een nieuw bedrijventerrein. In het kader van de ‘omgekeerde werking’ werden dan dezelfde afstandsnormen toegepast als in de directe werking. Onder meer uit de uitspraak in de zaak Laarbeek (Afdeling bestuursrechtspraak van 7 oktober 2009) blijkt dat de normen van de Wgv niet in de omgekeerde werking van toepassing zijn. Ook uit andere uitspraken is intussen gebleken dat het mogelijk is om binnen de belemmerende contouren te bouwen, mits aan twee voorwaarden wordt voldaan: 1) de nieuwe ontwikkelingen mogen geen extra belemmeringen opleveren voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven in de omgeving, en 2) er dient sprake te zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Het is aan een gemeente om onderbouwd een afweging te maken over de geaccepteerde geurhinder. Bij de beoordeling van de vraag of er bij de realisatie van een nieuw voor geurhinder gevoelig object sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, is een afweging met betrekking tot de hoogte van de geurbelasting (en de daarmee samenhangende kans op hinder) in relatie tot de aard van het gebruik van belang. Ook het belang dat aan een bepaalde ontwikkeling wordt gehecht en de te verwachten ontwikkeling van de geurbelasting dient hierbij betrokken te worden. In het algemeen geldt dat een gemeente(raad) de nodige beleidsvrijheid heeft bij die afweging, mits die voldoende onderbouwd is en aansluit bij recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten.

¹ In enkele recente rechterlijke uitspraken is het onverkort toepassen van die kaders in overbelaste situaties ter discussie gesteld (zie AbRS 21 juni 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2418, Horst aan de Maas en Rechtbank Oost-Brabant 16 juni 2023, ECLI:NL:RBOBR:2023:2931, Reusel-De Mierden).

Woningen met een lager beschermingsniveau tegen geur

In de Wgv is een aantal uitzonderingen opgenomen met betrekking tot de bescherming van woningen tegen geurhinder van veehouderijen. Het betreft de realisatie van een woning op een voormalig bouwblok van een veehouderij of een woning die al aanwezig was op een voormalig bouwblok van een veehouderij die is gestopt na 19 maart 2000 (vaak de voormalige bedrijfswoning). Hiervoor geldt bij de vergunningverlening voor veehouderijen geen geurnorm (voorgrondbelasting) maar een vaste afstand. Bij een ruimtelijke procedure voor de (her)bestemming dient er beoordeeld te worden of er sprake is van aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Via de Wet Plattelandswoningen kan de gemeente regelen dat voormalige bedrijfswoningen geen bescherming meer krijgen tegen geur of geluid van de eigen veehouderij. Bedrijfswoningen van veehouderijen waarin burgers wonen, blijven bij gebruik making van deze mogelijkheid onderdeel van de inrichting en bestemd als bedrijfswoning, maar waarbij bewoning door derden planologisch is geregeld. Ook bij het (her-)bestemmen van voormalige bedrijfswoningen tot plattelandswoningen moet beoordeeld worden of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

2.2 Toekomstige wet- en regelgeving

In een door de staatssecretaris van Milieu ingestelde bestuurlijke werkgroep (werkgroep Verdaas, 2016) werkten de VNG en IPO, LTO Nederland, GGD 'en, milieufederaties en afgevaardigden van burgergroeperingen aan een gezamenlijk advies over de toekomstige geurregelgeving voor veehouderij. De geconsulteerde partijen adviseerden om gemeenten bevoegdheden te geven om in overbelaste situaties aanvullende eisen te kunnen stellen om de geurbelasting binnen een ambitieuze termijn terug te dringen. In 2019 heeft de commissie Biesheuvel op verzoek van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat een advies over de toekomst van de geurregels uitgebracht. In september 2019 heeft de staatssecretaris haar beleidsreactie naar de Kamer gestuurd. In die beleidsreactie is ingegaan op een aantal onderwerpen die van belang zijn voor het terugdringen van geuremissies en –immissies, zoals:

- Een brongerichte aanpak van geuremissies en andere emissies in de stal;
- Verhogen rendementen geurreductie van combiwassers;
- Inzetten op een ander systeem van meten en monitoren;
- Extra mogelijkheden voor decentrale overheden om overbelaste situaties aan te pakken.

Resultaten onderzoek naar rendementen geurverwijdering gecombineerde luchtwassers

Met name varkenshouderijen maken gebruik van zogenaamde gecombineerde luchtwassers (combiluchtwassers). Deze luchtwassers reduceren zowel de uitstoot van ammoniak als van geur en fijnstof. Naar aanleiding van de evaluatie van de geurregelgeving door de bestuurlijke werkgroep Verdaas is er onderzoek verricht naar de rendementen van gecombineerde luchtwassers. Naar aanleiding van die onderzoeksresultaten zijn de ingeschatte geurrendementen van deze luchtwassers in 2018 verlaagd en zijn de geuremissiefactoren naar boven bijgesteld. De zo opnieuw berekende geurbelasting is vaak veel hoger dan de geurbelasting waarvan in de vergunningverlening is uitgegaan.

In opdracht van het ministerie heeft de WUR een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de geur- en ammoniakrendementen van combiluchtwassers te verbeteren. De resultaten van dit onderzoek zijn in november 2021 gepubliceerd (rapportnummer 1337, WUR). Daarin is geconcludeerd dat de verwachting is dat het mogelijk is om combiluchtwassers te laten voldoen aan de ammoniakrendementen zoals die in de regelgeving (Regeling ammoniak en veehouderij) zijn vastgelegd, wanneer de vastgestelde technische problemen worden opgelost. Dit zal mogelijk ook leiden tot betere geurrendementen, maar het is onwaarschijnlijk dat deze verbeteringen er voor zullen zorgen dat combi-wassers de geurrendementen zullen halen zoals die tot medio 2018 in de Regeling geurhinder en veehouderij waren vastgelegd. Voor het verbeteren van geurrendementen zal volgens de WUR de focus verlegd moeten worden van alleen de luchtwasser naar een aanpak die de gehele stal omvat; dit wil zeggen van rantsoensamenstelling en stalmanagement tot aan de werking van de luchtwasser.

CHW-experimenten emissiereducties en versnellen innovaties

Een aantal provincies en gemeenten hebben zich aangemeld voor experimenten onder de Crisis- en herstelwet (CHW). De extra bevoegdheden voor gemeenten binnen de deelnemende provincies zijn op basis van deze CHW-experimenten vanaf 23 april 2021 tijdelijk (tot 1 januari 2025) van kracht en betreffen onder andere experimenteerruimte voor overbelaste situaties in de veehouderij. Met deze CHW-experimenten krijgen gemeenten meer mogelijkheden om in te grijpen in bestaande situaties, met als doel emissiereductie uit stallen te realiseren. Het gaat om de reductie van de emissie van geur, ammoniak en fijnstof. Ook kan de toepassing van innovatieve technieken in huisvestingssystemen van veehouderijen worden versneld door deze via experimenteerruimte vroegtijdig toe te staan. Tot dusver is er in de provincies die zich voor deze experimenten hebben aangemeld, nog geen of weinig gebruik gemaakt van deze aanvullende bevoegdheden.

Uitspraak civiele rechter over de Wgv (2022)

Op 14 september 2022 heeft rechtbank Den Haag een uitspraak gedaan over de vraag of de Staat onrechtmatig handelt vanwege de huidige geurnormen in de Wet geurhinder en veehouderij (ECLI:NL:RBDHA:2022:9119). In deze uitspraak is onder andere artikel 8 van het EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) van belang. Dit artikel beschermt het recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven door de overheid. Hieronder valt ook milieuoverlast. Dat betekent dat als er milieuoverlast (zoals geuroverlast) is die een directe en serieuze impact heeft op de kwaliteit van het leven, mensen hierin beschermd moeten worden door de overheid. Het kan daarbij gaan om milieuoverlast die de overheid zelf veroorzaakt of om milieuoverlast die een gevolg is van, kort gezegd, niet toereikende milieuregelgeving. De overheid moet namelijk 'redelijke en passende' maatregelen nemen om mensen te beschermen tegen milieuoverlast die hun welzijn kan aantasten. Of milieuoverlast een directe en serieuze impact heeft op de kwaliteit van het leven, hangt af van de omstandigheden van het geval. Daarbij zijn onder andere de intensiteit en de duur van de overlast van belang, en de fysieke en mentale effecten daarvan op een individu.

Artikel 8 van het EVRM schrijft geen concrete, absolute bovengrenzen voor milieuoverlast voor. Het bevat dus bijvoorbeeld geen maximale geurnorm die als acceptabel kan worden aangemerkt. De rechtbank heeft daarom zelf een geurbelasting genoemd die volgens haar acceptabel is. De rechtbank hanteert een (voorgrond) geurbelasting van 19,4 Ou/m³ als grenswaarde en dat er bij overschrijding van die waarde de kwaliteit van het milieu in en rond de woning van het individu 'zeer slecht' is en er sprake is van strijd met artikel 8 van het EVRM.

Aankondiging wijzigingen regelgeving november 2022 en juli 2023

De staatssecretaris heeft in de Kamerbrief van 8 november 2022 aangegeven dat de Staat hoger beroep indient tegen de uitspraak. Dat betekent dat er nog een nader rechterlijk oordeel volgt over deze kwestie. Volgens de staatssecretaris is wel een aanpassing van geurwetgeving noodzakelijk. Daarom gaat de staatssecretaris (samen met de ministers van LNV en N&S) wijzigingen van de geurwetgeving voorstellen. Daarbij zal onder andere worden gekeken naar de 50%-regeling, de hoogte van de geurnormen en hoe overlast situaties kunnen worden aangepakt.

In de Kamerbrief van 7 juli 2023 heeft de staatssecretaris de uitgangspunten voor aanpassing van de regelgeving geschetst. Het gaat daarbij zowel om het voorkomen van nieuwe situaties met een onaanvaardbare geurbelasting als het verminderen van bestaande overlast. In de Kamerbrief zijn de volgende uitgangspunten benoemd:

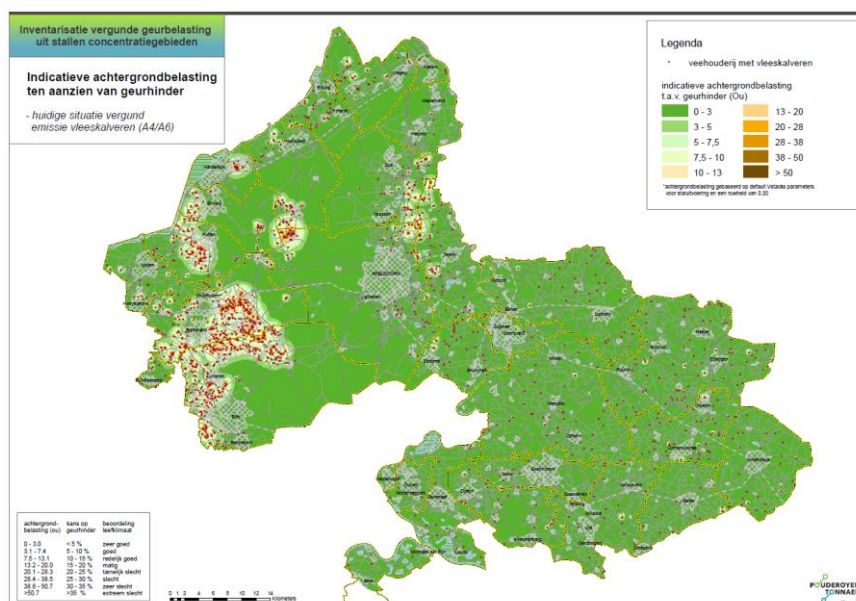
- De normen worden aangescherpt, daarbij worden de standaardwaarden herzien. Gemeenten kunnen gemotiveerd van deze standaardwaarden afwijken tot de bovengrens van de grenswaarden. Ook deze grenswaarden worden herzien, waarbij in de afweging ook rekening zal worden gehouden met de hiervoor genoemde uitspraak van de rechtbank Den Haag;
- Voor alle veehouderijbedrijven, ook bestaande situaties, gaan geurnormen gelden;
- De mogelijkheden worden verkend om, vooruitlopend op de wijziging van de regelgeving, de geurbelasting bij bestaande situaties eerder onder tenminste de hoogste grenswaarde te brengen.

3 Vergunde geurbelasting in concentratiegebieden

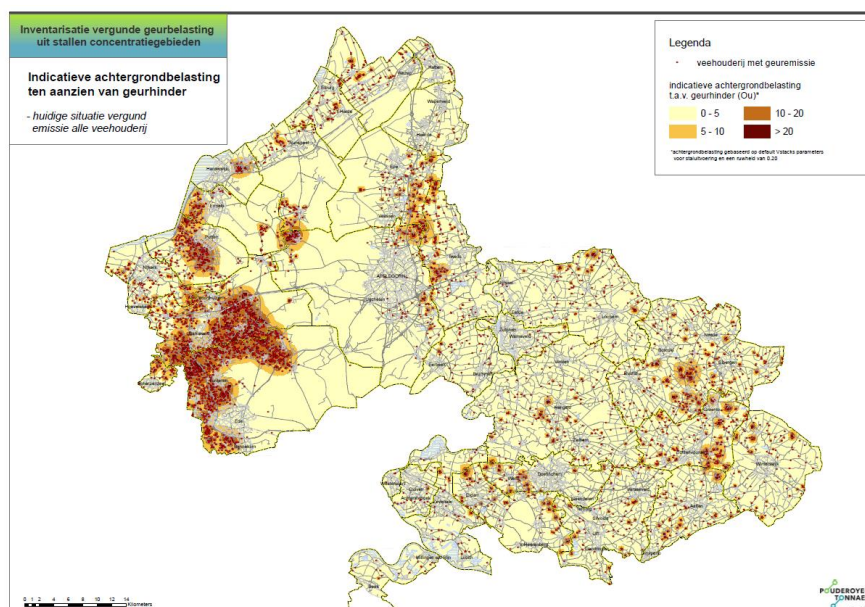
3.1 Kaarten met vergunde geurbelasting uit stallen van veehouderijen

Op basis van de gegevens die medio 2022 in het KRD waren opgenomen (gegevens over vergunningen en meldingen van veehouderijen in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland) is de geurbelasting ten gevolge van de vergunde geuremissie uit stallen van veehouderijen in kaart gebracht. Deze kaarten zijn opgenomen in het bijlagenrapport. Voor de drie provincies zijn de volgende kaarten vervaardigd:

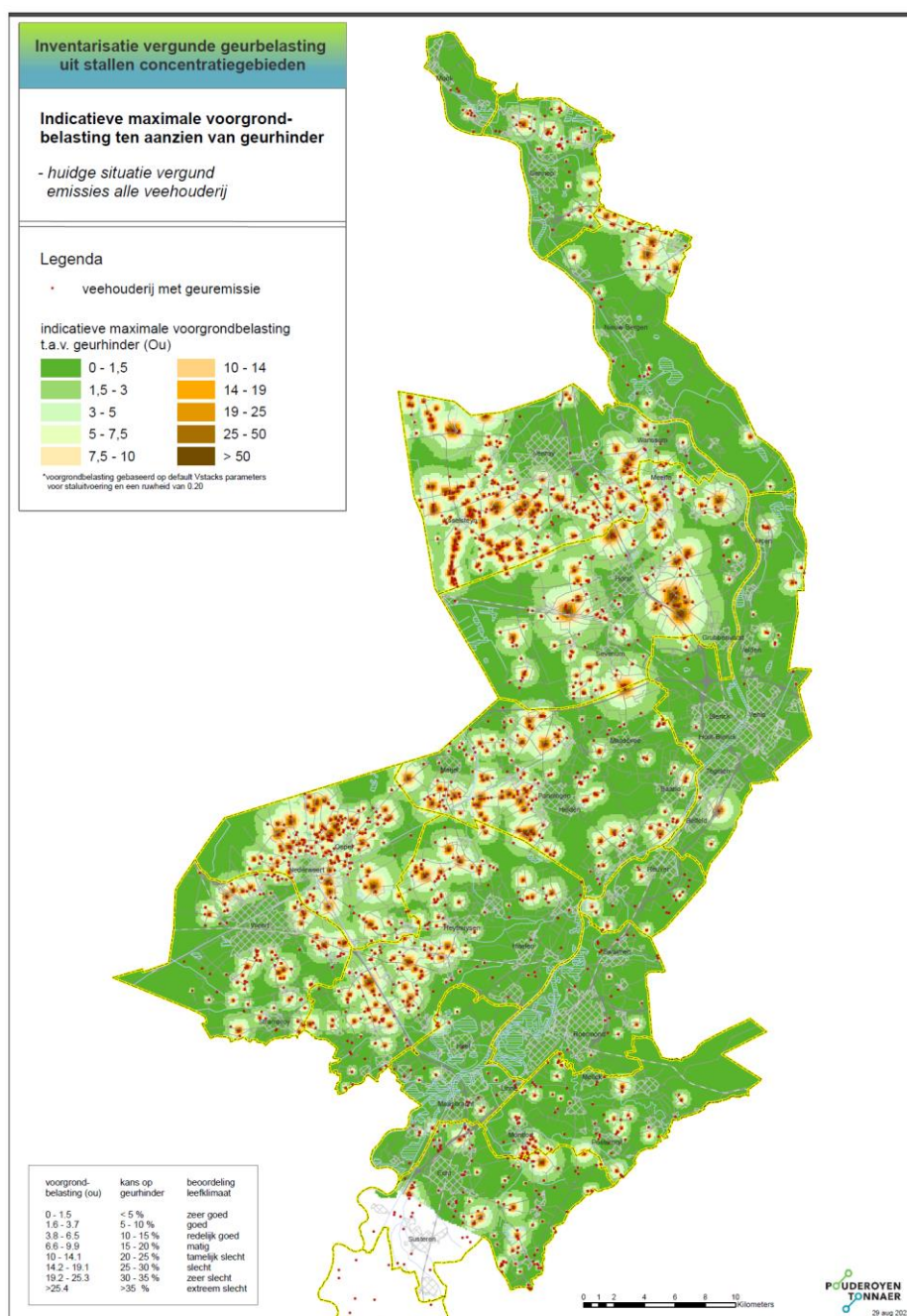
- Achtergrondbelasting op basis van de vergunde geuremissie van alle veehouderijen, voor alle diercategorieën waarvoor in de Regeling geurhinder en veehouderij een geuremissiefactor is opgenomen:
 - met een vertaling van de berekende geurbelasting naar milieukwaliteitscriteria op basis van de handreiking van de Wgv, relatie achtergrondbelasting en hinderpercentage voor de concentratiegebieden (zie paragraaf 1.3);
 - met een vergelijking van de berekende achtergrondbelasting met de gezondheidkundige advieswaarden van de GGD met betrekking tot de achtergrondbelasting (zie paragraaf 1.3).
- Varianten van de kaarten met de achtergrondbelasting per diercategorie:
 - een variant waarbij alleen de achtergrondbelasting van de varkenshouderijen (en de varkenstak van gemengde bedrijven) is weergegeven;
 - een variant waarbij alleen de cumulatieve geurbelasting van pluimveebedrijven (en de pluimveetak van gemengde bedrijven) is weergegeven;
 - een variant waarin alleen de cumulatieve geurbelasting van kalverbedrijven (en de tak vleeskalveren van gemengde bedrijven) is weergegeven.
- Een kaart met de indicatieve maximale voorgrondbelasting, met een vertaling van de berekende geurbelasting naar milieukwaliteitscriteria op basis van de handreiking van de Wgv, relatie voorgrondbelasting en hinderpercentage voor de concentratiegebieden.

Berekende indicatieve achtergrondbelasting t.g.v. de vergunde geuremissie van vleeskalveren, o.b.v. registratie van vergunningen en meldingen van veehouderijen, juli 2022, provincie Gelderland. Bij de classificatie van de achtergrondbelasting is aangesloten bij handreiking Wgv (relatie achtergrondbelasting en hinderpercentage concentratiegebieden en milieukwaliteitscriteria zoals opgenomen in die handreiking).

Berekende indicatieve achtergrondbelasting t.g.v. de vergunde geuremissie uit stallen van veehouderijen, o.b.v. registratie van vergunningen en meldingen van veehouderijen, juli 2022, provincie Gelderland. Bij de classificatie van de achtergrondbelasting is aangesloten bij de gezondheidskundige advieswaarden van de GGD met betrekking tot de achtergrondbelasting.

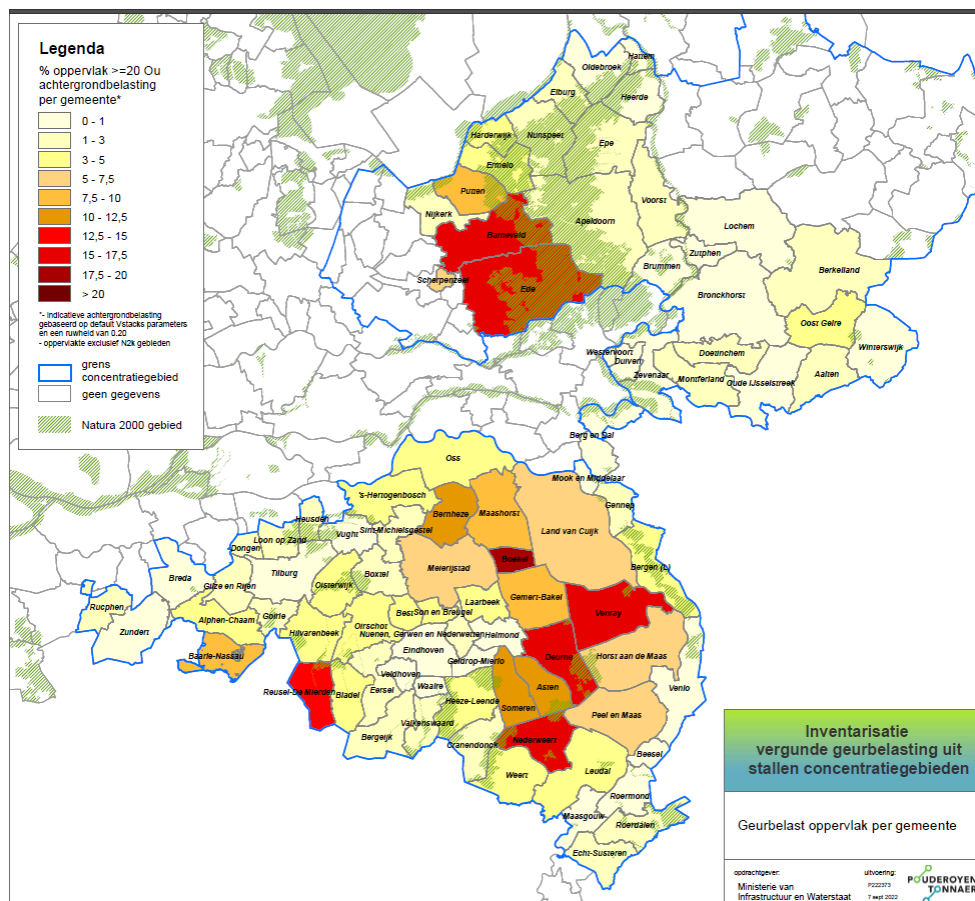

Berekende indicatieve maximale voorgrondbelasting t.g.v. de vergunde geuremissie uit stallen van veehouderijen, o.b.v. registratie van vergunningen en meldingen van veehouderijen, juli 2022, provincie Limburg. De berekende voorgrondbelasting is vertaald in een hinderpercentage en een kwalificatie van het woon- en leefmilieu o.b.v. handreiking Wgv (relatie voorgrondbelasting en hinderpercentage concentratiegebieden en milieukwaliteitscriteria zoals opgenomen in die handreiking).

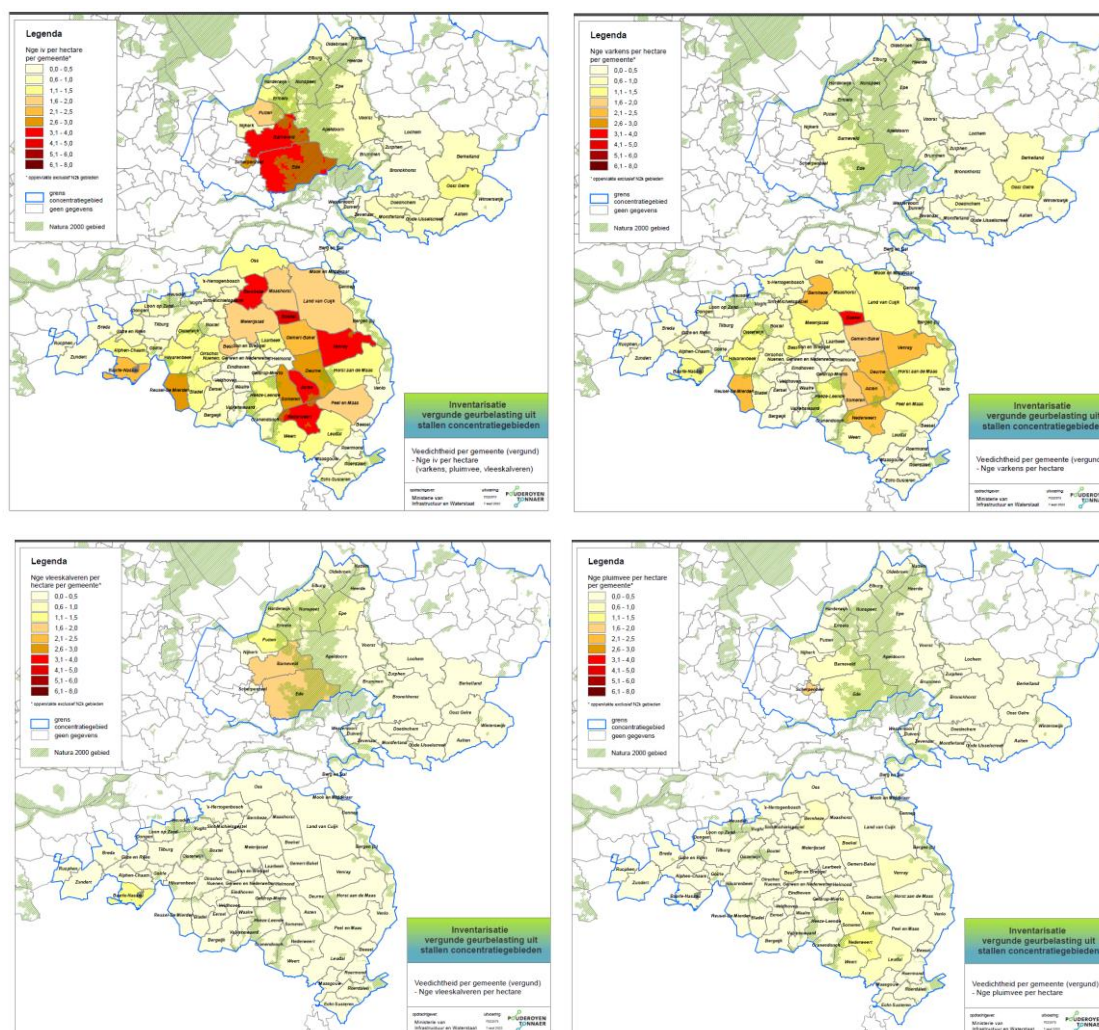
3.2 Overzichten per gemeente

Naast de hiervoor genoemde kaarten zijn er overzichten samengesteld per gemeente in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland. In deze overzichten, opgenomen in het bijlagenrapport, zijn per gemeente de volgende gegevens opgenomen:

- het aantal veehouderij-locaties;
- de vergunde emissies, per gemeente getotaliseerd (geur, ammoniak en fijn stof);
- de economische omvang o.b.v. de vergunde/gemelde dierplaatsen (totaal en per diercategorie);
- het oppervlak van de gemeente, gelegen in het concentratiegebieden;
- de vee-dichtheid per gemeente en per diercategorie (economische omvang per hectare);
- het oppervlak gebied met een hoge achtergrondbelasting (meer dan 20 Ou/m³ achtergrondbelasting), totaal (in hectare) en als percentage van het oppervlak van het grondgebied van elke gemeente (exclusief het oppervlak van de Natura2000-gebieden).

Oppervlak grondgebied met een achtergrondbelasting van 20 Ou of meer, als percentage van het totale oppervlak van de gemeente (exclusief Natura2000-gebieden)

Vee-dichtheid per gemeente o.b.v. registratie vergunningen en meldingen in KRD, juli 2022: totaal en de intensieve sectoren varkens, vleeskalveren en pluimvee.

3.3 Geurbelasting ter plaatse van verblijfsobjecten

Door de berekende indicatieve vergunde geurbelasting (achtergrondbelasting en maximale voorgrondbelasting) te koppelen aan de locaties van verblijfsobjecten met een woonfunctie uit het BAG-bestand (Basisregistratie Adressen en Gebouwen), is een inschatting gemaakt van het aantal woonadressen met een bepaalde mate van geurbelasting. Omdat ook bedrijfswoningen van veehouderijen als verblijfsobject met een woonfunctie kunnen zijn geclassificeerd, zijn aantallen hierop gecorrigeerd (zie paragraaf 1.3).

Op basis van die analyse zijn per gemeente (in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland) overzichten gemaakt van het aantal verblijfsobjecten met een woonfunctie per klasse geurbelasting. In onderstaande tabellen is dit samengevat voor het concentratiegebied per provincie (x 1000 verblijfsobjecten met een woonfunctie, afgerond en correctie schatting voor bedrijfswoningen veehouderijen)

<i>Voorgrondbelasting</i>	<i>0 – 10 Ou/m³</i>	<i>10 – 20 Ou/m³</i>	<i>Meer dan 20 Ou/m³</i>
<i>Aantal objecten x 1000</i>			
Limburg	234	2	< 1
Noord-Brabant	928	4	1
Gelderland	514	3	1

<i>Achtergrondbelasting</i>	<i>0 – 10 Ou/m³</i>	<i>10 – 20 Ou/m³</i>	<i>Meer dan 20 Ou/m³</i>
<i>Aantal objecten x 1000</i>			
Limburg	227	8	1
Noord-Brabant	916	14	2
Gelderland	499	16	2

Indicatief aantal verblijfsobjecten met een woonfunctie (aantal in duizendtallen, afgerond) per klasse geurbelasting: voorgrondbelasting en achtergrondbelasting.

In de concentratiegebieden van de drie provincies zijn er circa 2 duizend verblijfsobjecten met een woonfunctie waarbij de indicatief berekende voorgrondbelasting meer is dan 20 Ou/m³ (classificatie zeer slecht of extreem slecht, handreiking Wgv, concentratiegebieden).

Er zijn in deze gebieden circa 5 tot 6 duizend verblijfsobjecten met een woonfunctie waarbij de indicatief berekende achtergrondbelasting meer is dan 20 Ou/m³ (classificatie vanaf tamelijk slecht, handreiking Wgv, concentratiegebieden). Er zijn in de concentratiegebieden van de drie provincies in totaal naar schatting ruim 40 duizend verblijfsobjecten met een woonfunctie waar de achtergrondbelasting hoger is dan de door de GGD advieswaarde van maximaal 10 Ou/m³.

3.4 Niet benutte vergunningsruimte

Er zijn verschillende kengetallen waarmee de ontwikkeling van de omvang van het aantal dieren kan worden weergegeven. Zo geven veehouderijbedrijven via de gecombineerde opgave (voorheen de landbouwtelling) jaarlijks aan hoeveel dieren ze houden. Voor het houden van varkens en pluimvee zijn productierechten nodig en voor melkvee fosfaatrechten.

Een veehouderij heeft een omgevingsvergunning of heeft een melding in het kader van het Activiteitenbesluit gedaan. Een deel van de veehouderijen heeft ook een natuurvergunning op basis van het aantal dierplaatsen en stalsystemen. Deze geven een indicatie van de potentiële omvang van het aantal dieren. Vergund c.q. gemeld wil niet zeggen dat de veehouder ook alle ruimte voor het houden van vee al heeft gerealiseerd. De productierechten en vergunde dierplaatsen worden meestal niet volledig benut. Dat hangt onder meer af van de voerkosten en de prijzen van de dieren. Andere oorzaken zijn het tijdsverschil tussen een verleende vergunning en realiseren en vullen van de stal, de tijd tussen het feitelijk stoppen of krimpen van een veehouderij en het (gedeeltelijk) intrekken van vergunning en de productie in het kader van dierwelzijnsconcepten (bv. Beter leven ster) met een lagere bezetting dan vergund.

De jaarlijkse CBS-cijfers van het aantal gehouden dieren wijken daarom af van het aantal dierrechten en de vergunde c.q. gemelde dierplaatsen. Een vergelijking tussen de dieren aantallen uit de CBS gegevens (gecombineerde opgave uit 2022) met het vergund c.q. gemeld aantal dierplaatsen in juli 2022 in Noord-Brabant (voor alle veehouderijen) laat een gemiddelde bezetting (zonder rekening te houden met functionele leegstand van 5 à 10%) zien van 60 à 65 % en een latente ruimte van gemiddeld 35 à 40%. Indien rekening wordt gehouden met functionele leegstand is de latente ruimte circa 30 à 35%, uitgedrukt in economische omvang van de vergunde dierplaatsen. De latente ruimte (het verschil tussen het aantal vergunde dierplaatsen met de opgave in de CBS gegevens) is voor melkrundvee groter dan dit gemiddelde en is kleiner voor varkensbedrijven, geitenhouderijen en pluimveebedrijven. Als de latente ruimte wordt uitgedrukt in berekende geuremissie (dieren met een geuremissiefactor), dan is de latente ruimte in Noord-Brabant in 2022 kleiner, circa 15 à 20%.

In de vee-intensieve gemeenten in Noord- en Midden Limburg was de latente ruimte uitgedrukt in economische omvang (en rekening houdend met functionele leegstand) circa 25 à 30% en uitgedrukt in geuremissie 20 à 25%. Ook in Limburg wordt dat verschil veroorzaakt door een grotere latente ruimte bij melkveebedrijven (geen geuremissiefactor) dan bij varkens- en pluimveebedrijven.

In de hiervoor beschreven resultaten van de inventarisatie en berekening van de geurbelasting is steeds uitgegaan van de vergunde situatie in 2022. Gelet op de latente ruimte zal er gemiddeld genomen dus sprake zijn van een overschatting van de berekende geurbelasting vanwege het meenemen van niet-benutte vergunningsruimte (nog niet benut of niet meer benut). Lokaal kan er ook sprake zijn van een onderschatting, bijvoorbeeld omdat een vergunning voor verduurzaming van stallen in de praktijk (nog) niet is gerealiseerd. Daarnaast zal de berekende geurbelasting zoals berekend in vergunningsprocedures van veehouderijen afwijken van de indicatieve berekende voor- en achtergrondbelasting zoals opgenomen in deze rapportage, vanwege verschillen in de locaties en kenmerken van emissiepunten en locaties voor geurhinder gevoelige functies.

3.5 Aangrijpingspunten voor aanpak voor geur overbelaste situaties

De in hoofdstuk 2 aangehaalde evaluaties van de wet- en regelgeving op het gebied van geur uit stallen van veehouderijen, bieden veel aanknopingspunten voor de aanpak van overbelaste situaties. De commissie Verdaas (2016) adviseerde om gemeenten bevoegdheden te geven om in overbelaste situaties aanvullende eisen te kunnen stellen om geurbelasting binnen een ambitieuze termijn terug te dringen. Ook naar aanleiding van de commissie Biesheuvel zijn extra mogelijkheden voor decentrale overheden om overbelaste situaties aan te pakken benoemd. Net zoals het stimuleren van een brongerichte aanpak van geuremissies en andere emissies in de stal, het verhogen van rendementen geurreductie van combiwassers en inzetten op een ander systeem van meten en monitoren. In een Tweede Kamer-brief van 8 november 2022 is aangegeven dat er voorstellen voor wijzigingen van de huidige regelgeving worden voorbereid, onder andere om overlastsituaties te kunnen aanpakken (aanpak bestaande situaties, de 50%-regeling voor de uitbreiding van bestaande situaties en de hoogte van de normen).

Aanpassing van de voorgrondnormen is zowel mogelijk op landelijk niveau als op gemeentelijk niveau. Dit kan ook onder de Omgevingswet. Strengere normen bieden meer bescherming tegen geurhinder en sturen meer op een afname van de geurbelasting bij ontwikkeling van een veehouderij. Maar, strengere normen kunnen ook leiden tot de noodzaak voor extra investeringen van veehouderijen en minder mogelijkheden voor functieveranderingen c.q. de realisatie van nieuwe voor geurhinder gevoelige functies.

Strengere geurnorm (lage waarde) Hogere cumulatieve geurbelasting niet aanvaardbaar	Soepelere geurnorm (hoge waarde) Hogere cumulatieve geurbelasting wel aanvaardbaar
Extra bescherming tegen geurhinder, minder kans op klachten/overlast	Minder bescherming tegen geurhinder, meer kans op klachten/overlast
Bij ontwikkeling veehouderij voorkomen van hinder of bij overbelasting sturen op afname geurbelasting	Minder voorkomen van hinder en minder sturen op afname geurbelasting bij ontwikkeling veehouderij; milieukwaliteit blijft probleem voor o.a. functieveranderingen
Meer knelpunten voor functieveranderingen, zoals nieuwe woningen, nabij veehouderijen	Minder knelpunten voor functieveranderingen, zoals nieuwe woningen, nabij veehouderijen
Beperking ontwikkeling veehouderij of extra randvoorwaarden/kosten bij ontwikkeling voor veehouders	Meer ruimte ontwikkeling veehouderij of minder randvoorwaarden/kosten bij ontwikkeling voor veehouders

Afwegingen bij bijstelling geurnormen

Gemeenten en ook provincies kunnen geurnormen met betrekking tot de achtergrondbelasting van geur uit stallen van opnemen in provinciale verordeningen, zoals de provincie Noord-Brabant dat heeft opgenomen in haar verordening (sinds 2014). Andere provincies hebben dat tot dusverre niet gedaan. Ook het rijk kan dergelijke regels opnemen.

Het Brabants model: regels met betrekking tot de achtergrondbelasting bij uitbreiding van veehouderijen in Noord-Brabant

Bij ruimtelijke procedures ten aanzien van uitbreiding van veehouderijen gelden in Noord-Brabant provinciale eisen ten aanzien van de cumulatieve geurbelasting (achtergrondbelasting). Deze zijn opgenomen in de provinciale (Interim) Omgevingsverordening en hebben tot doel de maximale cumulatieve geurbelasting ten gevolge van veehouderijen te beperken tot deze normen. Op basis van rechtstreeks werkende regels voor veehouderijen is een toename van de bestaande bebouwing voor de uitoefening van een veehouderij alleen toegestaan indien is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12 % en in het buitengebied niet hoger is dan 20%.

Indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages dienen maatregelen te worden getroffen door de veehouderij die wil ontwikkelen, die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert.

Rijk en provincies kunnen ook aanvullende regels stellen voor veehouderij-gelieerde activiteiten, zoals de bewerking van mest. Zo heeft Noord-Brabant in 2018 de Beleidsregel Industriële Geur aangepast waarbij er voor is gekozen om bij mestbewerking niet uit te gaan van de reguliere richt- en grenswaarden die gelden voor industriële activiteiten, maar van de helft van die waarden, zodat op deze wijze rekening wordt gehouden met de emissies uit de stallen van de veehouderij op dezelfde locatie.

Strengere normen en aanvullende bevoegdheden impliceren dat veehouders mogelijkheden hebben om de geuremissie en/of geuremissie te beperken. Bijvoorbeeld door de verduurzaming van stallen, veranderingen van emissiepunten of uitstroomkenmerken van geur (zoals een verhoogde uittredesnelheid). Ook managementmaatregelen (voer en omgaan met mest) kunnen leiden tot een verminderde productie van geur in stallen van veehouderijen.

Het investeren in technieken om emissies te reduceren gaat vaak gepaard met schaalvergroting en groei van het aantal dieren op locaties waar veehouders hun stallen (moeten) moderniseren. Dit omdat de inzet van de meeste technieken die gericht zijn op reductie van emissies kostenverhogend werken voor ondernemers. Om die kosten te kunnen dragen is tot op heden schaalvergroting en daarmee samenhangende besparingen door schaalvoordelen, een vaak gekozen weg. Schaalvergroting betekent dat de emissiereductie door de inzet van (aanvullende) technieken (deels) wordt opgevuld door een toename van het aantal dieren.

Dit 'opvullen van emissiereductie door modernisering' kan in een aantal gevallen worden tegengaan door regelgeving die werken met plafonds, zoals een lage omgevingswaarde die voor een bepaald gebied die niet verder mag worden overschreden en waarbij er bij ontwikkeling of uitblijvende emissiereducties eisen worden gesteld ten aanzien van het toepassen van technieken om emissies (of immissies) te beperken.

Daar waar de kosten niet te dragen zijn door ondernemers en/of niet terugverdiend kunnen worden, blijft vermindering van overbelaste situaties achterwege omdat de ondernemer niet kan investeren in verduurzaming van de veehouderijlocatie. In dat soort gevallen of in situaties waarbij de locatie van de veehouderij niet toekomstbestendig is, kunnen sloopregelingen of regelingen die bedrijven ondersteuning bieden bij investeringen op wel toekomstbestendige locaties, de gewenste afname van geuroverlast bevorderen.

Hoeveel emissie kan gereduceerd worden door verduurzaming van stallen ?

Door de verduurzaming van (oudere) stallen kan de berekende geuremissie uit stallen van veehouderijen in het concentratiegebied van Noord-Brabant en Limburg worden teruggebracht tot maximaal 25 à 30%. Uitgaande van de actuele en laagste emissiefactoren uit de Regeling geurhinder en veehouderij (dus de nu erkende stalsystemen en nageschakelde technieken), de vergunde stalsystemen en het aantal dierplaatsen zoals opgenomen in het KRD (peildatum 1 juli 2022).

Voor de varkensbedrijven die deelgenomen hebben aan de Saneringsregeling varkenshouderij is uitgerekend wat de afname van het aantal overbelaste situaties zou zijn als deze varkenshouderijen de stallen zouden verduurzamen en (enkelvoudige) technieken zouden hebben toegepast om de geuremissie te beperken. Het aantal overbelaste situaties (er is uitgegaan van 20 Ou/m³ achtergrondbelasting) zou dan halveren.

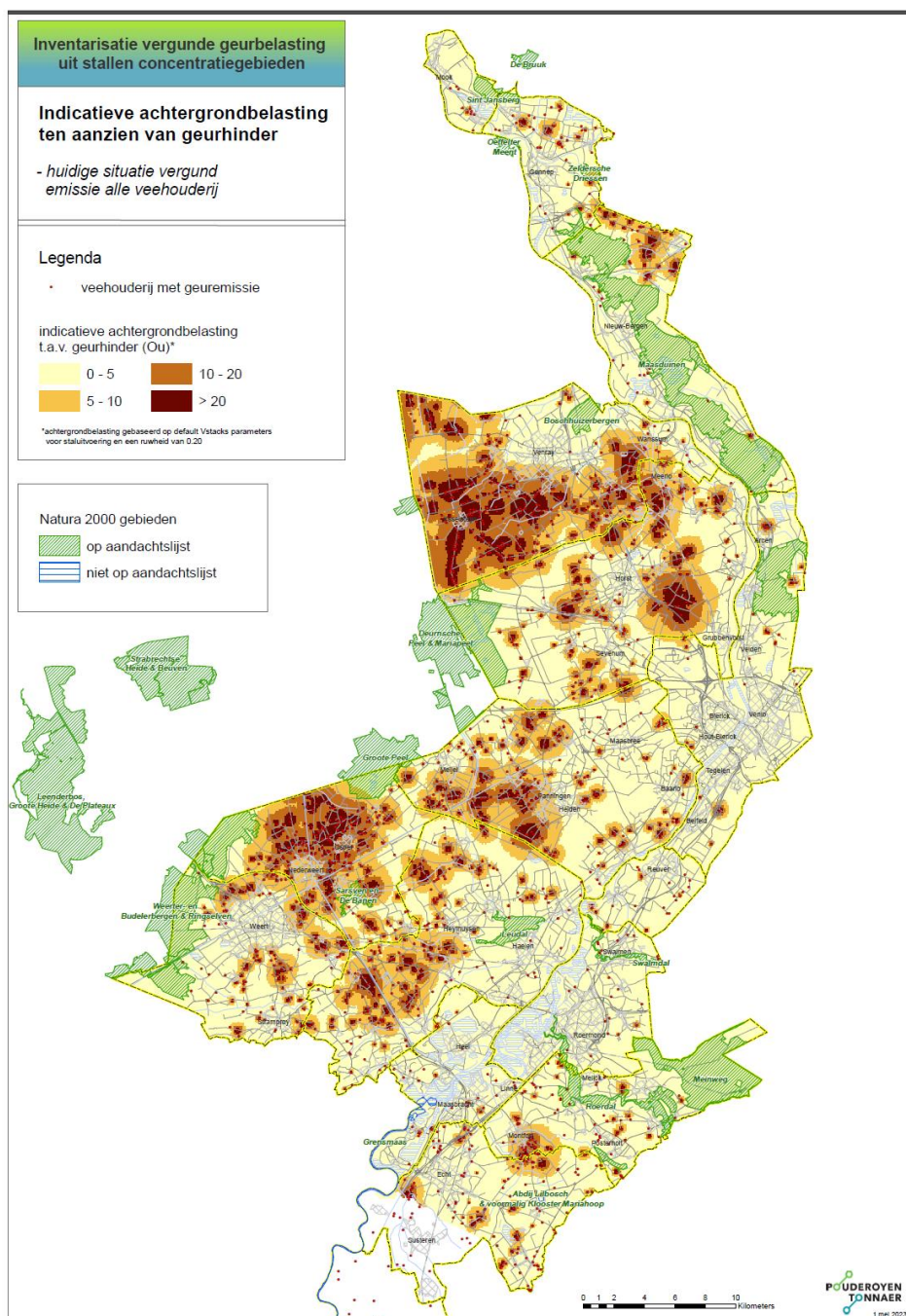
De mogelijkheden om geur te reduceren zijn door verduurzaming van bestaande stallen, op basis van de emissiefactoren uit de Regeling geurhinder en veehouderij en de Regeling ammoniak en veehouderij, beperkter dan de mogelijkheden om de emissie van ammoniak en fijn stof te reduceren. Daarbij moet worden aangetekend dat uit onderzoek van het CBS ("Stikstofverlies uit opgeslagen mest", 2019) en de WUR ("Evaluatie geurverwijdering door luchtwassystemen bij stallen", 2018) er twijfels over de werkelijk te (behalen) reductie van ammoniak uit stallen. Het recente rapport van de WUR ("Schatting van stikstofverliezen uit stallen op basis van de stikstof-fosfaat verhouding in afgevoerde mest", juni 2023) bevestigt de signalen dat de emissiearme stalsystemen die onderdeel zijn van het onderzoek minder effectief zijn dan gedacht. Niet alle emissiearme stalsystemen en - technieken zijn meegenomen in de onderzoeken van de WUR en CBS.

De mogelijkheden om via technische maatregelen, zoals de inzet van luchtwassers of brongerichte maatregelen de geuremissie te beperken, zijn begrensd. De aanpassing van het geurverwijderingsrendement van de combiwassers in 2018 en de daarmee samenhangende onderzoeken van de WUR laten zien dat voor een verdere reductie een integrale aanpak van de stalemissies nodig is, met naast verduurzaming van huisvestingssystemen ook inzet gericht op rantsoensamenstelling en stalmanagement. Mogelijk worden hybride systemen toegepast met een combinatie van brongericht en end of pipe systemen, vanwege het gelijktijdig moeten voldoen aan eisen voor reductie van geur-, broeikasgassen én ammoniak.

Daarnaast zijn ook maatregelen denkbaar als het begrenzen van het maximaal aantal dieren in een gebied of krimp van het aantal dieren via opkoopregelingen of andere maatregelen. Gelet op de landelijke en provinciale doelen op het gebied van natuur (onder andere stikstofreductie) en klimaat (terugdringen emissie van broeikasgassen als methaan en lachgas) is een afname van het aantal dieren waarschijnlijk. Dit vanwege de impact van veehouderijen op de emissie en depositie van stikstof en de uitstoot van broeikasgassen. Het is op dit moment niet te voorspellen in welke mate - en waar het aantal dieren zal afnemen en welke impact dat heeft op de reductie van geuremissies uit stallen van veehouderijen.

In het kader van de NPLG en de provinciale gebiedsprogramma's is de inzet onder andere gericht op de overgangszones rond Natura2000-gebieden, vanwege de daar gewenste afname van de stikstofemissies, hydrologisch herstel van Natura2000-gebieden en extensivering van het grondgebruik. Om een beeld te geven in welke mate de voor geur hoog belaste gebieden wel of niet samenvallen met overgangszones rond Natura2000-gebieden waar stikstofreductie urgent is, zijn in de bijlagen kaarten opgenomen waarin deze 'urgente' Natura2000-gebieden (uit de quickscan natuurdoelanalyse uit mei 2022) zijn geprojecteerd ten opzichte van de geur belaste gebieden. Veelal is de synergie tussen de aanpak van hoge geurbelasting met extensivering van het grondgebruik in de zones rond Natura2000-gebieden beperkt omdat niet-grondgebonden veehouderijen in de zones op korte afstand van Natura2000-gebieden minder vertegenwoordigd dan bijvoorbeeld melkveebedrijven en veel minder gronden in gebruik hebben dan grondgebonden veehouderijen. Daarnaast zijn er in de overgangsgebieden veelal minder woningen en er dus minder sprake van blootstelling aan een hoge geurbelasting.

Naast maatregelen gericht op het verminderen van bestaande emissies en knelpunten met betrekking tot geurbelasting, is het voorkomen van nieuwe knelpunten van belang. Bijvoorbeeld in de vorm van zonering (waar ruimte voor de veehouderij, waar ruimte voor geurgevoelige functies) en het voorkomen van te hoge geurbelasting op locaties die nu niet beschermd worden in de geurreggeving (zoals voormalige bedrijfswoningen en woningen op voormalige kavels van veehouderijen) van belang. Ruimtelijke instrumenten zoals sloopregelingen kunnen worden ingezet om slecht gelegen locaties af te bouwen en verduurzaming op goed gelegen locaties te stimuleren.

Voor stikstof gevoelige Natura2000-gebieden waar stikstofreductie urgent is (quickscan natuurdoelanalyse mei 2022) en voor geur belaste gebieden, provincie Limburg

Bijlagenrapporten

De bijlagenrapporten zijn apart bijgevoegd.

Bijlagenrapport 1

- Achtergrondbelasting geur per provincie, classificatie o.b.v. handreiking Wgv
- Achtergrondbelasting geur per provincie, classificatie o.b.v. GGD advieswaarden
- Voorgroundbelasting per provincie
- Regionale overzichten
- Overzichten per gemeenten

Bijlagenrapport 2

- Achtergrondbelasting geur per diercategorie (varkens, pluimvee, vleeskalveren), per provincie

BIJLAGENRAPPORT - 1

Geurbelasting uit stallen van
veehouderijen in de
concentratiegebieden van Limburg,
Noord-Brabant en Gelderland

BIJLAGENRAPPORT - 1

Geurbelasting uit stallen van veehouderijen in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rapportnummer: P222373.013/HUL

Naam opdrachtgever: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Adres opdrachtgever: Postbus 20906
2500 EX DEN HAAG

Opsteller: [REDACTED]

Datum: 12 juli 2023

Pouderoyen Tonnaer is een handelsnaam van
Pouderoyen B.V.

Berlicumseweg 6D, 5248 NT Rosmalen
T 073 - 303 27 00

info@pouderoyentonnaer.nl
pouderoyentonnaer.nl

Op onze dienstverlening zijn de
DNR 2011 van toepassing die u vindt op
pouderoyentonnaer.nl

Inhoud

Bijlage 1 Achtergrondbelasting geur Handreiking Wgv.....	3
Bijlage 2 Achtergrondbelasting geur GGD advieswaarden	4
Bijlage 3 Voorgrondbelasting geur	5
Bijlage 4 Regionale overzichten.....	6
Bijlage 5 Overzicht per gemeente	7

Bijlage 1 Achtergrondbelasting geur Handreiking Wgv

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie alle veehouderij

Legenda

• veehouderij met geuremissie

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

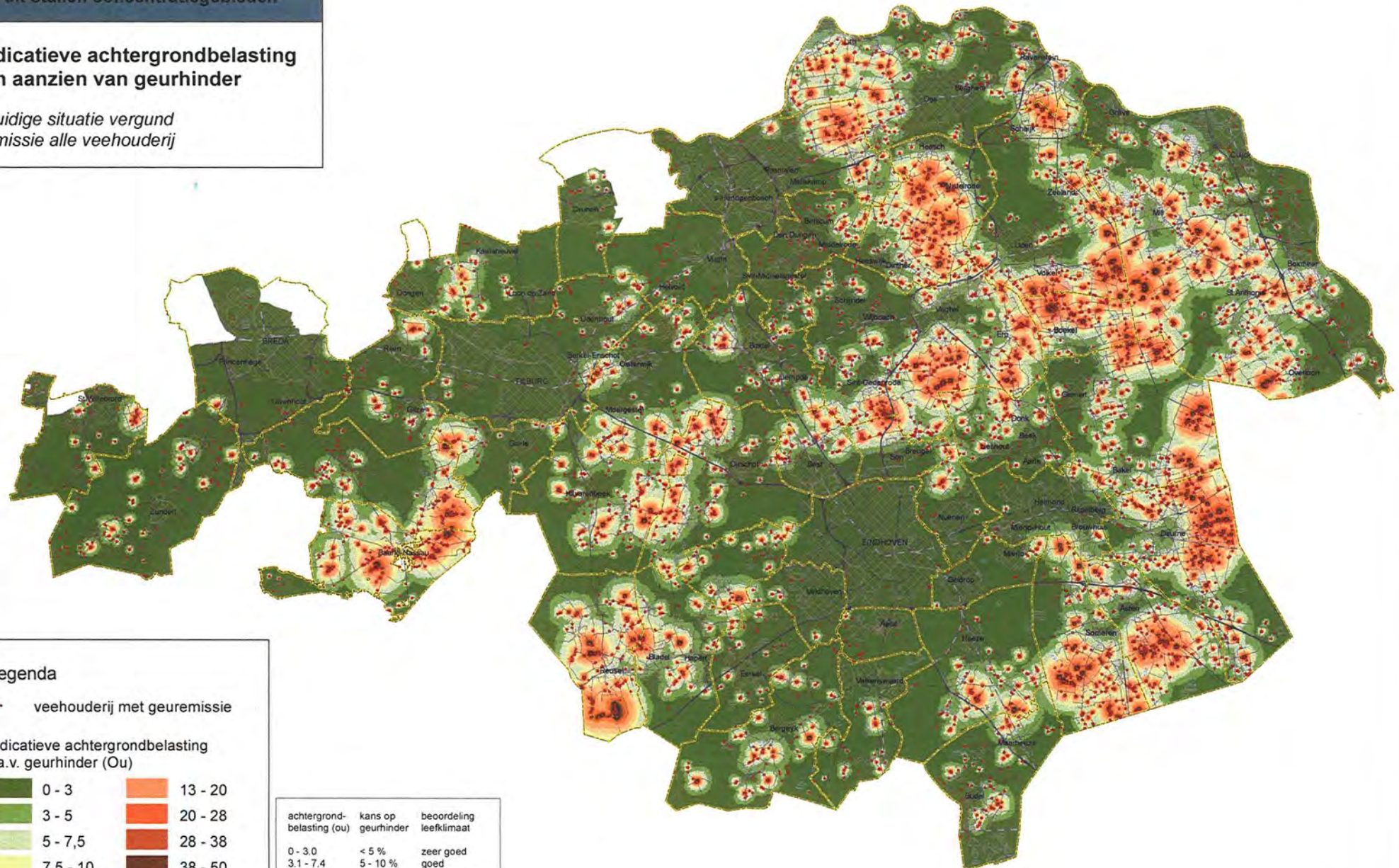
achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie alle veehouderij

Legenda

• veehouderij met geuremissie

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
> 50.7	> 35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie alle veehouderij

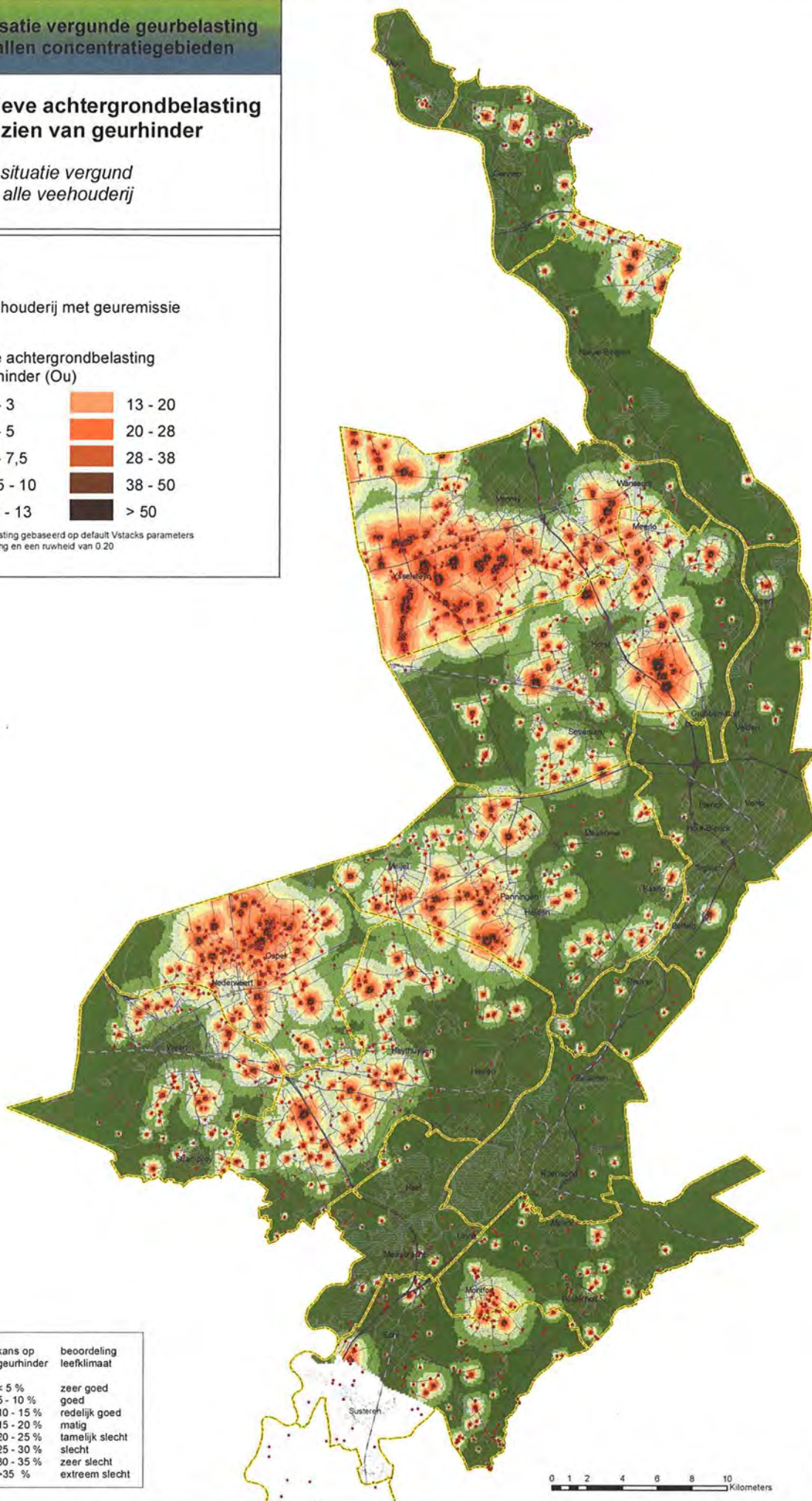
Legenda

* veehouderij met geuremissie

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor stalluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10
Kilometers

Bijlage 2 Achtergrondbelasting geur GGD advieswaarden

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie alle veehouderij

Legenda

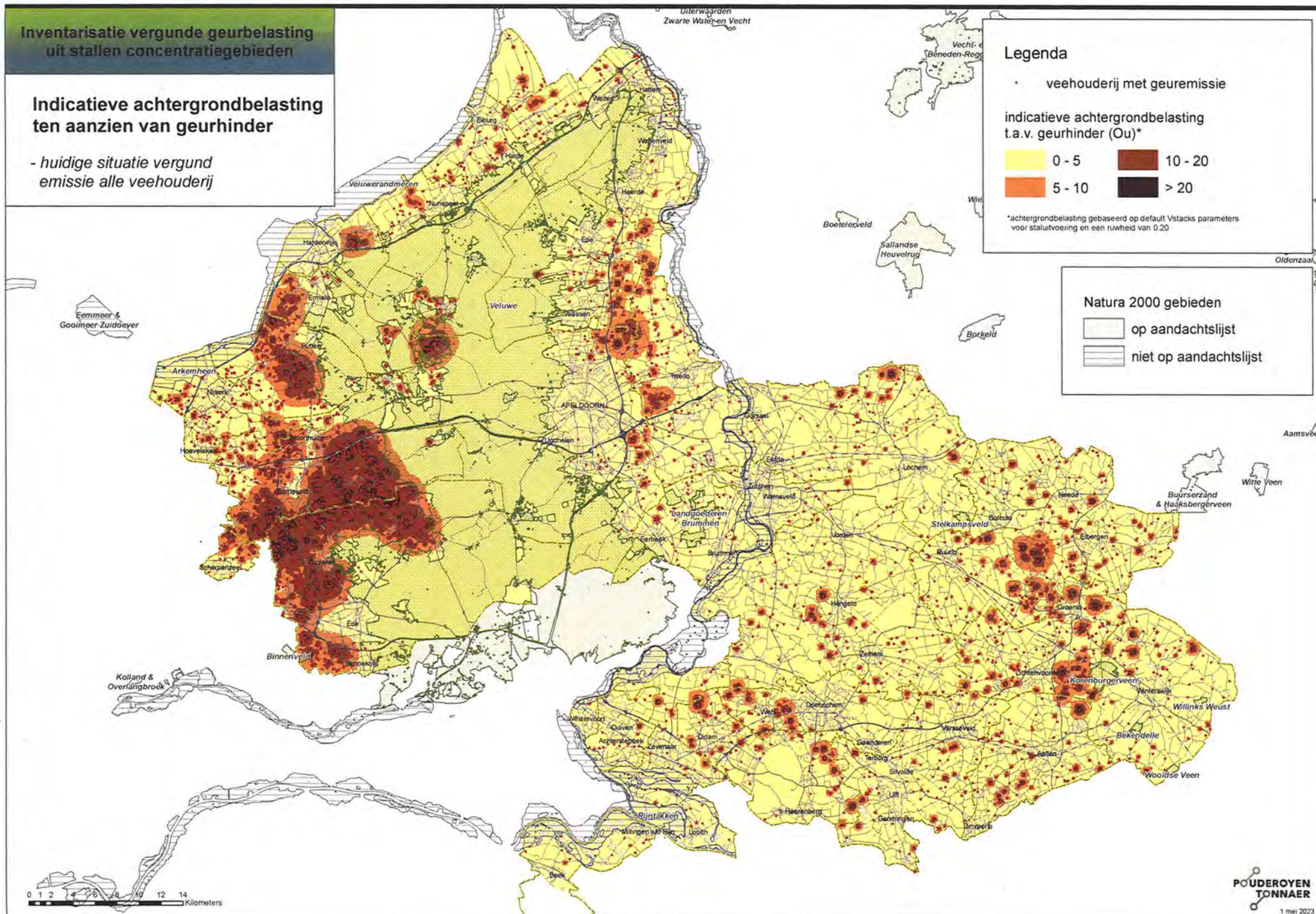
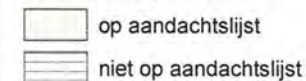
• veehouderij met geuremissie

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)*

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

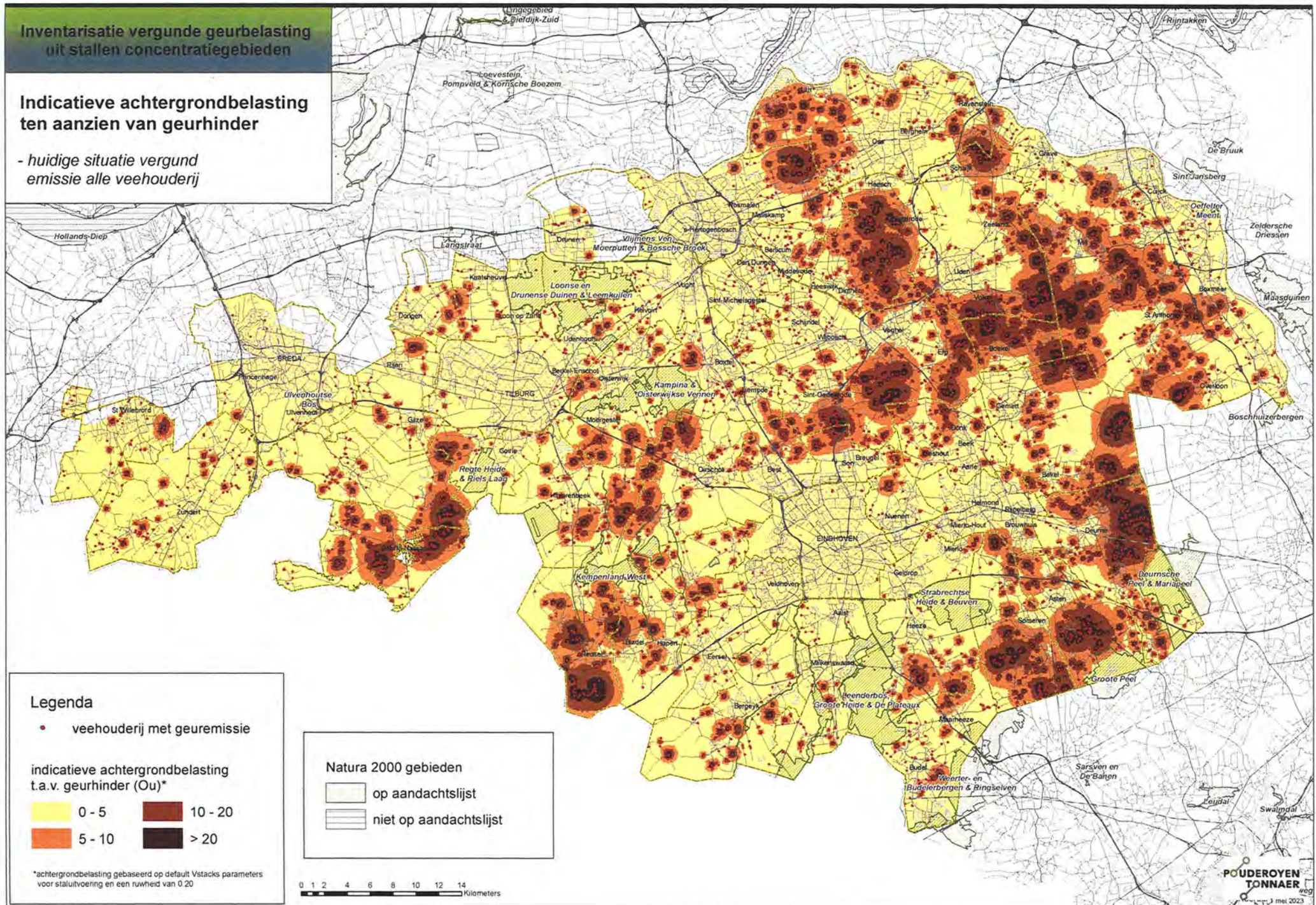
Natura 2000 gebieden

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie alle veehouderij

Bijlage 3 Voorgrondbelasting geur

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve maximale voorgrond- belasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie alle veehouderij

Legenda

• veehouderij met geuremissie

indicatieve maximale voorgrond-
belasting t.a.v. geurhinder (Ou)

*voorgondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

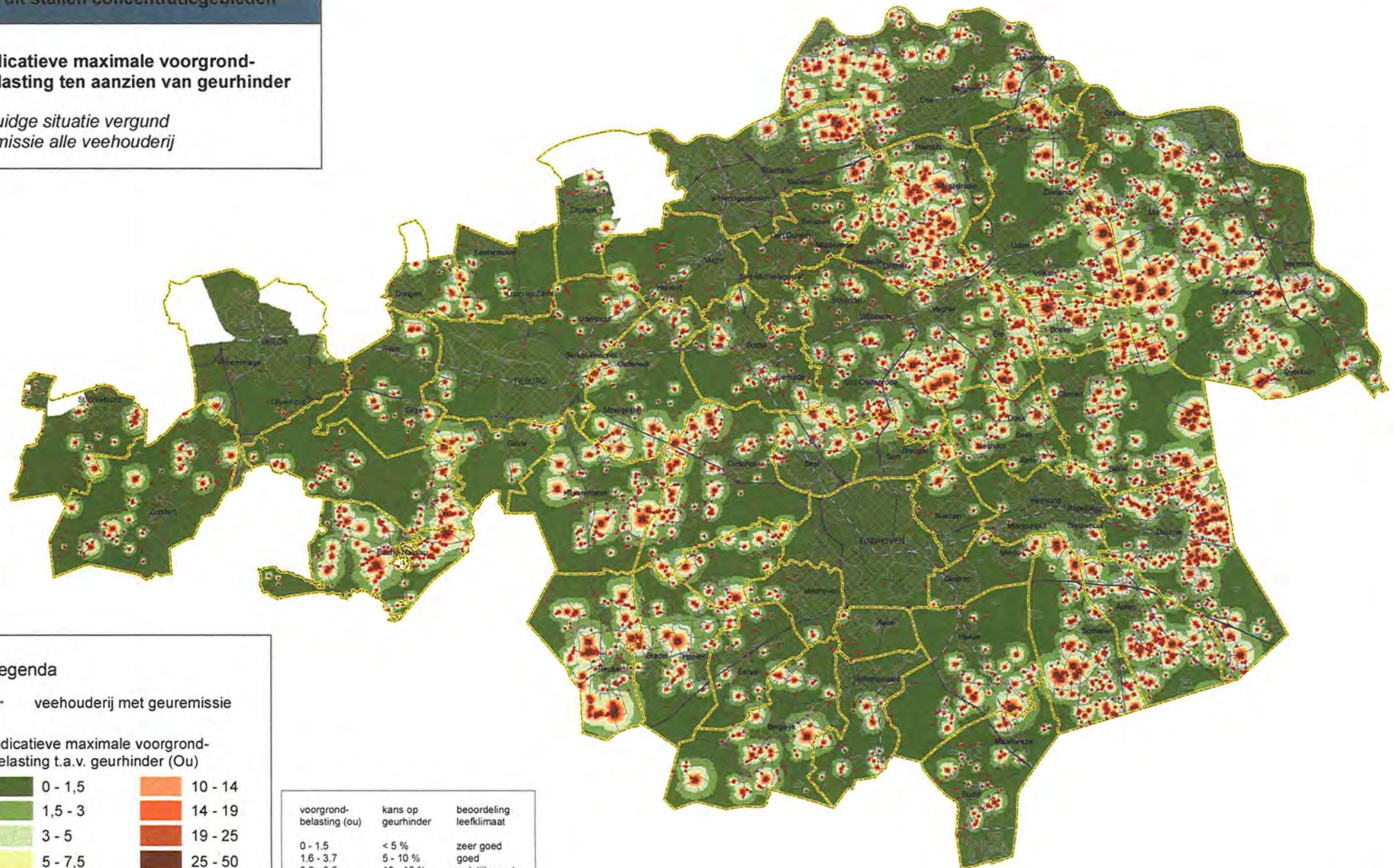
voorgond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 1.5	< 5 %	zeer goed
1.6 - 3.7	5 - 10 %	goed
3.8 - 6.5	10 - 15 %	redelijk goed
6.6 - 9.9	15 - 20 %	matig
10 - 14.1	20 - 25 %	tamelijk slecht
14.2 - 19.1	25 - 30 %	slecht
19.2 - 25.3	30 - 35 %	zeer slecht
>25.4	>35 %	extreem slecht

0 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve maximale voorgrond- belasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie alle veehouderij

Legenda

* veehouderij met geuremissie

indicatieve maximale voorgrond-
belasting t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 1,5	10 - 14
1,5 - 3	14 - 19
3 - 5	19 - 25
5 - 7,5	25 - 50
7,5 - 10	> 50

*voorgrondbelasting gebaseerd op default Vistacks parameters
voor stalluifvoering en een ruwheid van 0.20

voorgond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 1,5	< 5 %	zeer goed
1,6 - 3,7	5 - 10 %	goed
3,8 - 6,5	10 - 15 %	redelijk goed
6,6 - 9,9	15 - 20 %	matig
10 - 14,1	20 - 25 %	tamelijk slecht
14,2 - 19,1	25 - 30 %	slecht
19,2 - 25,3	30 - 35 %	zeer slecht
>25,4	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve maximale voorgrond- belasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissies alle veehouderij

Legenda

• veehouderij met geuremissie

indicatieve maximale voorgrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 1,5	10 - 14
1,5 - 3	14 - 19
3 - 5	19 - 25
5 - 7,5	25 - 50
7,5 - 10	> 50

*voorgrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

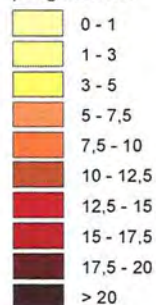

voorgrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 1,5	< 5 %	zeer goed
1,6 - 3,7	5 - 10 %	goed
3,8 - 6,5	10 - 15 %	redelijk goed
6,6 - 9,9	15 - 20 %	matig
10 - 14,1	20 - 25 %	tamelijk slecht
14,2 - 19,1	25 - 30 %	slecht
19,2 - 25,3	30 - 35 %	zeer slecht
>25,4	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10
Kilometers

Bijlage 4 Regionale overzichten

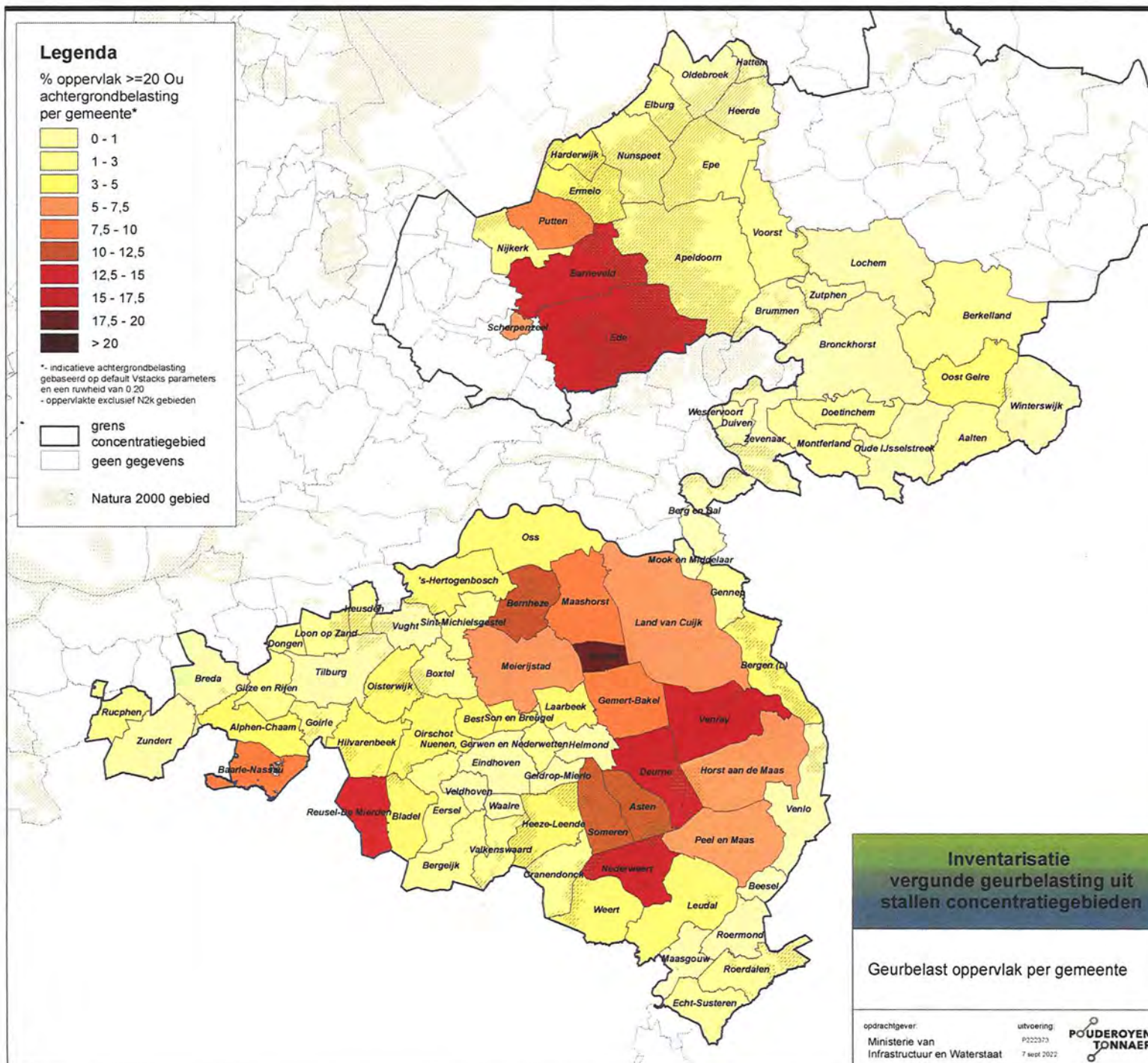
% oppervlak ≥ 20 Ouderachtergrondbelasting per gemeente*

*- indicatieve achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters en een ruwheid van 0.20
- oppervlakte exclusief N2k gebieden

☐ grens
☐ concentratiegebied
☐ geen gegevens

Natura 2000 gebied

**Inventarisatie
vergunde geurbelasting uit
stallen concentratiegebieden**

Geurbelast oppervlak per gemeente

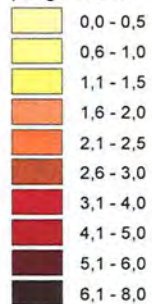
opdrachtgever:
**Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat**

uitvoering
P222373
7 sept 2022

POUDEROYEN
TONNAER

Legenda

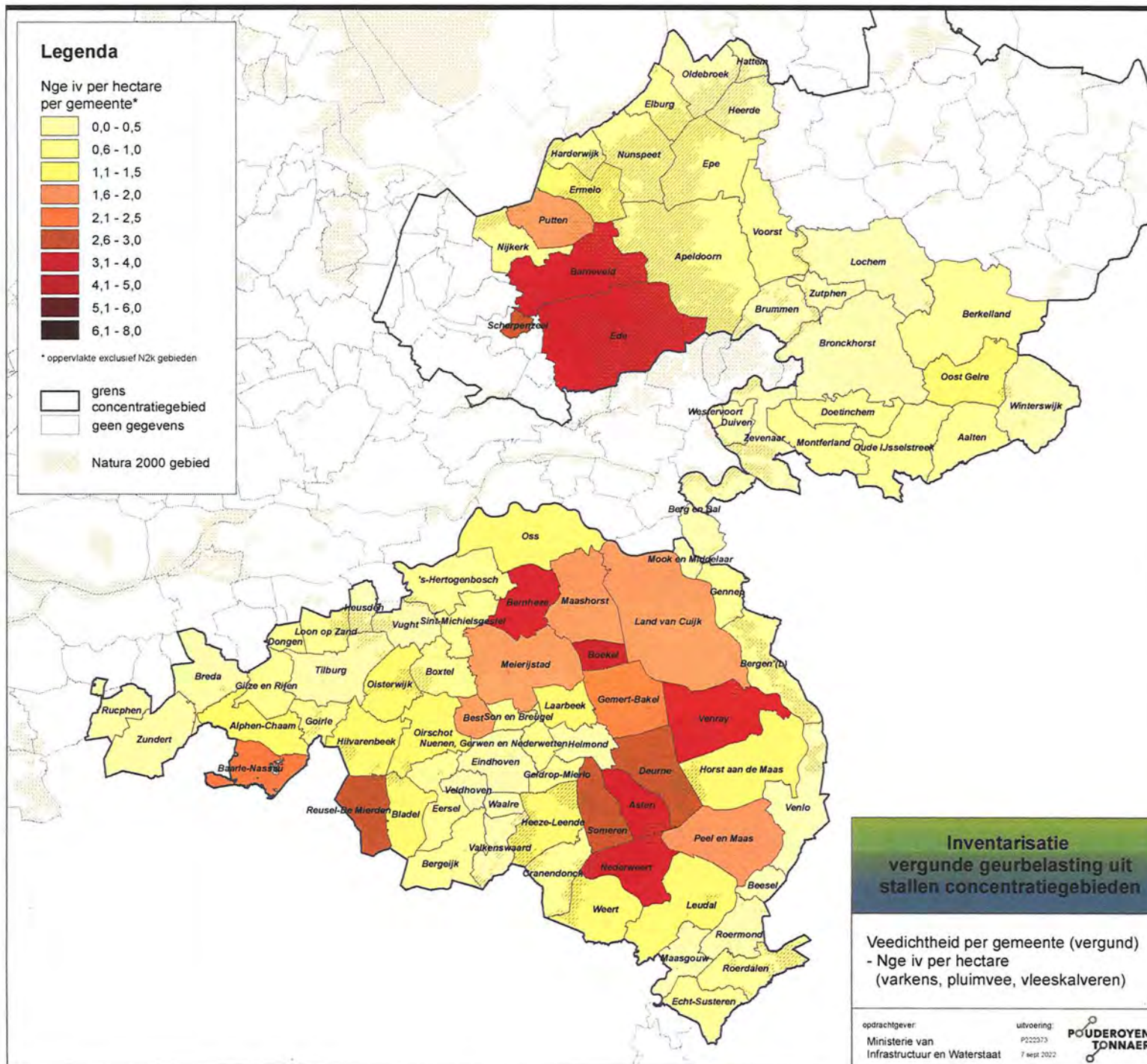
Nge iv per hectare
per gemeente*

* oppervlakte exclusief N2k gebieden

— grens
concentratiegebied
— geen gegevens

Natura 2000 gebied

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

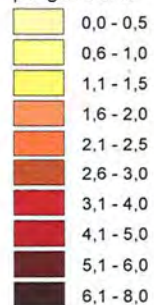
Veedichtheid per gemeente (vergund)
- Nge iv per hectare
(varkens, pluimvee, vleeskalveren)

opdrachtgever:
Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat

uitvoering:
P202373
7 sept 2022

POUDEROYEN
TONNAER

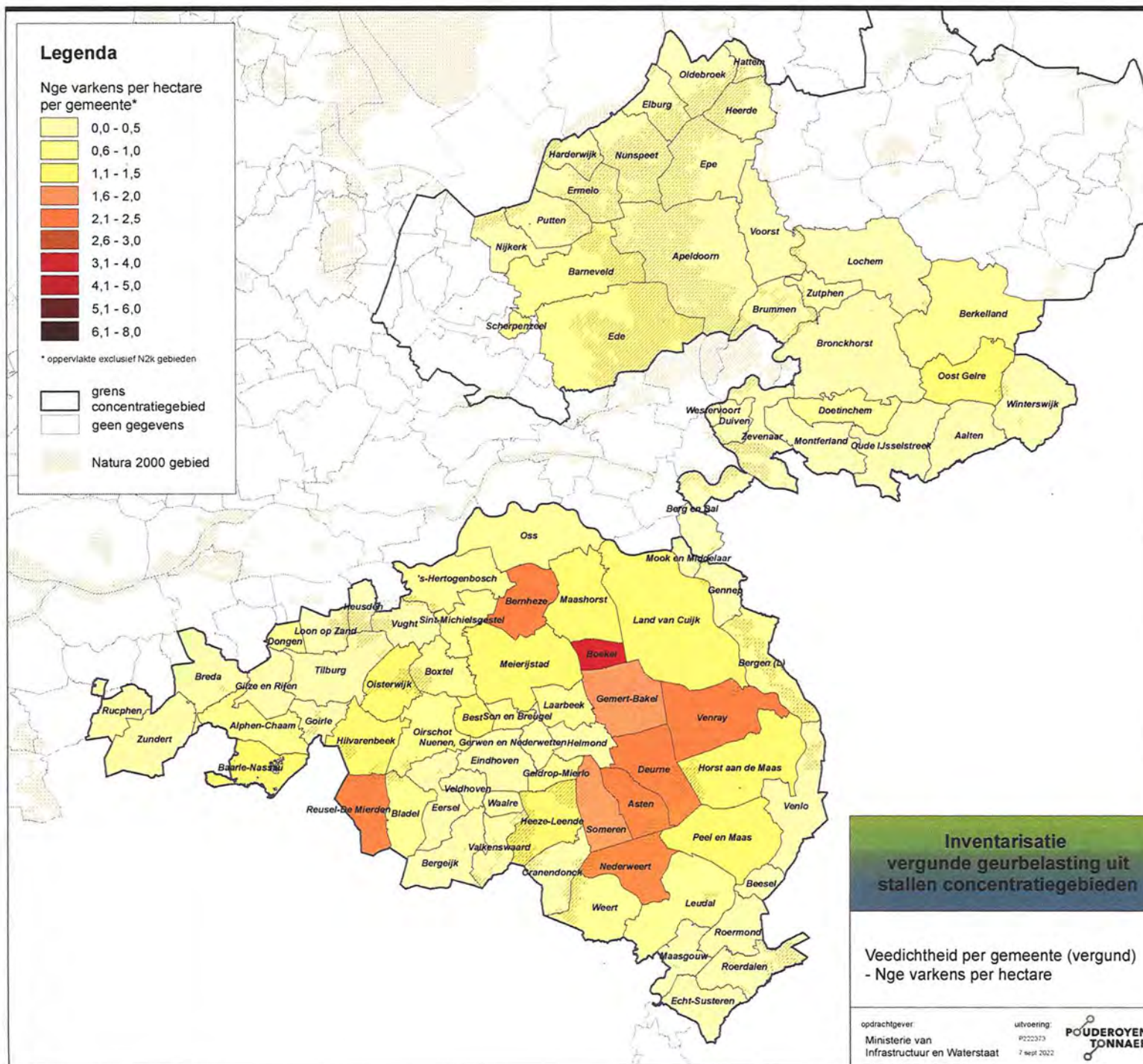
Nge varkens per hectare
per gemeente*

* oppervlakte exclusief N2k gebieden

☐ grens
☐ concentratiegebied
☐ geen gegevens

Natura 2000 gebied

**Inventarisatie
vergunde geurbelasting uit
stallen concentratiegebieden**

Veedichtheid per gemeente (vergund)
- Nge varkens per hectare

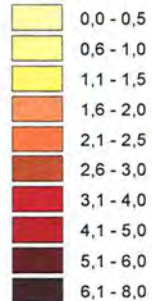
opdrachtgever:
**Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat**

uitvoering:
P222373
7 sept 2022

**POUDEROYEN
TONNAER**

Legenda

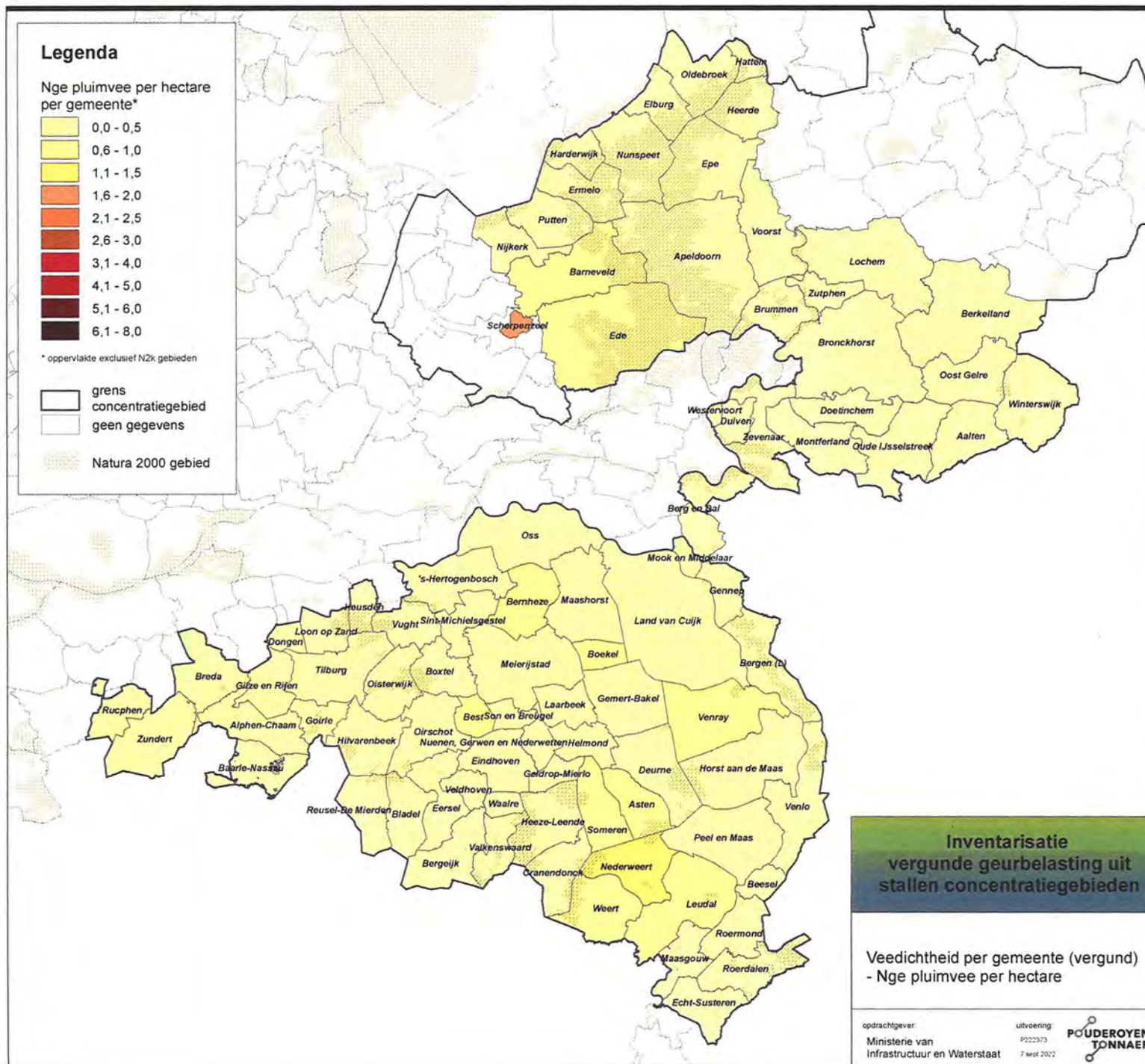
Nge pluimvee per hectare
per gemeente*

* oppervlakte exclusief N2k gebieden

— grens
concentratiegebied
— geen gegevens

Natura 2000 gebied

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Veedichtheid per gemeente (vergund)
- Nge pluimvee per hectare

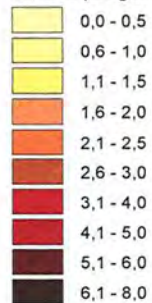
opdrachtgever:
Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat

uitvoering:
P222373
7 maart 2022

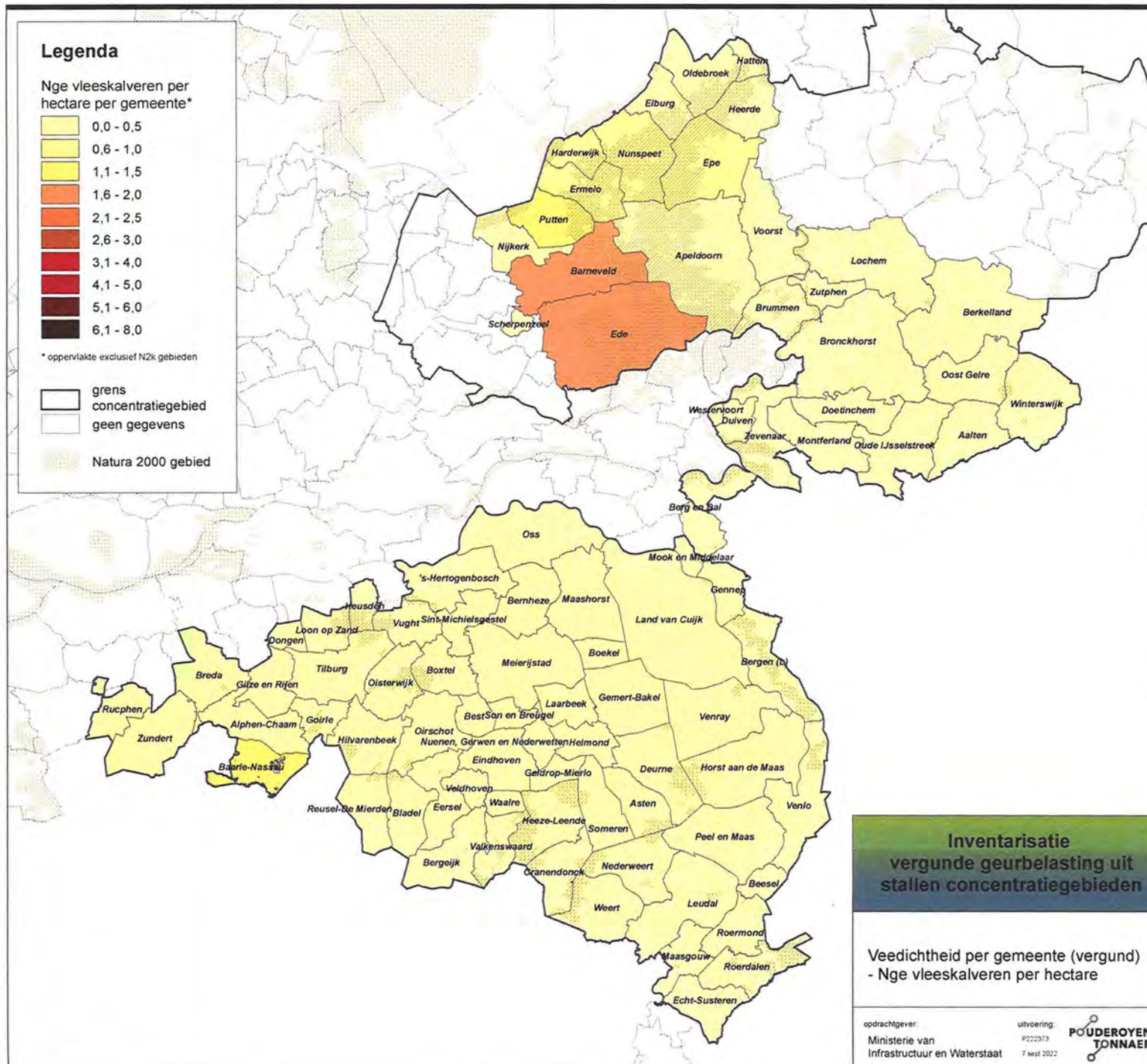
POUDEROYEN
TONNAER

Legenda

Nge vleeskalveren per hectare per gemeente*

* oppervlakte exclusief N2k gebieden

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Veedichtheid per gemeente (vergund)
- Nge vleeskalveren per hectare

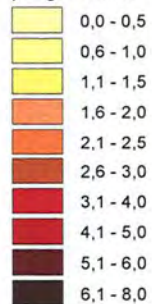
opdrachtgever:
Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat

uitvoering:
P222373
7 sept 2022

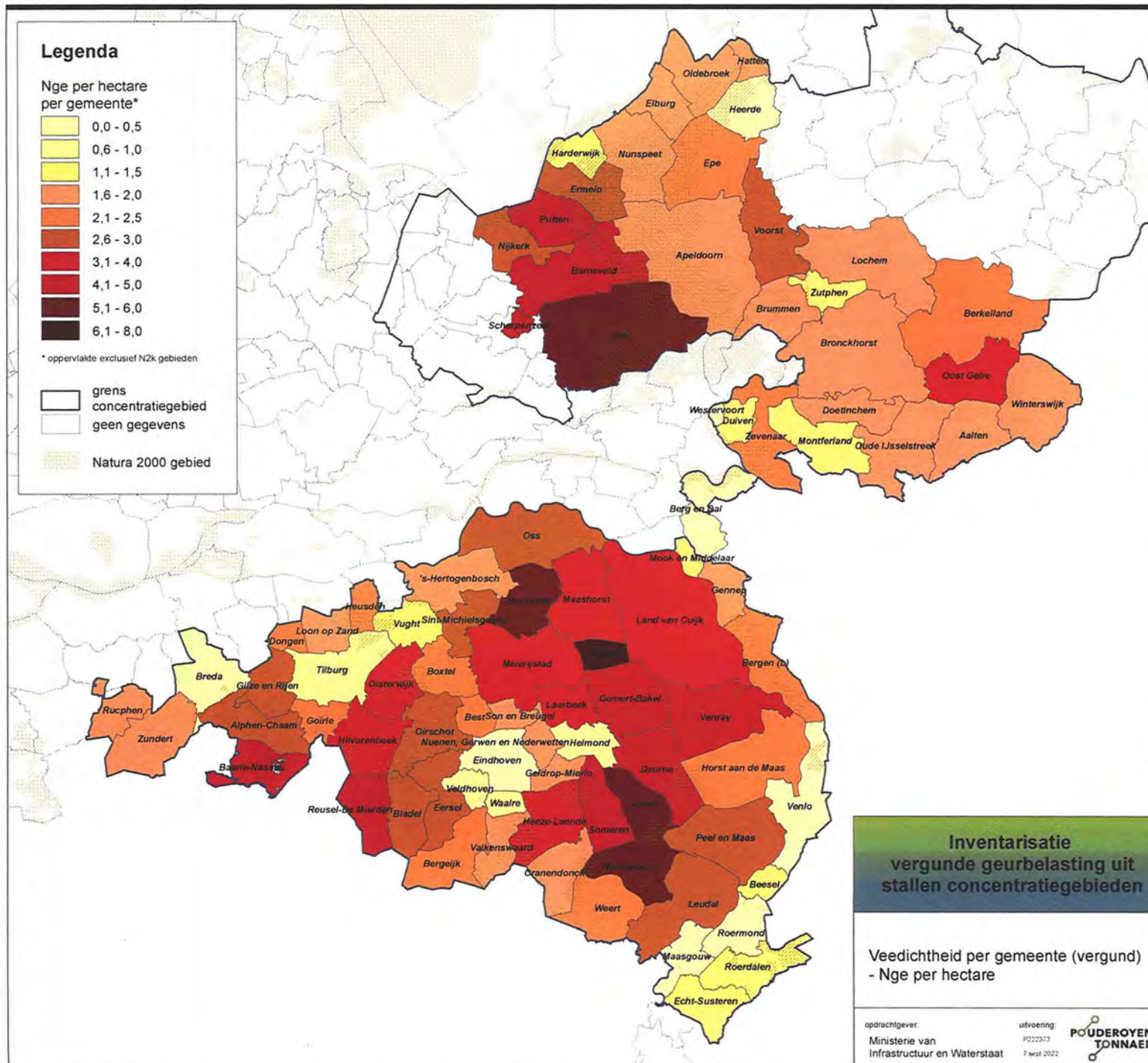
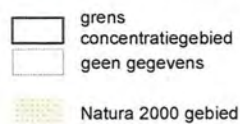
**POUDEROYEN
TONNAER**

Legenda

Nge per hectare
per gemeente*

* oppervlakte exclusief N2k gebieden

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Veedichtheid per gemeente (vergund)
- Nge per hectare

opdrachtgever:
Ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat

uitvoering:
P222313
7 sept 2022

POUDEROYEN
TONNAER

Bijlage 5 Overzicht per gemeente

provincie Noord-Brabant

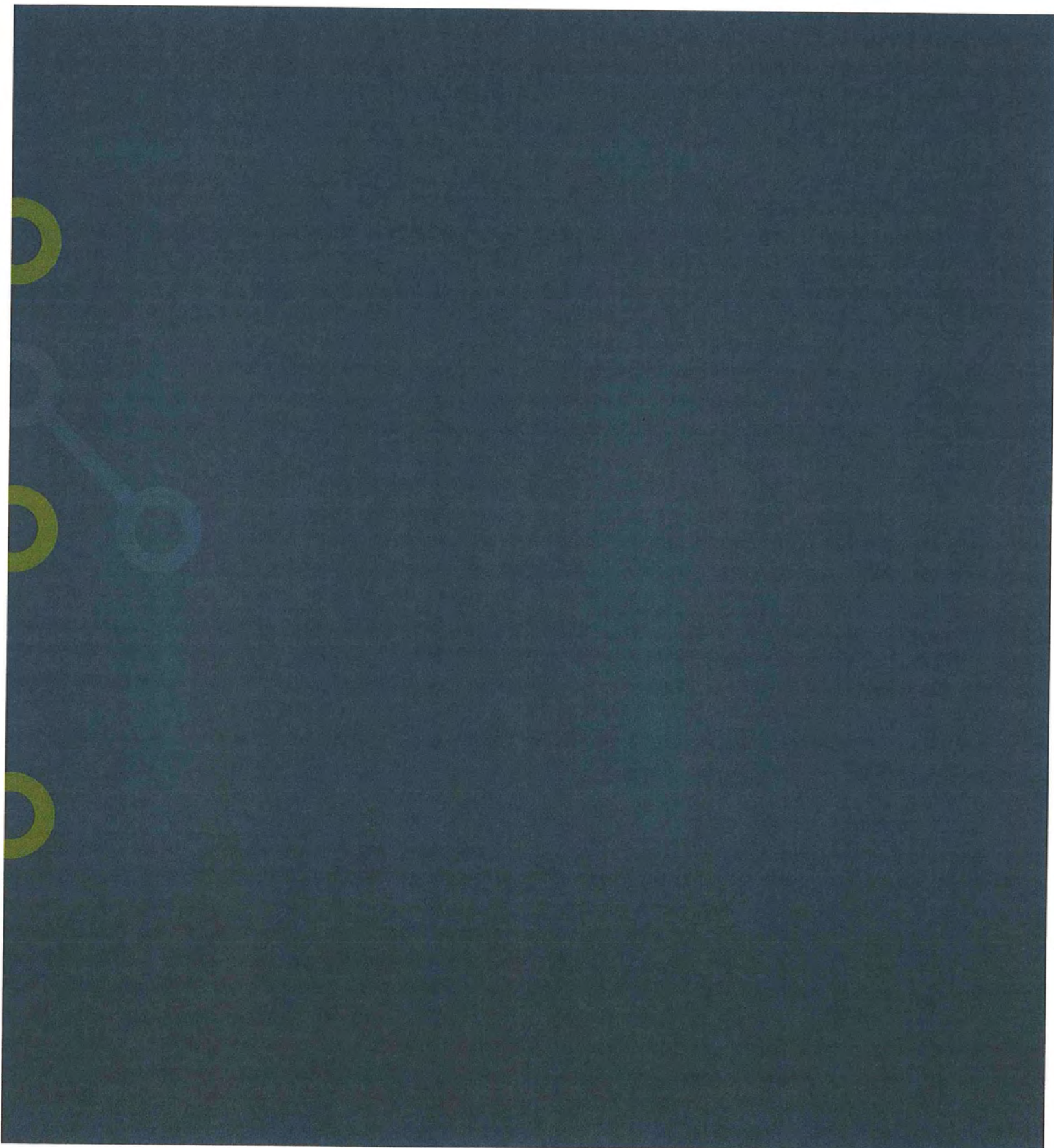
gemeente	emissies				omvang				dichtheid op basis oppervlak in concentratiegebied ex N2k										geurbelast oppervlak	
	concentratie gebied	aantal locaties	NH3 kg/jr		fijn stof g PM10/jaar	Nge totaal	Nge varkens	Nge pluimvee	Nge vleeskalveren	oppervlak in concentratie gebied ha		Nge per ha totaal	Nge per ha varkens	Nge per ha pluimvee	Nge per ha vlees-kalveren	Nge per ha intensief*	Nge per ha niet intensief	oppervlak >= 20 O	oppervlak >= 20	
				Ou																
Alphen-Chaam	ja	190	366308	2143949	34715443	26402	6339	1783	1956	9352	9352	2,8	0,68	0,19	0,21	1,08	1,72	431	4,6	
Asten	ja	220	462564	3506722	93343149	35766	13460	3907	1621	7134	6250	5,7	2,15	0,63	0,26	3,04	2,66	779	12,5	
Baarle-Nassau	ja	213	508587	3771749	29131538	32763	9004	872	7894	7629	7629	4,3	1,18	0,11	1,03	2,32	1,98	760	10,0	
Bergeijk	ja	173	298284	1619497	37160009	24219	4097	1704	642	10175	10044	2,4	0,41	0,17	0,06	0,64	1,76	230	2,3	
Bernheze	ja	279	684671	5158588	98655819	48987	21571	5165	1521	9041	9041	5,4	2,39	0,57	0,17	3,13	2,27	1128	12,5	
Best	ja	56	125987	1035853	26668414	8098	3488	1761	452	3465	3465	2,3	1,01	0,51	0,13	1,65	0,65	157	4,5	
Bladel	ja	125	248693	1655437	29248236	20653	6634	2050	189	7562	7165	2,9	0,93	0,29	0,03	1,25	1,65	277	3,9	
Boekel	ja	146	344687	2653642	39999232	26048	12279	2252	562	3452	3452	7,5	3,56	0,65	0,16	4,37	3,13	667	19,3	
Boxtel	ja	111	159598	883808	9328576	13953	4956	224	675	7032	6067	2,3	0,82	0,04	0,11	0,97	1,33	114	1,9	
Breda	deels	53	48448	140281	1066522	4679	424	0	118	9843	9731	0,5	0,04	0,00	0,01	0,05	0,45	15	0,2	
Cranendonck	ja	120	173261	985878	11892704	11345	2487	306	878	7805	6402	1,8	0,39	0,00	0,05	0,14	0,58	122	1,8	
Deurne	ja	369	723005	6431040	82983724	51142	21123	3423	3702	11836	10221	5,0	2,07	0,33	0,36	2,76	2,24	1608	15,7	
Dongen	deels	48	62519	354609	1738817	5220	1289	0	304	2450	2450	2,1	0,53	0,00	0,12	0,65	1,45	55	2,2	
Eersel	ja	156	332746	1376566	36334694	22251	3559	2556	430	8333	8283	2,7	0,43	0,31	0,05	0,79	1,91	178	2,1	
Eindhoven	ja	8	7541	30152	645350	487	102	16	12	8936	8932	0,1	0,01	0,00	0,00	0,01	0,09	5	0,1	
Geldrop-Mierlo	ja	43	40113	222835	6203117	5002	1664	221	15	3139	3139	1,6	0,53	0,07	0,00	0,60	1,00	27	0,9	
Gemert-Bakel	ja	322	679246	5118977	63686347	59283	20323	2534	2846	12334	12334	4,8	1,65	0,21	0,23	2,09	2,71	1092	8,9	
Gilze en Rijen	ja	126	235932	789576	26879272	18256	2056	1005	567	6566	6566	2,8	0,31	0,15	0,09	0,55	2,25	94	1,4	
Goirle	ja	60	98306	478596	8129070	8544	1081	385	586	4338	3800	2,2	0,28	0,10	0,15	0,53	1,67	103	2,7	
Heeze-Leende	ja	158	258126	1643327	33505437	20701	6950	1774	139	10504	6367	3,3	1,09	0,28	0,02	1,39	1,91	264	4,1	
Helmond	ja	40	50337	289668	7996381	3362	746	422	42	5475	5475	0,6	0,14	0,08	0,01	0,23	0,37	38	0,7	
Heusden	deels	42	58699	266959	5338033	4589	587	400	111	3368	2185	2,1	0,27	0,18	0,05	0,50	1,60	31	1,4	
Hilvarenbeek	ja	231	383700	2498035	30413547	33045	9329	812	1198	9651	8868	3,7	1,05	0,09	0,14	1,28	2,42	409	4,6	
Laarbeek	ja	135	207955	1303502	17497387	18125	4873	671	535	5617	5617	3,2	0,87	0,12	0,10	1,09	2,11	190	3,4	
Land van Cuijk	ja	819	1671852	11731602	187865677	129924	46363	8892	5077	35188	35081	3,7	1,32	0,25	0,14	1,71	1,99	2264	6,5	
Loon op Zand	ja	86	94159	556399	11013874	6656	1144	575	316	5071	3978	1,7	0,29	0,14	0,08	0,51	1,19	64	1,6	
Maashorst	ja	334	742634	5495725	87884744	50100	17402	4726	2591	13824	13824	3,6	1,26	0,34	0,19	1,79	1,81	1187	8,6	
Meierijstad	ja	531	964340	6765457	78924588	68526	23484	3512	4569	18552	18552	3,7	1,27	0,19	0,25	1,71	1,99	1293	7,0	
Nuenen, Gerwen en Nederv	ja	59	71593	448822	5603506	6467	1603	168	313	3394	3394	1,9	0,47	0,05	0,09	0,61	1,29	62	1,8	
Oirschot	ja	205	329901	2454486	45333138	27527	9488	2441	948	10284	9952	2,8	0,95	0,25	0,10	1,30	1,50	397	4,0	
Oisterwijk	ja	173	306716	1854190	23637705	23012	7560	805	585	8146	6845	3,4	1,10	0,12	0,09	1,31	2,09	272	4,0	
Oss	ja	349	769294	4443833	49560685	51561	12572	1723	2937	17093	17093	3,0	0,74	0,10	0,17	1,01	1,99	715	4,2	
Reusel-De Mierden	ja	171	444816	4166921	40975607	32542	18182	1676	843	7866	7532	4,3	2,41	0,22	0,11	2,74	1,56	1056	14,0	
Rucphen	deels	110	149673	634681	11108173	11707	1537	505	511	6101	6101	1,9	0,25	0,08	0,08	0,41	1,49	82	1,3	
's-Hertogenbosch	ja	142	315051	2007300	15847325	22667	6742	196	863	11781	11404	2,0	0,59	0,02	0,08	0,69	1,31	401	3,5	
Sint-Michielsgestel	ja	146	199910	845434	8175295	15852	3412	181	992	5934	5934	2,7	0,57	0,03	0,17	0,77	1,93	84	1,4	
Someren	ja	228	619076	4330400	88789237	35785	13257	6035	2417	8150	7795	4,6	1,70	0,77	0,31	2,78	1,82	929	11,9	
Son en Breugel	ja	48	78539	685164	13993306	4157	1442	810	290	2651	2651	1,6	0,54	0,31	0,11	0,96	0,64	128	4,8	
Tilburg	ja	123	145793	700991	13239040	11832	2542	421	238	12846	12002	1,0	0,21	0,04	0,02	0,27	0,73	83	0,7	
Valkenswaard	ja	71	112416	536416	8974203	8883	1639	271	119	5650	4536	2,0	0,36	0,06	0,03	0,45	1,55	61	1,3	
Veldhoven	ja	25	27087	179648	8354282	2621	302	418	171	3189	3182	0,8	0,09	0,13	0,05	0,27	0,53	19	0,6	
Vught	ja	88	76164	189786	8172719	6815	992	268	228	6112	4962	1,4	0,20	0,05	0,05	0,30	1,10	17	0,3	
Waalre	ja	23	23724	53516	357848	2165	23	0	157	2266	2245	1,0	0,01	0,00	0,07	0,08	0,92	4	0,2	
Zundert	ja	209	256261	1051540	27403131	20693	2669	1407	1000	12121	12121	1,7	0,22	0,12	0,08	0,42	1,28	126	1,0	
		7364	13958312																	

Provincie Limburg

gemeente	emissies				omvang				dichtheid op basis oppervlak in concentratiegebied ex N2k								geurbelast oppervlak			
	concentratie gebied	bedrijven aantal	NH3		fijn stof g PM10/jaar	Nge totaal	Nge varkens	Nge pluimvee	Nge vleeskalveren	oppervlak in concentratie gebied ha	oppervlak ex N2k ha	Nge per ha totaal	Nge per ha varkens	Nge per ha pluimvee	Nge per ha vleeskalveren	Nge per ha intensief*	nge per ha niet intensief	achtergrond belasting geur	oppervlak >= 20 Ou achtergrond belasting geur	oppervlak >= 20 Ou achtergrond belasting geur %
Beesel	ja	43	48653	202200	3012943	3084	503	124	23	2915	2904	1,1	0,17	0,04	0,01	0,22	0,88	22	0,8	
Bergen (L)	ja	105	182836	1354871	14567237	14547	5032	612	350	10850	6676	2,2	0,75	0,09	0,05	0,89	1,31	210	3,1	
Echt-Susteren	deels	140	244880	1225874	15952574	11307	3503	477	621	7520	7499	1,5	0,47	0,06	0,08	0,61	0,89	142	1,9	
Gennep	ja	87	117041	600241	10984769	9097	1540	817	78	5042	4804	1,9	0,32	0,17	0,02	0,51	1,39	71	1,5	
Horst aan de Maas	ja	300	609306	5486410	126108774	42037	19917	6056	1100	19192	18074	2,3	1,10	0,34	0,06	1,50	0,80	1145	6,3	
Leudal	ja	316	683486	4225850	186984608	41930	11616	10529	624	16491	16151	2,6	0,72	0,65	0,04	1,41	1,19	696	4,3	
Maasgouw	ja	51	51363	222899	2395459	2796	595	82	246	5812	5694	0,5	0,10	0,01	0,04	0,15	0,35	20	0,4	
Mook en Middelaar	ja	17	27375	57043	586436	1909	218	0	29	1881	1734	1,1	0,13	0,00	0,02	0,15	0,95	3	0,2	
Nederweert	ja	274	797116	5740577	184481439	45441	18886	10508	1772	10178	8749	5,2	2,16	1,20	0,20	3,56	1,64	1384	15,8	
Peel en Maas	ja	335	627378	5457789	95892988	44126	20644	4719	1429	16135	16107	2,7	1,28	0,29	0,09	1,66	1,04	967	6,0	
Roerdalen	ja	116	213026	981781	10803420	8251	2428	447	632	8879	6315	1,3	0,38	0,07	0,10	0,55	0,75	116	1,8	
Roermond	ja	49	30631	94135	1323446	2658	262	35	120	7105	6902	0,4	0,04	0,01	0,02	0,07	0,33	3	0,0	
Venlo	ja	50	102908	593709	5414006	6333	2104	112	87	12899	11886	0,5	0,18	0,01	0,01	0,20	0,30	67	0,6	
Venray	ja	429	1244764	10765260	257263321	79698	39515	14151	687	16500	16228	4,9	2,43	0,87	0,04	3,34	1,56	2787	17,2	
Weert	ja	183	366884	2317963	70049763	19928	5440	5072	636	10554	9169	2,2	0,59	0,55	0,07	1,21	0,99	319	3,5	

Provincie Gelderland

gemeente	emissies				omvang				dichtheid op basis oppervlak in concentratiegebied ex N2k								geurbelast oppervlak		
	concentratie gebied	bedrijven aantal	NH3		fijn stof g PM10/jaar	Nge totaal	Nge varkens	Nge pluimvee	Nge vleeskalveren	oppervlak in concentratie gebied ha		Nge per ha totaal	Nge per ha varkens	Nge per ha pluimvee	Nge per ha vleeskalveren	Nge per ha intensief*	nge per ha niet intensief	achtergrond belasting geur	oppervlak >= 20 Ou achtergrond belasting geur %
				Ou						oppervlak ex N2k ha	oppervlak ex N2k ha								
Aalten	ja	122	257142	1337047	26759980	17602	4679	1093	390	9705	9705	1,8	0,48	0,11	0,04	0,63	1,17	168	1,7
Apeldoorn	ja	229	330767	2110194	14846662	22630	1985	481	6126	34115	14580	1,6	0,14	0,03	0,42	0,59	1,01	357	2,4
Barneveld	ja	688	1404546	9107561	221875770	63748	6484	10984	21919	17666	12828	5,0	0,51	0,86	1,71	3,08	1,92	2194	17,1
Berg en Dal	ja	41	51913	108621	3326423	4148	428	72	11	9328	7943	0,5	0,05	0,01	0,00	0,06	0,44	6	0,1
Berkelland	ja	470	859420	3945055	61295162	66060	16185	2006	1849	26021	26021	2,5	0,62	0,08	0,07	0,77	1,73	491	1,9
Bronckhorst	ja	369	649546	1657560	33745940	52406	4774	1394	630	28642	28133	1,9	0,17	0,05	0,02	0,24	1,66	176	0,6
Brummen	ja	124	143245	218755	2042994	12870	287	0	557	8501	6452	2,0	0,04	0,00	0,09	0,13	1,87	18	0,3
Doetinchem	ja	86	193073	1157168	20190393	15042	5695	947	234	7966	7966	1,9	0,71	0,12	0,03	0,86	1,04	152	1,9
Duiven	ja	38	58822	159307	5646258	3837	275	289	41	3519	3253	1,2	0,08	0,09	0,01	0,18	1,02	17	0,5
Ede	ja	868	1648525	11398233	255530196	79298	12330	12235	23955	31862	14702	5,4	0,84	0,83	1,63	3,30	2,10	2511	17,1
Elburg	ja	89	93921	484344	8571571	6605	512	493	1055	6591	3999	1,7	0,13	0,12	0,26	0,51	1,19	52	1,3
Epe	ja	198	320637	1846927	49297869	18341	1376	2574	4360	15737	8538	2,1	0,16	0,30	0,51	0,97	1,13	257	3,0
Ermelo	ja	112	196076	1069422	24668807	8825	520	890	3171	8733	3210	2,7	0,16	0,28	0,99	1,43	1,27	136	4,2
Harderwijk	ja	28	78835	446751	17146701	2807	3	572	1487	4827	2572	1,1	0,00	0,22	0,58	0,80	0,30	83	3,2
Hattem	ja	39	28831	43601	496879	2677	199	1	49	2416	1512	1,8	0,13	0,00	0,03	0,16	1,64	2	0,1
Heerde	ja	22	29691	166961	1050907	1895	565	0	127	8042	4711	0,4	0,12	0,00	0,03	0,15	0,25	14	0,3
Lochem	ja	266	391999	1212456	45507453	33947	3041	2432	670	21594	21092	1,6	0,14	0,12	0,03	0,29	1,31	138	0,7
Montferland	ja	110	249586	1481949	20192487	15213	4503	655	755	10664	10664	1,4	0,42	0,06	0,07	0,55	0,85	191	1,8
Nijkerk	ja	204	272331	1397928	51195452	17087	2448	1970	1606	7204	6177	2,8	0,40	0,32	0,26	0,98	1,82	163	2,6
Nunspeet	ja	125	133591	880043	2688776	8443	725	52	3202	12953	4322	2,0	0,05	0,01	0,74	0,80	1,20	87	2,0
Oldebroek	ja	157	189119	694137	18818820	13399	405	1052	1496	9884	6951	1,9	0,06	0,15	0,22	0,43	1,47	68	1,0
Oost Gelre	ja	290	565878	2735278	40537645	43774	11310	1287	1377	11044	10842	4,0	1,04	0,12	0,13	1,29	2,71	368	3,4
Oude IJsselstreek	ja	204	359419	1240611	25404750	27973	6646	914	346	13795	13795	2,0	0,48	0,07	0,03	0,58	1,42	134	1,0
Putten	ja	281	483586	2870107	61999869	26120	2600	2482	6955	8750	6168	4,2	0,42	0,40	1,13	1,95	2,25	525	8,5
Scherpenzeel	ja	38	120521	590532	49727769	5928	1042	2092	480	1381	1381	4,3	0,75	1,51	0,35	2,61	1,69	79	5,7
Voorst	ja	303	406450	1566283	21483675	31401	3001	795	3162	12647	12107	2,6	0,75	0,07	0,26	0,58	2,02	200	1,7
Westervoort	ja	3	1334		4600	243	0	0	0	784	668	0,4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40	0	0,0
Winterswijk	ja	177	292311	1194582	16715432	21797	3742	481	498	13882	13421	1,6	0,28	0,04	0,04	0,36	1,24	134	1,0
Zevenaar	ja	118	172210	441154	6999932	15908	2656	156	108	10610	7475	2,1	0,36	0,02	0,01	0,39	1,71	57	0,8
Zutphen	ja	32	74780	110423	6110005	4421	31	646	59	4293	4065	1,1	0,01	0,16	0,01	0,18	0,92	7	0,2

BIJLAGENRAPPORT - 2

Geurbelasting uit stallen van
veehouderijen in de
concentratiegebieden van Limburg,
Noord-Brabant en Gelderland

BIJLAGENRAPPORT - 2

Geurbelasting uit stallen van veehouderijen in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rapportnummer: P222373.013/HUL

Naam opdrachtgever: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Adres opdrachtgever: Postbus 20906
2500 EX DEN HAAG

Opsteller:

Datum: 12 juli 2023

Pouderoyen Tonnaer is een handelsnaam van
Pouderoyen B.V.

Berlicumseweg 6D, 5248 NT Rosmalen
T 073 - 303 27 00

info@pouderoyentonnaer.nl
pouderoyentonnaer.nl

Op onze dienstverlening zijn de
DNR 2011 van toepassing die u vindt op
pouderoyentonnaer.nl

Bijlagen Achtergrondbelasting geur per diercategorie

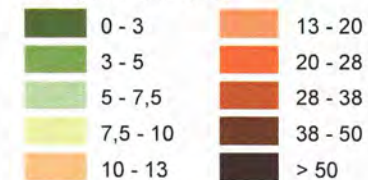
Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie varkens

Legenda

* veehouderij met varkens

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie pluimvee

Legenda

• veehouderij met pluimvee

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

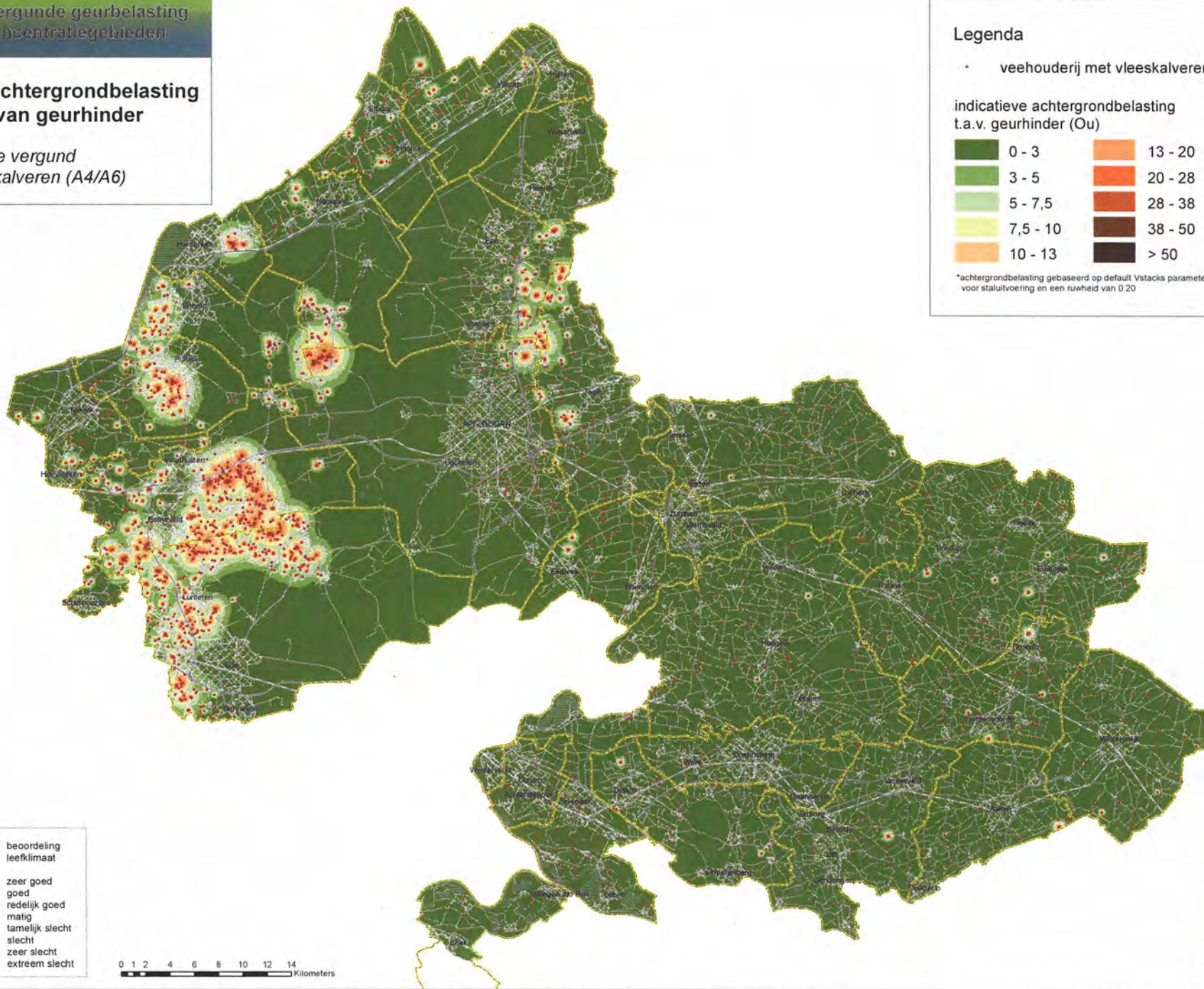
*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie vleeskalveren (A4/A6)

Legenda

* veehouderij met vleeskalveren

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

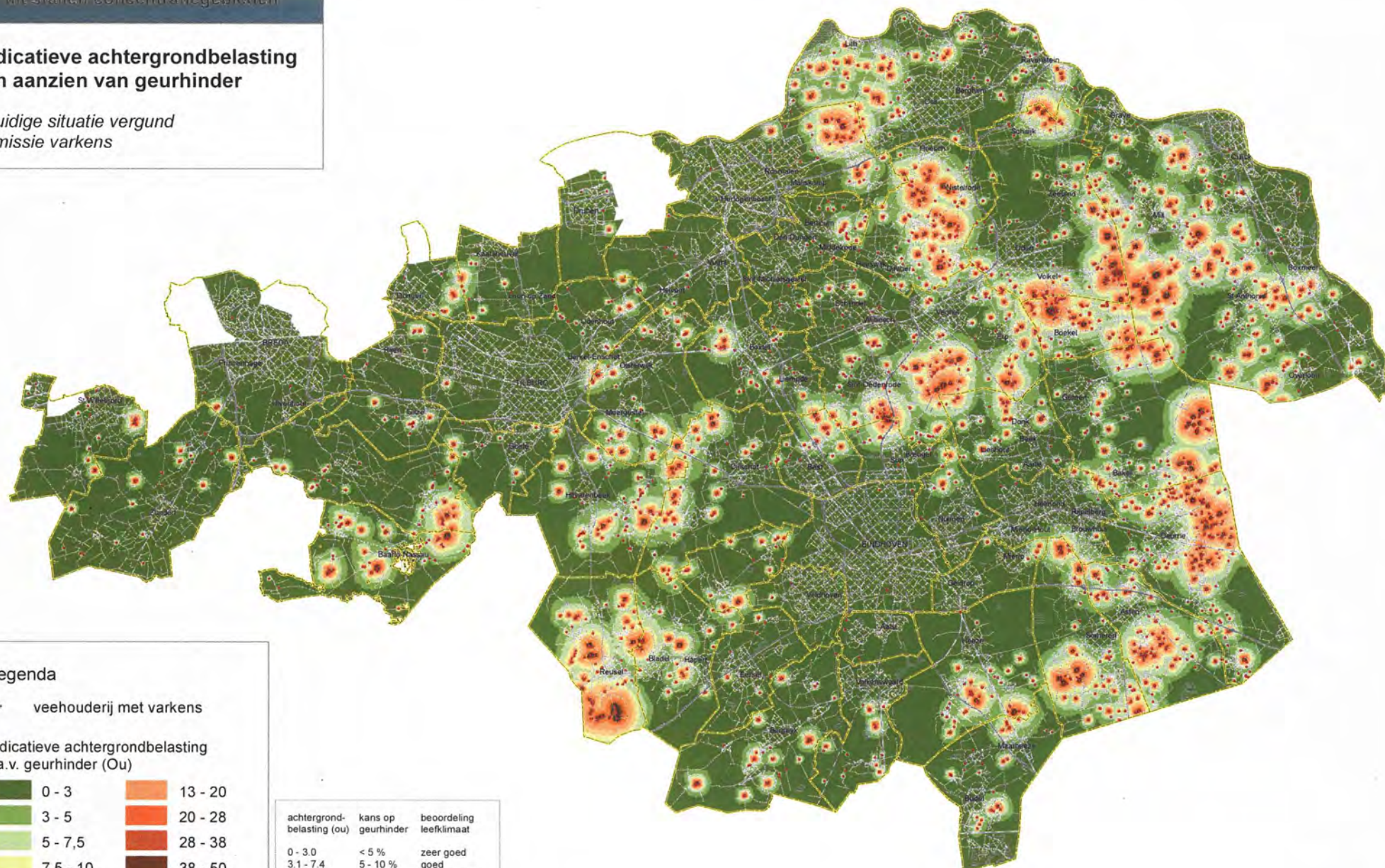
*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie varkens

Legenda

• veehouderij met varkens

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
> 50.7	> 35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie pluimvee

Legenda

• veehouderij met pluimvee

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

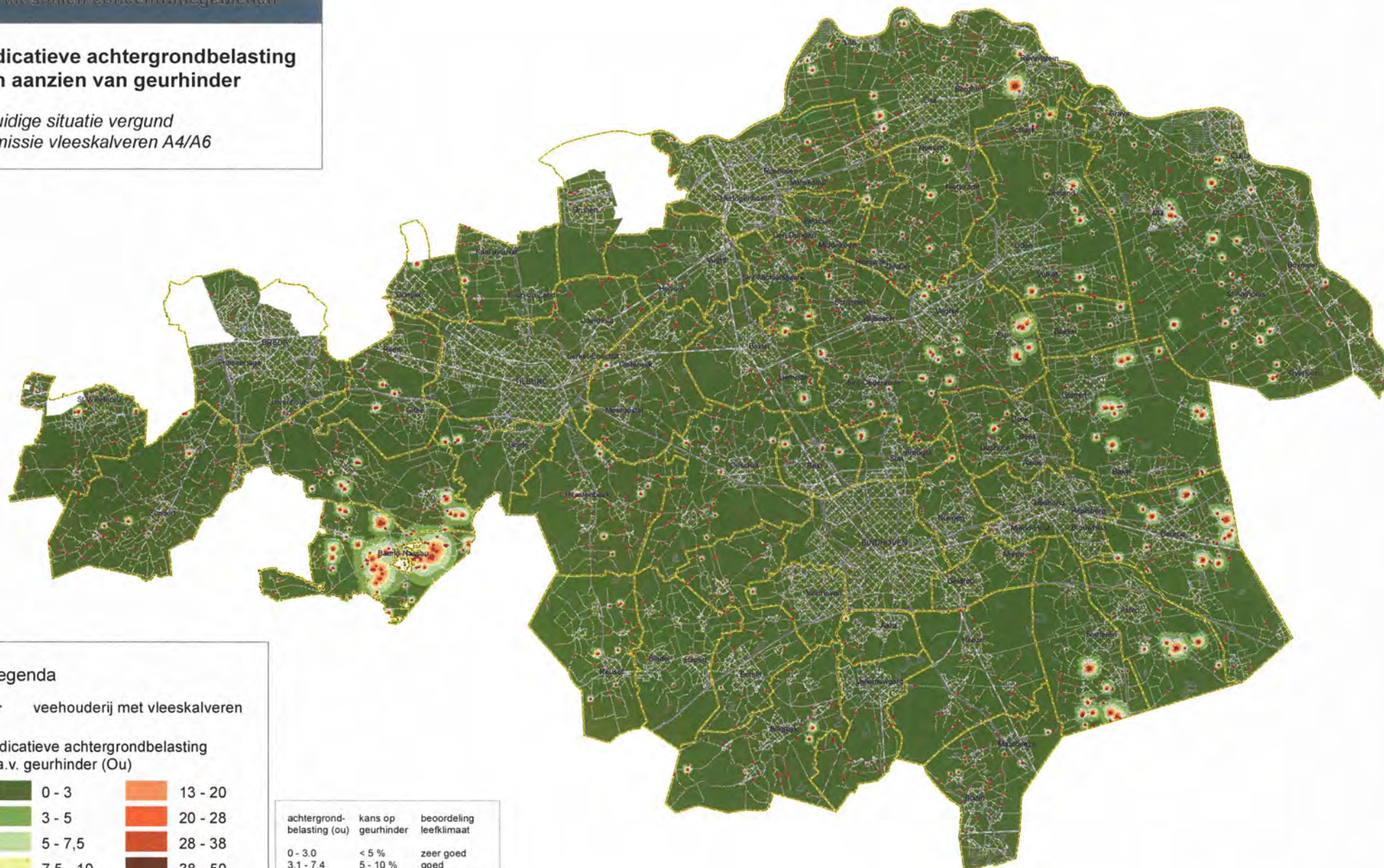
*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0,20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3,0	< 5 %	zeer goed
3,1 - 7,4	5 - 10 %	goed
7,5 - 13,1	10 - 15 %	redelijk goed
13,2 - 20,0	15 - 20 %	matig
20,1 - 28,3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28,4 - 38,5	25 - 30 %	slecht
38,6 - 50,7	30 - 35 %	zeer slecht
>50,7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie vleeskalveren A4/A6

Legenda

• veehouderij met vleeskalveren

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10 12 14
Kilometers

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie varkens

Legenda

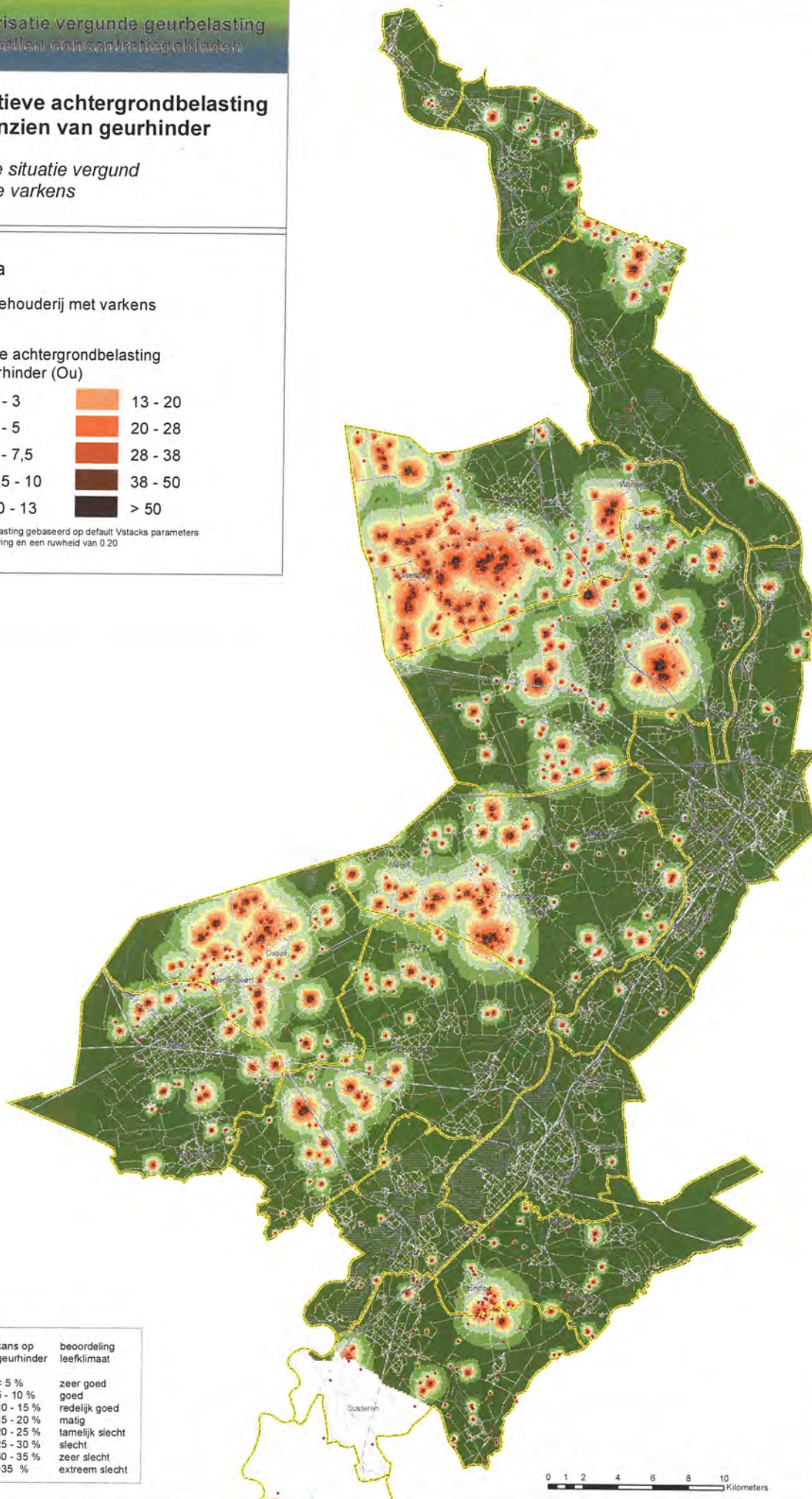
* veehouderij met varkens

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10
kilometers

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie pluimvee

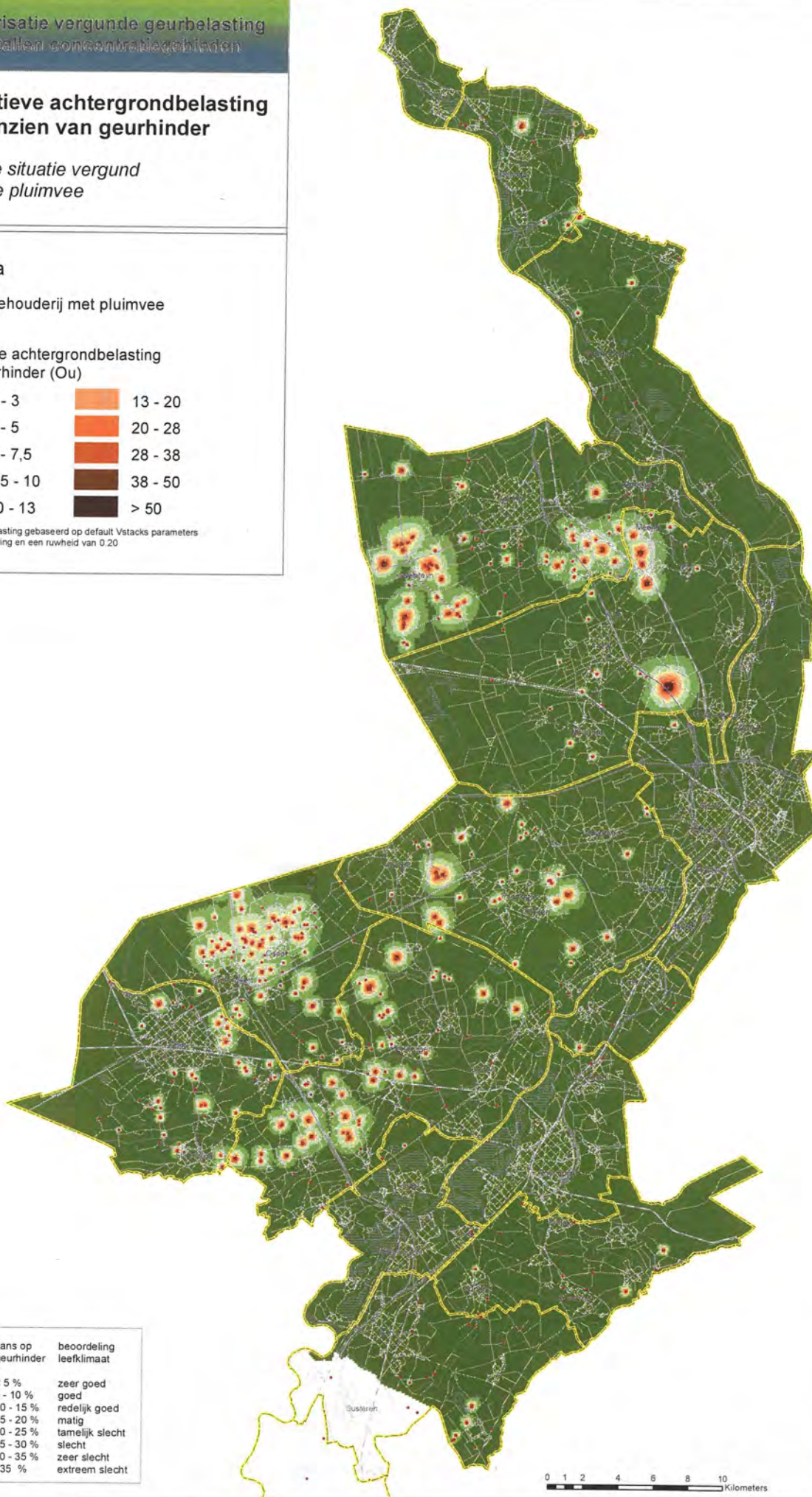
Legenda

* veehouderij met pluimvee

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10
Kilometers

Inventarisatie vergunde geurbelasting uit stallen concentratiegebieden

Indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder

- huidige situatie vergund
emissie vleeskalveren A4/A6

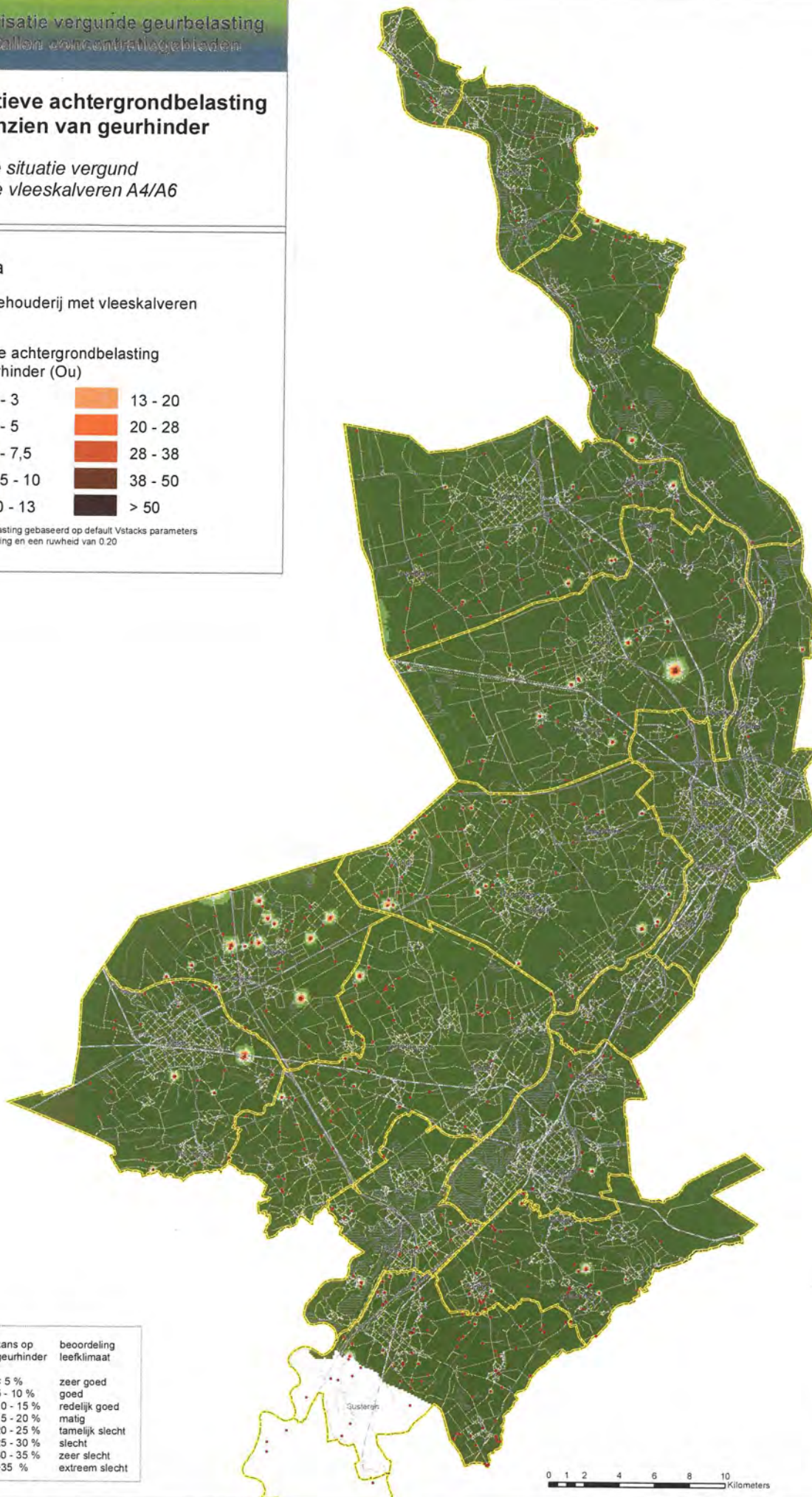
Legenda

• veehouderij met vleeskalveren

indicatieve achtergrondbelasting
t.a.v. geurhinder (Ou)

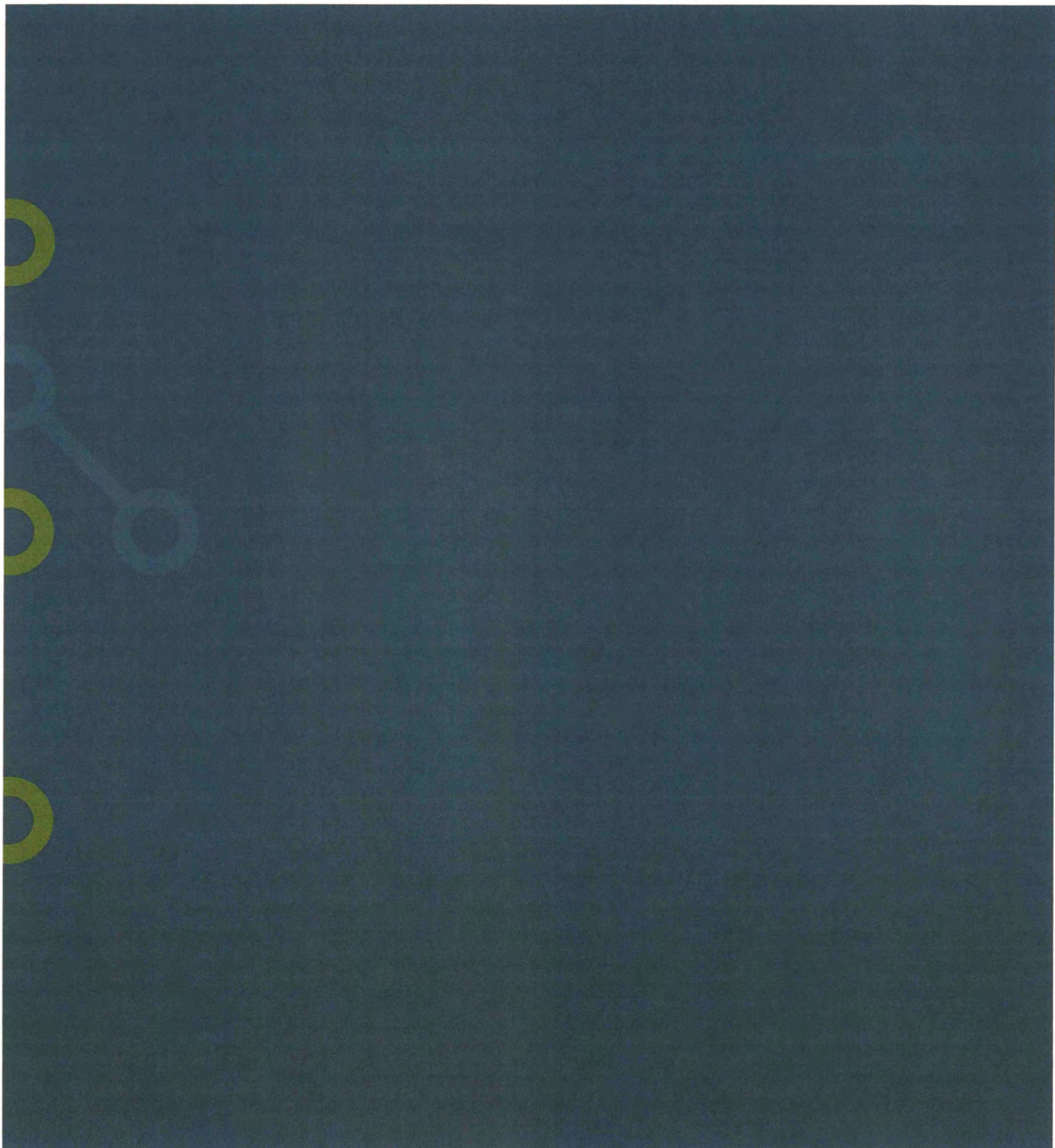
0 - 3	13 - 20
3 - 5	20 - 28
5 - 7,5	28 - 38
7,5 - 10	38 - 50
10 - 13	> 50

*achtergrondbelasting gebaseerd op default Vstacks parameters
voor staluitvoering en een ruwheid van 0.20

achtergrond- belasting (ou)	kans op geurhinder	beoordeling leefklimaat
0 - 3.0	< 5 %	zeer goed
3.1 - 7.4	5 - 10 %	goed
7.5 - 13.1	10 - 15 %	redelijk goed
13.2 - 20.0	15 - 20 %	matig
20.1 - 28.3	20 - 25 %	tamelijk slecht
28.4 - 38.5	25 - 30 %	slecht
38.6 - 50.7	30 - 35 %	zeer slecht
>50.7	>35 %	extreem slecht

0 1 2 4 6 8 10
Kilometers

Aan

Staatssecretaris

nota

Kamerbrief Geurhinder en veehouderij

TER BESLISSING

Datum

6 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/209886

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Marktprikkels en Agro

Beslistermijn

07-09-2023

Bijlage(n)

4

Aanleiding

Begin 2022 is een opdracht verstrekt aan Pouderoyen Tonnaer om een overzicht van de geurbelasting van stallen van veehouderijen op te stellen. Het doel van deze opdracht is om een zo compleet mogelijk beeld te geven van de geurbelasting van veehouderijen op basis van de hiervoor verleende vergunningen. Deze vergunningen zijn in de meeste gevallen afgegeven door gemeenten. In de provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland worden de afgegeven vergunningen centraal geregistreerd.¹ Het onderzoek richt zich dan ook op deze provincies.

Op 14 september 2022 heeft de Rechtbank Den Haag geoordeeld dat de Staat t.a.v. acht personen onrechtmatig handelt vanwege de hoge geurbelasting op hun woningen vanwege veehouderijen. Hieruit rees de vraag hoeveel vergelijkbare situaties in Nederland bestaan. Deze vraag is aan het lopende onderzoek toegevoegd.

In de Kamerbrief van 7 juli jl. over geurhinder heeft u toegezegd het onderzoek met de Kamer te delen. Inmiddels is het eindrapport beschikbaar (bijlagen 2, 3 en 4). U kunt deze aan de Kamer zenden middels bijgevoegde brief (bijlage 1).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud van de brief en het zenden van de brief, het rapport en de bijlagen aan de Kamer.

Kernpunten

De belangrijkste conclusie van het onderzoek, namelijk dat er in de concentratiegebieden in de drie provincies 1.500 tot 2.500 woningen met meer dan 20 odour units worden belast, is in de brief van 7 juli al met de Kamer gedeeld.

Dit onderzoek is gebaseerd op berekende geuremissies van vergunde dieren aantallen, en niet op actuele stalbezettingen. Ook zijn er aannames gedaan om het geaggregeerde beeld weer te geven. De analyses zijn daarmee vooral

¹ Kernregistratie diervverblijven, krd.igoview.nl

waardevol op gebiedsniveau. Met de onderzochte gegevens kunnen geen conclusies getrokken kunnen worden over individuele situaties. Niettemin is dit het eerste onderzoek waarin op deze schaal overzicht wordt gegeven van de vergunde geurbelasting in de concentratiegebieden van Limburg, Noord-Brabant en Gelderland.

In de Kamerbrief geeft u aan dat de opgeleverde kaarten zullen worden gebruikt in de beleidsvorming rondom het aanpassen van de geurregelgeving. U geeft eveneens aan dat de opgeleverde kaarten aan de relevante provincies worden meegegeven, ten behoeve van de invulling van het terugdringen van geurhinder als meekoppelende structurerende keuze in het NPLG. Ook geeft u conform de onderliggende beslisnota IENW/BSK-2023/270361 aan dat u ter ondersteuning een nationale inventarisatie geur en een handreiking fijnstof in het landelijk gebied laat opstellen.

Krachtenveld

De Kamerbrief is ambtelijk afgestemd met LNV.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Geurhinder en veehouderij	De Kamerbrief waarmee het rapport wordt aangeboden.
2	Rapport 'Geurbelasting uit stallen van veehouderij in concentratiegebieden'	Het rapport.
3	Bijlagenrapport 1	Behorende bij het rapport.
4	Bijlagenrapport 2	Behorende bij het rapport.

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
21 september 2023	Nationale Inventarisatie Geur en Handreiking Fijnstof in het Landelijk Gebied (IENW/BSK-2023/270361)	Deze beslisnota bevat het besluit tot het opstellen van een nationale inventarisatie geur en handreiking fijnstof in het landelijk gebied.

Datum

6 september 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/209886

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Marktprikkels en Agro

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

4

TER BESLISSING

Datum

4 oktober 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/270361

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Marktprikkels en Agro

Beslistermijn

11 oktober 2023

Aan

Staatssecretaris

nota

Nationale Inventarisatie Geur en Handreiking Fijnstof in
het Landelijk Gebied

Aanleiding

Op 14 september 2022 heeft de Rechtbank Den Haag geoordeeld dat de Staat t.a.v. acht personen onrechtmatig handelt vanwege de hoge geurbelasting op hun woningen vanwege veehouderijen. De Staat is veroordeeld tot een schadevergoeding. Er is hoger beroep ingesteld, maar dit heeft geen opschortende werking. Eisers en IenW voeren gesprekken om in een minnelijke regeling de schade te begroten, de hoogte hiervan is nog niet in te schatten. Onderzoek in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland heeft uitgewezen dat in die provincies naar schatting 1.500-2.500 vergelijkbare situaties bestaan. Dit betekent dat in potentie in al deze gevallen schadevergoeding betaald zou moeten worden, die mogelijk oploopt per geval zolang de situatie voortduurt.

Gezien de parallellen met de stikstofaanpak werd voor zowel het in kaart brengen van de situatie van geurbelasting en fijnstofconcentratie als het verhelpen van de overbelaste situaties aangesloten bij de landbouwtransitie en het NPLG. In de Kamerbrief van 8 november 2022 is beschreven dat provincies gevraagd worden hier praktische uitvoering aan geven.¹ Het NPLG is op dit vlak echter niet dwingend en ook kan voor een 'meekoppelende structurerende keuze' (waaronder geurhinder en fijnstof) geen bijdrage uit het Transitiefonds Landelijk Gebied en Natuur gevraagd worden.

De provinciale gebiedsplannen die 1 juli jl. zijn aangeleverd, bevatten helaas geen tekst op het gebied van fijnstof en geurhinder. Er worden geen inspanningen toegezegd om de situatie in beeld te brengen en ook reductie is daarin niet aan de orde. Gedurende de zomer zijn ambtelijke gesprekken gevoerd met programma-directie NPLG en LNV. Deze leidden niet tot de door IenW gewenste intensivering.

Dit brengt – naast het risico op schade – ook risico's op lock-ins, desinvesteringen en algemene onzekerheid voor veehouders met zich mee. Vergeleken met de stikstof-, water- en klimaatopgaven is het terugdringen van geurhinder en fijnstof momenteel een kleinere opgave, maar het buiten beeld laten van deze opgave creëert het risico dat over enkele jaren vergunningverlening weer stil komt te liggen.

¹ Het relevante citaat is opgenomen in onderstaande toelichting.

De laatste Kamerbrief over geurhinder – met de aankondiging van nieuw beleid – is controversieel verklaard. Op dit moment is er onvoldoende overzicht van geurknelpunten in Nederland om een volgend kabinet adequaat te laten reageren op deze huidige onrechtmatige situatie. De Europese Commissie heeft daarnaast aangekondigd dat per 2030 de grenswaarden voor fijnstof worden aangescherpt.

Datum

4 oktober 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/270361

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Marktprikkels en Agro

Aan

Staatssecretaris

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- Een *Nationale Inventarisatie Geur in het Landelijk Gebied* te laten opzetten.
- Lopend geuronderzoek en initiatieven daarin te bundelen.
- Dit uit te breiden met:
 - Een schriftelijk verzoek aan de provincies om bij het in kaart brengen van natuurvergunningen (stikstof) ook de door het bevoegd gezag vergunde geurbelasting in kaart te brengen.
 - De ca. 6.000 situaties in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland nauwkeurig te onderzoeken om de lokale geurbelasting te bepalen.
- Een *Handreiking Fijnstof in het Landelijk Gebied* voor provincies te laten opstellen met daarin de relevante normen en Europese grenswaarden van fijnstof die de komende jaren worden verwacht.
- De Kamer hierover te informeren, in combinatie met publicatie van het onderzoek naar geurbelasting in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland dat tijdens het zomerreces door Pouderoyen Tonnaer is opgeleverd.

Kernpunten*Geurhinder*

Door de sterke focus op de opgave om stikstof te reduceren lijken de gevolgen van de uitspraak van de Rechtbank over het op grond van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) onrechtmatig verklaren van acht gevallen van geurhinder ten onrechte onvoldoende aandacht te krijgen als opgave binnen de landbouwtransitie. Dat vonnis – waartegen hoger beroep is ingesteld – kan echter grote gevolgen hebben, zeker voor veehouderijen die in de landbouwtransitie net grote investeringen gedaan hebben of dat de komende jaren gaan doen. Het bundelen van inspanningen op dit vlak onder één overkoepelende titel – *Nationale Inventarisatie Geur in het Landelijk Gebied* – draagt bij aan het overbrengen van de urgentie op dit vlak. Er is geen lijst van mogelijke knelpunten, maar door eerder onderzoek is nu wel bekend waar gezocht kan worden. Ook vindt reeds een uitvraag aan omgevingsdiensten en gemeenten plaats.

Fijnstof

Over fijnstof is voldoende informatie beschikbaar over huidige en potentiële knelpunten in het landelijk gebied, maar deze is onvoldoende gebundeld en onvoldoende bekend bij de regionale overheden en andere stakeholders. Een *Handreiking Fijnstof in het Landelijk Gebied* helpt bij het verstrekken hiervan.

Het is aan een volgend kabinet om te besluiten over het herstellen van de balans tussen veehouderijen en hun omgeving en de mate en wijze waarin geurknelpunten worden opgelost. Ondertussen staat de landbouwtransitie niet stil. Het in de tussentijd vergaren van de relevante informatie draagt bij aan de snelheid en doeltreffendheid waarop een volgend kabinet hiermee aan de slag kan.

Krachtenveld

Over het opnemen van geurhinder en fijnstof in het NPLG is sinds de coalitiebesprekingen van 2021 uitgebreid overlegd met onder meer LNV en BZK. Uiteindelijk is voor de neutrale, maar onheldere, term 'meekoppelende structurerende keuzes' gekozen. Nu dat in de werkelijkheid geen effect heeft is het niet gelukt overeenstemming te bereiken over het opnemen van geurhinder en fijnstof op een manier die recht doet aan bovengenoemde rechterlijke uitspraak (geur) en aankomende Europese verplichtingen (fijnstof).

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Toelichting

Citaat Kamerbrief geurhinder en veehouderij 8 nov. '22 (Kamerstuk 29 383, nr. 383)

"Het terugdringen van geurhinder wordt als meekoppelopgave meegenomen. De praktische vormgeving daarvan vindt met name plaats in gebiedsprogramma's die door de provincies worden opgesteld. Een uitgangspunt in het NPLG is dat luchtkwaliteit en leefbaarheid, waaronder geur, niet mogen verslechteren en waar nodig moeten verbeteren. Bij het opstellen van de gebiedsprogramma's wordt de provincies gevraagd om hierin rekening te houden met de opgaven op het gebied van leefbaarheid en gezondheid om geurhinder terug te dringen en zo te werken aan het herstel van de balans. Om de provincies hierin te ondersteunen worden bestaande situaties met geuroverlast momenteel in kaart gebracht voor Oost- en Zuid-Nederland. Concreet betekent dit dat provincies bij het opstellen en kiezen van maatregelen de meekoppelopgave geurhinder meenemen in het vaststellen en uitvoeren van concrete maatregelpakketten. Niet limitatieve voorbeelden van meekoppelkansen hierbij zijn geurreductie ten gevolge van bedrijfsbeëindigingen of geurreductie ten gevolge van verduurzaming van stalsystemen. Een integrale aanpak is daarin uitgangspunt, zodat ook geur en luchtkwaliteit worden meegenomen in deze verduurzaming."

Datum

4 oktober 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/270361

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Marktprikkels en Agro

Aan

Staatssecretaris

Vergaderjaar 2023–2024

29 383

Regelgeving Ruimtelijke Ordening en Milieu

28 973

Toekomst veehouderij

Nr. 413

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 februari 2024

In de brief aan uw Kamer van 7 juli jl.¹ over geurhinder is aan uw Kamer toegezegd om het resultaat van het onderzoek dat ik heb laten uitvoeren naar de geurbelasting van veehouderijen in Limburg, Noord-Brabant en Gelderland met uw Kamer te delen. Het onderzoeksrapport en twee bijlagenrapporten met onderliggende gegevens zijn als bijlage bij deze brief opgenomen. Ik vind het van belang deze kennis met uw Kamer te delen. In de brief van 7 juli jl. zijn uitgangspunten opgenomen voor aanpassing van de geurregelgeving. Door de demissionaire status van het kabinet kan ik nu niet meer richting geven. Verdere beleidskeuzes zijn aan het nieuwe kabinet.

Rapport en methode

Het onderzoeksbureau Pouderoyen Tonnaer is gevraagd om de geurbelasting uit stallen van veehouderijen in beeld te brengen op basis van voor deze veehouderijen verleende vergunningen. Het doel hiervan is om gebieden aan te duiden waar er sprake is van een hoge geurbelasting ten gevolge van geur uit stallen van veehouderijen. Hiervoor is informatie uit omgevingsvergunningen nodig. In de meeste situaties is de gemeente hiervoor het bevoegd gezag. De vergunningsgegevens worden alleen centraal geregistreerd door gemeenten en omgevingsdiensten in de provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland. Gelet op de termijn waarin dit onderzoek moest plaatsvinden, was beschikbaarheid van gegevens een belangrijk uitgangspunt. Daarom beperkt het onderzoek zich tot bovengenoemde provincies. Het betreft gegevens die zijn opgenomen in de webapplicatie Kernregistratie Dierenverblijven (KRD).²

De registratie van vergunningen en meldingen geeft niet altijd een actueel of volledig beeld van de feitelijke geurbelasting vanuit stallen op een

¹ Kamerstuk 29 383, nr. 405.

² zie <https://krd.igoview.nl>, er is gebruik gemaakt van gegevens van 1 juli 2022.

bepaald moment, bijvoorbeeld omdat niet altijd het vergunde aantal dieren wordt gehouden. Uit de onderzochte gegevens kunnen daarom geen conclusies getrokken kunnen worden over individuele situaties. Toch is deze registratie wel bruikbaar om op gebiedsniveau een beeld te geven van de geurbelasting die is opgenomen in toestemmingen, inclusief het deel daarvan dat niet meer of nog niet in gebruik is genomen.

De berekende geurbelasting is gebaseerd op V-Stacks gebied. Dit maakt het mogelijk om een groot aantal geurbronnen gelijktijdig door te rekenen voor een groot gebied. Berekeningen die gemaakt worden ten behoeve van vergunningverlening zijn, omdat het dan om specifieke situaties gaat, gedetailleerder dan de berekeningen die in deze rapportage zijn opgenomen. Dit omdat bij de vergunningverlening kenmerken van de emissiepunten (zoals exacte locatie, hoogte en uitstroomsnelheid) en de exacte locaties van de voor geur gevoelige gebouwen worden betrokken in de berekeningen. Deze gedetailleerde informatie is niet centraal vastgelegd op de schaal waar dit onderzoek betrekking op heeft. Dit heeft eveneens tot consequentie dat met de onderzochte gegevens geen uitspraken gedaan kunnen worden over individuele situaties. Het onderzoek leent zich, zoals aangegeven, alleen voor uitspraken op gebiedsniveau.

Resultaat

Het belangrijkste resultaat van het gedane onderzoek is dat er voor het eerst een regionaal beeld is gevormd van de geurbelasting van veehouderijen. Hierin zijn de geurbelasting van de meest naastliggende veehouderij en de cumulatieve geurbelasting van meerdere veehouderijen onderzocht.³ De resultaten zijn opgenomen in de meegezonden bijlagenrapporten.

Ook hebben de onderzoekers een inschatting gemaakt van het aantal niet-bedrijfswoningen dat met meer dan 20 odour units belast wordt. In de drie onderzochte provincies wordt dit aantal totaal op 1.500 tot 2.500 geschat, zoals ik uw Kamer al heb meegedeeld in het tweeminutendebat geurproblematiek d.d. 22 maart 2023.

Naast de kwantitatieve analyses hebben de onderzoekers ook een inventarisatie gemaakt van aangrijpingspunten voor de aanpak van situaties met een te hoge geurbelasting. Hierop kan gestuurd worden op gemeente-, provincie- en Rijksniveau. Daarbij wordt kwalitatief ingegaan op geurnormen, aanvullende regels (zoals voor de bewerking van mest) en investeringen in geur-reducerende maatregelen.

Ook betrekken de onderzoekers de bredere landbouwonwikkelingen in de door hen aangegeven aangrijpingspunten voor aanpak voor geur overbelaste situaties. De onderzoekers geven aan dat – vanwege ammoniak- en methaanemissies – het hen waarschijnlijk lijkt dat het aantal dieren zal afnemen. De onderzoekers merken daarbij op dat nu niet te voorspellen is waar en in welke mate dat zal gebeuren, en welke impact dat heeft op de reductie van geuremissies uit stallen van veehouderijen. In de bijlagen zijn kaarten opgenomen waarin de voor stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden zijn geprojecteerd ten opzichte van de geurbelaste gebieden. De onderzoekers geven hierbij aan dat de synergie tussen de aanpak van hoge geurbelasting met extensivering van het grondgebruik in de zones rond Natura 2000-gebieden veelal beperkt is. Dit komt omdat niet-grondgebonden veehouderijen (met doorgaans hogere geuremissies) relatief minder vaak voorkomen in de zones op korte afstand van Natura

³ Dit wordt respectievelijk voorgrondbelasting en achtergrondbelasting genoemd.

2000-gebieden dan bijvoorbeeld melkveebedrijven (met doorgaans lagere geuremissies).

Daarnaast geven de onderzoekers aan dat er in de overgangsgebieden veelal minder woningen zijn en er dus minder sprake is van blootstelling aan een hoge geurbelasting.

Beleidsreactie

Ik dank de onderzoekers voor hun uitgebreide en gedetailleerde analyses. Door voor het eerst op deze schaal de geurbelasting in kaart te brengen wordt een bijdrage geleverd aan het toewerken naar het herstel van de balans tussen belangen van veehouderijen en omwonenden waarover ik in de hiervoor aangehaalde Kamerbrief d.d. 7 juli jl. heb geschreven. Ook dank ik de gemeenten en omgevingsdiensten in de onderzochte provincies voor de overzichtelijk gepubliceerde vergunningsinformatie in de Kernregistratie Dierverblijven. Bij deze wil ik ook andere gemeenten en omgevingsdiensten aanmoedigen om dit voorbeeld te volgen.

Daarnaast zal ik de door de onderzoekers opgeleverde kaarten delen met de relevante provincies. Het inzicht dat de kaarten bieden op gebieds-niveau kan bijdragen aan de nadere invulling van gebiedsplannen in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Geurhinder is hierin een mee te wegen belang. Met het oog op de integrale aanpak en bijdragen aan de emissieopgaven wordt de provincies gevraagd in het programma mee te wegen dat er geen lokale (toekomstige) normoverschrijding optreedt in geurbelasting en fijnstofconcentratie, geen (lokale) verslechtering optreedt en waar mogelijk een verbetering. Ook dienen de provincies aannemelijk te maken dat in het geval van verplaatsingen van agrarische bedrijven of kapitaalinvesteringen gericht op gedeeltelijke emissievermindering deze maatregelen en keuzes hier ook bij aansluiten. Om hierin te ondersteunen worden ook een nationale inventarisatie geurhinder en een handreiking fijnstof in het landelijk gebied opgesteld.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen